

GERİLLA SAVAŞI

Ernesto Che Guevara

ERNESTO CHE GUEVARA

GERİLLA SAVAŞI

ERİŞ YAYINLARI

İçindekiler

[SUNUŞ](#)

[GERİLLA SAVAŞININ GENEL İLKELERİ](#)

[I. Gerilla Savaşının Özü](#)

[II. Gerilla Savaşının Stratejisi](#)

[III. Gerilla Savaşının Taktiği](#)

[IV. Elverişli Arazide Savaş](#)

[V. Elverişsiz Arazide Savaş](#)

[VI. Şehirlerde Savaş](#)

[GERİLLA BİRLİĞİ](#)

[I. Gerilla - Toplumun Islahatçısı](#)

[II. Savaşçı Gerilla](#)

[III. Bir Gerilla Birliğinin Örgütlenişi](#)

[IV. Savaş](#)

[V. Gerilla Savaşının Başlangıcı, Gelişimi ve Bitişi](#)

[GERİLLA CEPHESİNİN ÖRGÜTLENMESİ](#)

[I. İkmal](#)

[II. Sivil Örgüt](#)

[III. Kadının Rolü](#)

IV. Sağlık

V. Sabotaj

VI. Savaş Endüstrisi

VII. Propaganda

VIII. Haberalma

IX. Talim ve Siyasi Eğitim

X. Bir Kurtuluş Hareketi Ordusunun Yapısı

İLK GERİLLA OLUşUMUNDAN KAZANILAN ZAFERİN KORUNMASINA

I. Başlangıçtaki Gerillanın Gizlilik İçinde Örgütlenmesi

II. Kazanılan İktidarın Savunulması

III. Küba'nın Şimdiki ve Gelecekteki Durumunun Analizi

Camillo Cienfuegos'a

Bu eser Camilo Cienfuegos'un* anısına sunulmuştur. Onu okumalı ve gerekli diizeltmeleri yapmalıydı, kaderi buna izin vermedi. Bu satırlar, Direniş Ordusunun büyük yüzbaşısına, bu devrimin yarattığı en büyük gerilla şefine, kusursuz devrimciye, kardeşçe bağı olduğum dostu saygı ifadesi olarak kabul edilebilir.

Camilo, Fidel'in silah arkadaşı, savaşın zor anlarında güvenilir adamı, fedakar mücadeleci, fedakarlığından daima karakterini çelikleştirmek ve birliğininkini işlemek için araç olarak yararlanan bir savaşçıydı. Sanırım ki, gerilla savaşının kazandırdığı bütün deneyleri biraraya topladığımız bu el kitabını onaylayacaktı, çünkü deneyimiz hayatın ta kendisinin ürünüdür. Fakat, bu sayfalara ancak bazı tarihi kişiliklerde görülebilen kusursuzluktaki duygularının, zekasının ve cesaretinin canlılığını ekleyecekti.

Bununla birlikte, Camilo'yu yalnız dehasının gücüyle olağandışı işler başaran bir efsane kahramanı olarak düşünmemek gerekir. Onu, halkın, zor koşullar ve mücadele içinde kahramanlarını, şehitlerini, şeflerini muazzam bir seçimle oluşturduğu gibi kendi içinden çıkardığı bir unsur olarak görmelidir.

Camilo'nun, Danton'un devrim anları için söylediği, "cüret, daha çok cüret, daima cüret!" biçimindeki özdeyişini duymuş olup olmadığını bilmiyorum. Bütün eylemlerinde, gerillaya gerekenleri, yani durumun hızlı ve kesin analizini, gelecekte ortaya çıkacak sorunları önceden görebilme yeteneğini de ekleyerek, her zaman, bu sözü pratiğe uygulardı. Kahramanımıza karşı kişisel saygı ve bütün bir halkın saygısı niteliğindeki bu satırlardan amaç Camilo'nun biyografisini anlatmak, başarılarından söz etmek değildir, diyebilirim ki Camilo binlerce başarının adamıydı, onları çok doğal bir biçimde gerçekleştirir, çünkü cesaretine, halka olan saygısına kendi kişiliğini eklerdi. Kişiliği ki, çok kez bilinmez yada unutulur, bu değerli, unsur ki, Camilo'ya ait herşeye damgasını vurur, bu değerli orijinallik ki, çok az insan, eylemlerinin her birinde izini bırakabilir. Fidel daha önce söylemişti: Kültürü kitaplardan gelmiyordu; onu, cesareti katılığı, zekası ve benzersiz dikkat ve özeni sayesinde, binlercesi arasından, eriştiği ayrıcalıklı mevkiye seçen halkın doğal zekasına sahipti.

Doğruluk, Camilo için bir din gibiydi, kendini halkın iradesini kişiliğinde cisimleştiren Fidel'e karşı ve halkın kendisine karşı doğruluğa adamıştı. Bu yenilmez gerillada bu iki duygu, Fidel ile halk gibi birbirinden ayrılmazdı.

Onu kim öldürdü?

Daha doğrusu kendimize şöyle sormalıyız: Fiziksel varlığına kim son verdi? Çünkü onun gibi insanların hayatı halkın içinde sürer gider, ancak halkın kararıyla sona erer.

Onu öldüren düşmandır, çünkü ölmesini istiyordu; çünkü güvenilir uçak yoktur, çünkü pilotlar henüz gerekli tüm deneyimi kazanmış değillerdir; çünkü yüklü işleri nedeniyle, Havanaya mümkün olduğu kadar çabuk varmak istiyordu... ve yine, onu öldüren karakteri oldu. Camilo tehlikeyi ölçmezdi, tehlike onun için bir eğlenceydi, onunla oynardı, tehlikeyle güreşir, üzerine çeker ve şaşırtmaca yapardı; gerilla zihniyeti gereğince, hiçbir engel onu durduramaz, çizdiği yoldan döndüremezdi.

Bütün bir halkın onu tanıdığı, hayranlıkla sevdiği bir sırada gitti. Bu daha önce olabilir, geçmiş, bir gerilla yüzbaşısının sade geçmişinden farksız olurdu. Fidel, daha pekçok Camilo olacaktır, demişti. O'nun tarihe kazandırdığı şahane dönemi tamamlayamadan hayatını bitiren Camilo'lar olduğunu eklemeliyim. Camilo ve diğer Camilo'lar (gerçekleşmeyenler ve gelecek olanlar) halkın gücünün kanıtları, savaşa girişen bir ulusun en saf düşüncelerini savunmak için neler yaratabileceğinin ve en soylu amaçlarına erişmeye inancının en yüce ifadesidir.

Onu belirli kalıplar içine hapsetmek için saptama yapmayacağız, bu onu öldürmek olurdu. Onu böylece, taslak halinde bırakalım, kesinlikle tanımlanmış olmayan toplumsal ve ekonomik ideolojisine katı sınırlar koymayalım; sadece, bu kurtuluş savaşında Camilo ile kıyaslanabilecek bir asker olmadığını hatırlayalım. Kusursuz devrimci, halk adamı, Küba ulusunun kendisi için yaptığı bu devrimin zaanaatkarı olarak, ruhu yorgunluk ya da yılgınlığın en küçük gölgesinin bile ne olduğunu bilmezdi. Gerilla Camilo, günlük evrimin sürekli unsurudur; şunu ya da bunu, "Camilo'ya özgü bir şeyi" yapandır. Küba devrimine kesin ve silinmez izini bırakandır, bütün gerçekleşmeyenlerin ve bütün gelecek olanların kalplerinde yaşayandır.

Sürekli ve ölümsüz yenilenişi içinde, Camilo halkın bir benzeridir.

[*] Camillo Cienfuegos, Direniş Ordusunun Kumandanı, Küba Kurtuluş Savaşının en tanınmış ve halk tarafından sevilen komutanlarından biridir. Fidel Castro ile birlikte, 1956'da Sierra Maestra'da çıkarma yapan ilk askerl gruba katılmıştı. 1959'da bir uçak kazasında öldü.

1 | GERİLLA SAVAŞININ GENEL İLKELERİ

I. GERİLLA SAVAŞININ ÖZÜ

Küba halkının, Batista diktatörlüğüne karşı silahlı zaferi, sadece, tüm dünya gazetelerinin yazdığı gibi destansı bir zafer olmakla kalmamış, Latin Amerika halk kitlelerinin davranışlarıyla ilgili eski dogmaları da yıkmıştır. Bu devrim bir halkın, gerilla savaşıyla, kendisini ezen bir yönetimden kurtulabileceğini elle tutulur, gözle görülür biçimde kanıtlamıştır.

Küba devriminin:

1. Halk güçlerinin düzenli orduya karşı savaşı kazanabileceğini,
2. Devrim yapmak için tüm koşulların biraraya gelmesini beklemenin her zaman gerekli olmadığını, ayaklanma odağının bunları yaratabileceğini,
3. Az gelişmiş Amerika'da, silahlı savaşın temel alanının kır olması gerektiğini kanıtlayarak, Amerika'da devrimci hareketlerin mekanizmasında üç temel değişim meydana getirdiğini düşünüyoruz.

İlk iki madde, hareketsizliklerini profesyonel ordulara karşı birşey yapılamayacağı gibi bahanelerle haklı çıkarmaya çalışan devrimcilerin ya da sözde-devrimcilerin, mekanik biçimde bütün nesnel ve öznel koşulların biraraya gelmesini bekleyen, bunları hızlandırmayı düşünmeyenlerin bozgunculuklarına karşıdır. Bu çürütülemez iki gerçek, bugün tamamen açıktır; fakat eskiden bunlar Küba' da tartışılıyordu ve belki de Latin-Amerika'da hâlâ bu böyledir.

Tabii ki, devrim için gerekli tüm koşulların biraraya gelmesi için yalnızca gerilla faaliyetinin itici gücü yetmez. İlk odağın kuruluş ve sağlamlaştırılmasının en azından bazı elverişli koşulları gerektirdiği unutulmamalıdır. Halk, sivil talepler çerçevesinde sosyal amaçlar için savaşmanın beyhude olduğunu açıkça görmelidir. Barışı bozan, kesinlikle, ezenlerin hukuka karşı iktidarda kalmalarıdır.

Bu koşullarda, halkın hoşnutsuzluğu giderek daha kesinlikle kendini açığa vuracak ve direnişin, başlangıçta otoritelerin tutumu yüzünden, bir mücadele embriyonu halinde kristalleşeceği an gelecektir.

Bir hükümet, hileli olsun ya da olmasın, halk oyuyla iktidara gelmişse ve az da olsa anayasaya uygunluk görünümünü koruyorsa, barışçıl mücadele olanakları henüz tüketilmiş olmayacağından, gerillanın çıkışı gelişemeyebilir.

Üçüncü katkı, stratejinin temelidir; stratejik düzen, dogmatik ölçütlere bağlı kalarak, kitle mücadelesini şehir hareketlerinde merkezleştirmeyi ileri sürenlere, bütün azgelişmiş Amerika ülkelerinin hayatında köylülüğün çok büyük katkısını tümüyle unutanlara karşı koyacak biçimde kurulmalıdır. Örgütlü işçi kitlelerinin şehirlerdeki mücadelelerini küçümsemiyoruz, yalnızca, anayasalarımızın garantilerinin havada kaldığı ya da bilmezlikten geldiği durumlarda, onların silahlı mücadeleye katılımının gerçek olanağını dikkatli bir biçimde tahlil etmek zorundayız. Bu koşullarda, illegal işçi hareketi çok büyük tehlikelerle yüzyüzedir. Onlar, silahsız olarak gizlice faaliyet yürütmek zorundadırlar. Kırdan ise, durum bu kadar zor değildir, çünkü kırsal bölgelerde, baskı güçlerinin erişemediği yerlerde yaşayanlar silahlı gerillanın desteğindedir. Daha ilerde, çözümlememizi inceden inceye geliştireceğiz, fakat şimdiden, daha bu eserin başında, bizce temel katkımız olan, Küba devrimci deneyinden çıkarılmış, bu üç sonucu not edelim.

Gerilla savaşı, halkın kurtuluş mücadelesinin temeli olarak, her zaman aynı kurtuluş iradesinden kaynaklanmakla birlikte, bazı karakteristikler, çeşitli yönler gösterir. Açıktır ki —ve yazarlar bunu daima söylemişlerdir— savaş bir dizi belirli bilimsel yasaya karşılık verir ve bunlara uymayan başarısızlığa mahkumdur. Gerilla savaşı klâsik savaşın bir aşamasıdır; bunun bütün yasalarınca yönetilmelidir; fakat özel yönüyle, ayrıca uyulması gerekli ek yasalar getirir. Her ülkenin coğrafi ve toplumsal koşulları, gerilla savaşının kendini uyduracağı tarzları ve özel biçimleri belirler, fakat genel yasalar bu tip mücadelelerin hepsi için geçerlidir.

Şu an için bizim görevimiz, bu tip savaşın dayanacağı temel ilkeleri, kurtuluşlarını arayan halkların izleyeceği kuralları bulmak; gerçeklerden yola çıkarak teoriyi geliştirmek ve başkalarının yararlanması için deneyimimizi ortaya koymak ve genelleştirmektir.

Gözönünde tutulacak ilk soru, gerilla savaşında, savaşan tarafların kimler olduğudur. Bir yanda, ezenler ve onun ajanları, iyi teçhizatlanmış ve disiplinli profesyonel ordu; bu grup, çoğu durumlarda dışardan gelecek desteğe, ezenlerin uydusu olan bürokrasiye güvenebilir. Diğer yanda, ülkenin ya da söz konusu bölgenin halkı. Gerilla savaşının, bir kitle savaşı, bir halk savaşı olduğunu belirtmek önemlidir. Gerilla kolu, silahlı bir çekirdektir, halkın savaşan öncüsüdür. Onun gücünün kaynağı halk kitleleridir. Gerilla kolu, ateş gücü daha düşük olduğu halde, dövüştüğü düzenli ordudan sayıca az bir askeri birlik olarak düşünülmemelidir. Gerilla savaşı, ezenlere karşı savunmada çok az bir silaha sahip olsa da, çoğunluğun desteğine sahiptir.

Öyleyse, gerilla savaşçısı, yerel halkın tam desteğine güvenir, bu kesinlikle aranan bir koşuldur. Bir bölgede faaliyet gösteren haydut çeteleri örneğini gözümüzün önüne getirdiğimizde, bu apaçık görünür. Bu çeteler, gerilla ordusunun bütün karakteristiklerine sahiptirler: birlik, şefe saygı, cesaret, araziye tanıma ve çok kez izlenecek taktiği cesaretle benimseme. Ancak, halkın desteğinden yoksun olmaları nedeniyle bu çeteler önüne geçilemez biçimde kamu gücü tarafından zararsız duruma getirilir ya da yok edilir.

Gerilla kolunun harekât tarzını tahlil ettikten, mücadele biçimini inceledikten, kitle tabanını

anladıktan sonra, Şu soruya yanıt verebiliriz: Gerilla savaşçısı niçin savaşır? Bu sorudan hareketle, kaçınılmaz olarak gerilla savaşçısının toplumsal reformcu olduğu, halkın ezenlere karşı için için kaynayan protestosunun yankısını meydana getirmek için silahları eline aldığı ve tüm silahsız kardeŐlerini rezillik ve yoksulluk içinde tutan toplumsal rejimi değiştirmek için dövüştüğü sonucuna varırız. Gerilla savaşçısı, belirli bir dönemin egemen kurumlarına saldırır, bunu, koşulların izin verdiğince büyük bir güçle, bu kurumların yapılarını yıkmak için yapar.

Gerilla savaşı taktiğini, daha derinlemesine incelediğimizde, gerilla savaşçısının araziyi, varış ve geri çekilme yollarını, hızla manevra yapma olanaklarını, saklanılacak yerleri, ve tabii ki halkın desteğini eksiksiz bilmesi gerektiğini göreceğiz. Bütün bunlar, gerilla savaşçısının eylemini kırsal alanlarda ve küçük bir nüfusun yaşadığı meskün yerlerde, özellikle toprak mülkiyetinin toplumsal yapısını değiştirmek amacıyla yapılan halkın hak isteme mücadelelerinin yeraldığı yerlerde yapacağını gösteriyor. Diğer kelimelerle, gerilla savaşçısı herşeyden önce tarım devrimcisidir. Büyük köylü kitlesinin isteğini dile getirir: toprak sahibi olmak, üretim araçlarının, hayvanlarının, yıllar boyunca özledikleri herşeyin, hayatlarını ve üzerinde ölecekleri toprağı oluşturan herşeyin sahibi olmak.

İki ayrı tip gerilla savaşı olduğunu belirtmek gerekir: birincisi, büyük düzenli orduların tamamlayıcısı olan mücadele Őekli —örneğin Sovyetler Birliği'nde Ukraynalı partizanlarda olduğu gibi— bu incelememizde gözönüne alınmamıŐtır. Bizi ilgilendiren yalnız ikinci biçimdir: Sömürge olsun olmasın, kurulu iktidara karşı mücadele içinde ilerleyen, tek üs olarak kırsal bölgelerde yerleŐen ve yayılan silahlı bir grubun mücadelesi. Mücadeleyi harekete geçiren ideolojik yapı ne olursa olsun, ekonomik temelini toprak mülkiyeti isteği oluşturur.

Mao'nun Çin'i, güneyde, bozguna uğratılan ve hemen hemen yokedilen işçi gruplarının mücadelesiyle devrime başladı. Ancak, Yunnan büyük yürüyüŐünden sonra, kırlara dayanınca ve hak davalarının temeli olarak tarım reformunu kabul edince yerleŐti ve yükselen ilerleyiŐine başladı. Çinhindi'nde Ho Chi Minh' in mücadelesi, Fransız sömürgeci boyunduruğunun altında ezilen pirinç yetiŐtiricisi köylülere dayalıdır ve bu gücün yardımıyla, sömürgecileri alaşağı edecek kadar ilerlemiŐtir. Her iki durumda da, saldırgan Japonya'ya karşı yurtsever savaşın oluşturduğu paranteze rağmen, toprak için mücadele ekonomik temeli ortadan kalkmamıŐtır. Cezayir olayında, büyük arap milliyetçiliği düşüncesi, Cezayir'in hemen hemen tüm ekilebilir topraklarından bir milyon Fransız sömürgecisinin yararlanmasında ekonomik karŐılıĐını bulmuŐtu. Özel koşulları gerilla savaşına uygun olmayan Porto-Rico gibi ölkelerde, hergünkü ırk ayırımına bağlı aŐaĐılamalar yüzünden en derinden yaralanan ulusal ruhun temeli (proleterleŐtirilmiŐ olmasına rağmen) köylünün, istilacı yankee tarafından elinden alınan toprağı için duyduğu özlemdir. Başka koşullar altında olmakla birlikte, 30 yıllarının kurtuluş savaşı sırasında toprak mülkiyeti haklarını birlikte savunmak için gruplaŐan Doğu Küba çiftliklerinin köylü, köle ve küçük mülk sahiplerini harekete geçiren de aynı merkez düşünceydi.

Gerilla savaşının gelişim olanakları hesaba katıldığında, yani gerilla kolunun gelişimiyle potansiyel olarak mevzii savaşa dönüşme olanakları hesaba katıldığında, bu savaş tipinin özel niteliğine rağmen,

mevzii savaşın embriyonu, bir taslağı olarak kabul edilebilir. Konvansiyonel savaşa kadar gerilla kolunun gelişme ve savaş tarzını değiştirme olanağı, her muharebere, her çarpışmada ya da çatışmada dışmanı yenme olanağını olabildiğince büyütür. Bu yüzden, temel ilke, kesinkes kazanılamayacak hiçbir muharebeye, çarpışmaya ya da çatışmaya girişmemektir. Kötü niyetle yapılmış bir tanımlamaya göre, "gerilla savaşçısı savaş dzenbazıdır". Bunun anlamı, gerilla savaşının temel unsurlarının gizlilik, hile ve şaşırtmaca (spriz) olduğudur. Tabii ki bu özel bir dzenbazlıktır, bazı anlarda zorlayıcı nedenlerle uygulanır, savaşın mutlaka bunlarla yapılacağına inandırıldığımız romantik ve sportmence görüşlerden farklı bir yol tutulur.

Savaş daima hasımlardan birinin diğerini imha etmeye çalıştığı bir mücadeledir. Bu amaca ulaşmak için hasımlar, g kullanmanın dışında, her türlü kurnazlığa ve savaş hilesine başvurur. Askeri strateji ile taktikler, hasım grupların hedeflerinin ve bu hedeflere ulaşmak için kullandıkları araçların tahlilini ifade eder. Bu araçlar, dışmanın zayıf noktalarının avantajlarını kullanmayı içerir. Mevzii savaşta büyük bir ordunun her tekil birliğinin savaş eylemi, gerilla kolunun eylemiyle benzer özellikler gösterecektir: gizlilik, hile ve şaşırtmaca (spriz). Ancak karşı taraf şaşırtmacayı (sprizi) nlemek için hazır bekliyorsa, bu taktik uygulanmaz. Ama yine de, gerilla kolu, kendi başına bir birlik olduğundan ve dışman tarafından denetlenemeyen geniş bir bölgede hareket ettiğinden, her zaman bu tür şaşırtmaca (spriz) taktiğini gerilla saldırılarında uygulama olanağına sahiptir ve gerilla savaşçısının görevi bunu yapmaktır.

Bu, bazen "vur ve kaç" olarak adlandırılır ve bu doğrudur. Vur ve kaç, bekle, pusuya yat, tekrar vur ve ka, ve dışmana hiçbir dinlenme olanağı tanımaksızın sürekli yinele. Burada, geri çekilme ve cephesel savaştan kaçınma tutumu, olumsuz bir yön olarak görünür. Bununla beraber, bu durum, herhangi bir savaşta olduğu gibi, son amacı dışmanı imha etmek, zafer kazanmak olan gerilla savaşının genel stratejisinin bir sonucudur. Nitekim, açıktır ki, gerilla savaşı, kesin zafere ulaşmak için uygun bir aşama değildir. Gerilla savaşı, savaşın başlangıç aşamasıdır ve sürekli gelişerek düzenli ordu özelliklerine sahip bir gerilla ordusu haline dönüşecektir.

O anda, dışmana son darbeyi vurmaya ve zafere ulaşmaya hazır olacaktır. Zafer, temeli bir gerilla ordusuna da dayansa, her zaman düzenli ordunun ürünü olacaktır. Modern savaşta bir tümenin generali birliklerinin başında ölmediği gibi; kendi kendinin generali olan gerilla savaşçısının da her muharebede ölmesi gerekli değildir. Yaşamını vermeye hazırdır, fakat gerilla savaşının bu olumlu yönü, her gerilla savaşçısının bir ideali savunmak için değil, onu gerçeğe çevirmek için ölmeye hazır oluşudur. Bu, gerilla savaşının (fighting) temelidir, özüdür. Mucizevi bir biçimde, kk bir insan kolu, onu destekleyen büyük halk güçlerinin silahlı öncüsü, taktik hedeflerin ötesinde, kararlılıkla bir ideali gerçekleştirmek için, yeni bir toplum kurmak için, eskimiş yapıları yıkmak için ve nihayet toplumsal adaleti gerçekleştirmek için savaşır.

Bu açıdan bakıldığında sıradan yargılara konu olanlar, yeni bir ışık altında görülür, gerilla savaşçısının esinlendiği ereğin büyüklüğü onları haklı çıkarır, bu ereğe ulaşmak için başvurulacak yolların gizli kapaklılığı söz konusu değildir. Bu savaşçı tutum, bu korkusuz tutum, son hedefin büyük sorunlarıyla mücadele etme kararlılığı, gerilla savaşçısının büyüklüğüdür.

II. GERİLLA SAVAŞININ STRATEJİSİ

Gerilla terminolojisinde, strateji, topyekün askeri durumun ışığında ulaşılabilecek hedeflerin ve bu hedeflere ulaşmanın değişik yollarının tahlilinin kavranışıdır.

Gerilla kolunun bakış açısından doğru bir stratejik değerlendirme için, temel olarak düşmanın hareket tarzının ne olacağını tahlil etmek zorunludur. Eğer son hedef, her zaman, hasım gücün topyekün imhasıysa, düşman, bir iç savaşta bu standart görevle karşı karşıyadır: o, gerilla kolunun tüm üyelerini topyekün imha etmeye girişmek zorundadır. Diğer taraftan gerilla savaşçısı, düşmanın bu çözüme ulaşmak için hangi çarelere güvendiğini, hangi araçlara dayandığını, insan, hareketlilik, halkın desteği, silahlanma ve kumandanın niteliği durumlarını tahlil etmek zorundadır. Stratejimiz, son hedefimizin düşmanı yenilgiye uğratmak olduğunu aklımızdan çıkartmayarak bu sonuçlara uygun olarak saptanmalıdır.

İncelenecek temel yönler vardır: örneğin, techizat ve bu techizatın kullanım tarzı. Bu tür bir savaşta, bir tankın, bir uçağın değerinin ne olacağını kesinlikle araştırılması. Düşmanın silahları, mühimmatı, alışkanlıkları gözönünde tutulmalıdır; çünkü, gerilla gücünün temel ikmal kaynağı, düşmanın techizatıdır. Seçme olanağı varsa, düşmanın kullandığıyla aynı tip tercih edilmelidir, çünkü gerilla kolunun en büyük sorunu mühimmat eksikliğidir ve hasmı buna fazlasıyla sahiptir.

Hedefler tahlil edilip saptandıktan sonra, son hedefe ulaşmak için izlenecek adımların planlanması gereklidir. Bu, savaşın gelişimine ve önceden görülemeyen koşulların ortaya çıkmasına bağlı olarak değiştirilebilecek ve düzenlenebilecek olsa da, bir ön planlama olacaktır.

Başlangıçta, gerilla savaşçısının temel görevi, imhadan kendini korumaktır. Yavaş yavaş, gerilla kolunun ya da kollarının üyeleri için bu yaşam tarzına kendilerini uydurmak ve kaçmayı becermek, düşman güçlerinin günlük saldırılarından kurtulmak kolaylaşacaktır. Bu koşullara ulaşıldıktan sonra, gerilla, düşmanın menzilin dışında ya da düşmanın saldırmaya cesaret edemeyeceği derecede büyük bir güç toplayarak ulaşılamaz bir konuma sahip olarak düşmanı tedrici olarak yıpratmayı sürdürmesi gereklidir. Bu, ilkin, gerilla koluna karşı etkin savaş noktalarına en yakın yerlerde ve daha sonra düşman bölgesinin içlerinde yürütülecektir; düşmanın iletişim hatlarına saldırılacaktır; daha sonra da, düşmanın merkez üsleri ile harekât üslerine saldırılacak ya da taciz edilecek, gerilla güçlerinin tüm olanakları her yerde kullanılarak düşman çaresizliğe düşürülecektir.

Sürekli olarak vurmalıdır. Harekât bölgesinde bulunan düşman askerine uyuyacak zaman bırakmamalıdır. İleri karakolları sistematik olarak saldırıya uğratılmalı ve tasfiye edilmelidir. Her an düşmanda çepeçevre kuşatıldığı izlenimini uyandırmalıdır. Bu saldırılar, ormanlık ve engebeli arazide gece ve gündüz aynı şiddette sürdürülmeli; düşman devriyelerinin girmesi kolay olan açık arazilerde sadece geceleri yapılmalıdır. Bütün bunlar, halkla tam bir işbirliği ve arazinin çok iyi bilinmesini gerektirir. Bu iki koşul, gerilla savaşçısının yaşamının her dakikasında yeniden kendini gösterir. Bu nedenle, şimdiki ve gelecekteki harekât alanlarının eğitim merkezlerinin yanısıra, yoğun bir kitle çalışması, devrimin itici güçlerinin ve hedeflerinin anlatılması, kesinlikle düşmanın halka

karşı zafer kazanamayacağı çürütülemez gerçeğinin propagandasının yapılması gereklidir. *Bu kesin gerçeği hissetmeyen gerilla savaşı olamaz.*

Başlangıçta, çalışma gizlice yürütülmelidir. Her köylüye, içinde çalışılan topluluğun her üyesine, gördüğü ve işittiği şeyleri kimseye açıklamaması öğütlenmelidir. Daha sonraları, devrime karşı doğruluklarına en sağlam biçimde güvenilen köylülerin yardımına başvurulur, sonra bunlar bağlantı, eşya ve silah taşınması gibi görevlerde kullanılır, bildikleri bölgelerde kılavuzluk yaparlar. Sonunda, çalışma merkezlerinde artık örgütlenmiş olan kitlelerin eylemine sıra gelir, bunun sonucu genel grevdir.

Grev, iç savaşlarda en önemli bir faktördür, fakat buna erişmek için ikinci dereceden bir dizi koşul gereklidir. Bu koşullar her zaman mevcut değildir ve çok az durumda kendiliğinden oluşurlar. Devrimin amaçlarını açıklayarak ve halkın gerçek gücünü ve olanaklarını göstererek bu temel koşulları yaratmak gereklidir.

Yine, daha önceleri, nisbeten daha az tehlikeli işlerde etkinliklerini göstermiş, çok homojen, belirli küçük gruplara başvurarak sabotaj yaptırmaya başlamalıdır. Bu, gerilla savaşının bir başka etkili silahıdır, tüm ordular felce uğratılabilir, bir bölgenin endüstriyel hayatı altüst edilebilir, bir şehrin sakinleri çalışmaktan alıkonulabilir, ışıktan, sudan, haberleşmeden yoksun edilebilir, bazı saatler dışında sokağa çıkmamaya zorlanabilir.

Bu başarılırsa, savaşçı birlikleriyle birlikte düşmanın morali giderek düşer, istenilen zamanda toplanacak biçimde meyva olgunlaşmıştır.

Gerilla eyleminin yeraldığı toprağın genişletilmesi düşünülebilir. Fakat asla aşırı büyümeye vardırılmamalıdır. Daima güçlü bir harekât üssü bulundurulmalı ve tüm savaş süresince güçlendirilmesi sürdürülmelidir. Bölge halkına yeni düşünceler kabul ettirilmeli, azılı devrim düşmanları tecrit edilmeli ve bu alanın içinde, siperler, mayınlar ve haberleşme gibi tamamen savunmayla ilgili sistemler geliştirilmelidir.

Bir gerilla birliği silah ve savaşçı bakımından azımsanmayacak bir güce ulaştığında, yeni kollar oluşturulmalıdır. Bu, arı kovanında yeni kraliçe arının, arıların bir kısmıyla başka bir bölgeye gitmesiyle aynı şeydir. Daha önce açıkladığımız sürece göre, yeni kollar diğer düşman bölgelerine nüfuz ederken, ana kovan, en değerli gerilla şefi ile daha az tehlikeli bölgede kalır.

Bir an gelir ki, çeşitli kolların işgal ettiği alan bunlara çok dar gelmeye başlar, düşman tarafından sağlam şekilde elde tutulan bölgelere doğru ilerlerken büyük güçlerle karşı karşıya gelebilirler. Bu durumda kollar birleşir, sıkı bir cephe oluştururlar, mevzii savaş verir, düzenli ordu gibi savaşır. Bununla birlikte, eski gerilla ordusu üssünden ayrılamaz. O halde, düşman hatlarının gerisinde, yeni gerilla kolları oluşturulması gerekir, bunlar birinciler gibi davranır ve yavaş yavaş kontrolleri altına alıncaya kadar, yeni bölgeye nüfuz ederler.

Böylece gerillalar, saldırı aşamasına, müstahkem üsleri kuşatma ve takviye güçlerini bozguna uğratma aşamasına, kitlelerin her gün daha da artan kitle eylemleri aşamasına erişirler; ve tüm ulusal topraklar üzerinde savaşın nihai amacına, zafere ulaşırlar.

III. GERİLLA SAVAŞININ TAKTİĞİ

Taktik, büyük stratejik hedefleri izlemenin pratik yöntemidir.

Taktik, stratejinin tamamlayıcısı ve bazı yönlerden, uygulanmaya konuluşudur. Son hedeflere göre çok daha değişken, çok daha esnek olan taktik yöntemler, savaşın bütün koşullarına uymak zorundadır. Savaş süresince, sabit ve değişen taktikler vardır. Herşeyden önce, gerilla eyleminin, düşmaninkine uydurmaya dikkat etmelidir.

Bir gerilla birliğinin belirleyici özelliği, birkaç dakika içinde eylem yerinden uzaklaşmasını, hatta gerekli ise, birkaç saat içinde harekât bölgesinden uzak yerlere gitmesini sağlayan hareketliliğidir. Hareketlilik, sürekli olarak cephe değiştirmesini ve kuşatılmanın her türüsünü önlemesini sağlar. Savaşın aşamalanna göre, gerilla, kuşatmadan kurtulmak için kendini özellikle geri çekilmeye hasredebilir, bu, kuşatıcıları, belki de kendileri için özellikle elverişsiz olacak bir savaşa sürüklemenin tek yoludur, kuşatmaya karşı savaflara da girişebilir: küçük bir grup, görünüşte düşman tarafından sarılmış gibi yaparken, düşman birden bire kendini sayıca daha üstün bir grup tarafından çevrilmiş bulur, ya da bu küçük grup, ele geçirilmez bir mevzide sipere yatar, bunlar yem rolü oynar, bütün askeri birlikler ve bütün malzeme düzenli ordunun yardımına geldiğinde, çevrilir ve yok edilir. Bu savaş hareketine, bu adı taşıyan dansla alan benzerliğinden dolayı "menüet" denir: örneğin, gerillalar, her önemli noktada beş-altı adam olmak üzere bir yürüyüş kolunu çevirir, yalnız, kendileri sarılmamak için yeteri kadar uzakta dururlar. Gruplardan biri çarpışmayı başlatır; otomatikman yürüyüş kolu bütün gücünü bu grubun üzerine yöneltir. Bu anda, düşmanla teması kaybetmeksizin, gerillalar geri çekilir, aynı anda bu kez diğer bir gruptan gelen saldırı başlar. Ordu, daha önceki manevrasını tekrarlar, gerillalar yeniden geri çekilir. Böylece büyük bir tehlikeyle karşı karşıya gelinmeden, bir düşman kolunu hareketsiz bırakmak, büyük miktarda cephanesini boşuboşuna harcatmak ve moralini bozmak mümkündür.

Gece, aynı taktik uygulanır, fakat bu kez daha büyük bir saldırganlık gösterilir, çünkü bu durumda kuşatma daha zordur. Gece eylemi, gerilla savaşının bir başka önemli özelliğidir. Saldırılacak mevzilere en çok yaklaşmayı sağlar, az bilinen ya da tanınma olasılığı bulunan bölgelerde dolaşmaya uygundur. Elbette ki, sayısal azlık göz önünde bulundurularak, bu saldırıların daima şaşırtıcı biçimde yapılması zorunludur, bunun avantajı büyüktür, gerillalara, kendileri kayıp vermeksizin düşmana kayıp verdirmeyi sağlar; gerçekte, bir yanda yüz, diğer yanda on adam olan bir savaşta kayıplar eşit olamaz. Düşman, ne zaman olursa olsun kayıplarını yerine koyabilir, yukarıda verdiğimiz örneğe göre, bir askerin ölümü halinde kaybı gücünün %1'inden fazla değildir. Gerillanın kayıplarını yerine koyması ise daha uzun zaman alır, çünkü gerilla yüksek bir uzmanlık kazanmış askerdir ve kayıplar toplam gücünün % 10'udur.

Gerilla tarafında, hiçbir ölü asker, savaş için çok değerli olan silah ve cephanesiyle terkedilmemelidir. Bütün gerillaların görevi, bir yoldaşları düşer düşmez, silahlarını almaktır. Gerilla, savaşının bir başka özelliği, gerekli cephaneye gösterilen özen ve bakımdır. Bir gerilla ile

düzenli bir ordu arasındaki savaşta, hasımlar ateş etme tarzlarından ayırddedilebilir: düzenli ordu tarafında yoğun ateş, gerillaların tarafındaysa, aralıklı ve isabetli atışlar.

Bir kez, düşmanın ilerleyişini önlemek için şimdi ölmüş olan bir kahramanımız, beş dakika süreyle aralıksız makinalı tüfeğiyle atışını sürdürmüştü. Güçlerimiz, bu atış temposu karşısında şaşırılmış, bu önemli mevziin hasmın eline düştüğünü sanmışlardı. Bu, savunulan noktanın, önemi nedeniyle cephaneyi iktisatlı kullanmayı düşünmediğimiz ender olaylardan biriydi.

Gerillanın temel belirleyici niteliklerinden biri de, kendini tüm koşullara uydurabilme ve bütün ani olayları lehe çevirme yeteneğidir. Klasik savaş kurallarının katılığı karşısında, gerilla, savaşın her anında, kendine özgü taktikler yaratır, düşmanını sürekli şaşırtır.

Her şeyden önce mevzileri daima esnektir: bunlar, düşmanın geçemeyeceği belirli yerler ve şaşırtma hareketi için gerekli noktalar. Sık sık, düzenli ilerleyen ve engelleri aşan düşmanın birdenbire durdurulduğunu, daha ileri gidemediğini farkedince kapıldığı şaşkınlık izlenir. Bunun nedeni, araziye ciddi şekilde inceleyen gerillaların ellerinde bulundurdukları mevzilerin alınmaz olduğudur. Saldırganların sayısının önemi yoktur, savunanların sayısı geçerlidir, bu sayı yeterliyse bir alaya karşı da direnebilir ve her zaman diyemezsek de, hemen hemen her zaman, bu direniş başarılı olur. Şeflerin başlıca görevi, bir mevzinin sonuna kadar savunulabileceği yeri ve anı doğru seçebilmektir.

Gerilla için saldırı tekniği tamamen başkadır, saldırı şaşırtmayla başlar, öfkeli, dizginsiz başlayan hücum, birdenbire tam bir pasifliğe gömülür. Sağ kalan düşmanlar, saldırganların kaçtığını sanıp sakinleşirler, dinlenirler, kışla içinde ya da kuşatılan şehirde normal hayatlarına döner, birdenbire, başka bir noktadan, aynı özellikleri gösteren başka bir saldırı ortaya çıkar, bu sırada, gerillanın en büyük güçleri, düşmanın olası takviyesini kollar. Bazen, bir mahalleyi savunan bir kol, şiddetli bir saldırıya uğrar, gerillaların eline düşer. Saldırıda önemli olan, şaşırtma ve hızdır.

Sabotaj eylemlerinin önemi çok büyüktür. Etkisi yüksek bir devrim aracı olan sabotaj, genellikle az etkili, önceden görülemeyen koşullar içinde yapıldığında suçsuz insanlar arasından çok kurban veren, devrime yararlı çok sayıda hayata kıyan terörist eylemlerden ayırddedilmelidir. Terörizm, zalimliğiyle, baskı yapmada etkililiğiyle tanınan, baskı güçlerinin önemli bir yöneticisini cezalandırmak için, yok edilmesinin yararlı olacağı biliniyorsa uygulanan bir yöntem olarak kabul edilmelidir. Fakat, önemi az olan, ölümü daha sıkı bir baskıya neden olacak bir birey hiçbir zaman öldürülmemelidir.

Terörizmin değerlendirilmesinde çok tartışılan bir nokta vardır. Bazıları, polis baskısına sebep olmanın ya da şiddetlenkesine yolaçmanın kitlelerle tüm az ya da çok yasal —ya da yarı-gizli— bağları güçleştirdiğini, zamanı geldiğinde gerekli olacak eylemler için gruplaşmayı olanaksızlaştırdığını kabul ederler. Kendi başına bu doğrudur, fakat, bir iç savaş süresince, belirli bir halk için, baskının zaten her türlü yasal eylemi ortadan kaldıracak kadar şiddetli olduğu durumlar da vardır. Bu durumda, silahla desteklenmedikçe kitle eylemi olanaksızdır. O halde uygulanacak yöntemlerin seçimine çok dikkat edilmesi, devrim için yararlanılabilecek elverişli koşulların incelenmesi gerekir. Koşullar ne olursa olsun, sabotaj iyi kullanıldığında, daima daha etkili bir silahtır. Sabotajdan, halkın bir kesimini felce uğratacak, başka deyişle, bir toplumun normal yaşayışını felce uğratmaksızın işsizlik yaratacak biçimde üretim araçlarını kullanılmaz duruma

getirmekte yararlanılmamalıdır. Diğer kelimelerle, bir elektrik santralının sabote edilmesi hem etkili hem yerindeyken, bir gazoz fabrikasını sabote etmek güllünçtür.

İkinci durumda, birkaç işçi işinden edilir, fakat bununla endüstriyel hayatta hiçbir değişiklik olmaz. Birinci halde ise, yine bir işçi transferi olacaktır, fakat, bu kez, bölgede tüm hayatı felce uğramasından dolayı bu tamamen yerinde bir hareket sayılabilir. Sabotaj tekniğine daha sonradan tekrar döneceğiz.

Ordunun en gözde silahlarından biri de uçaklardır, fakat, gerilla savaşının birinci aşamasında bunların sayısı az ve bunlar engebeli bir arazide dağılmış durumdadırlar. Uçaklar, gözle görünür ve örgütlü savunma sistemlerini sistematik olarak yokettiklerinde etkili olurlar, bizim savaş tipimizde durum bu değildir. Ayrıca, hava saldırıları, yürüyüş kolları, düz ve korunaksız arazi gibi durumlarda da etkilidir, fakat, gece yürüyüşleri yapmakla kolayca savuşturulabilir. Yollar ya da demiryolları aracılığıyla ulaşım, düşmanın zayıf noktalarından biridir. Bir yolu ya da demiryolunu metre metre gözetim altında bulundurmak, pratikte olanaksızdır.

Neresine olursa olsun, bir araç geçtiği sırada patlayacak, yolun tahrip edilmesinden başka, ayrıca büyük bir insan ve malzeme kaybına yolaçacak şekilde patlayıcı madde yerleştirmekle yol kullanılmaz duruma getirilebilir.

Patlayıcıların kaynakları çok çeşitlidir; dışarıdan getirtilebilir, düşmandan elde edilen patlamamış mermiler bu amaçla kullanılabilir, gerilla mantığı içinde, gizli laboratuvarlarda imal edilebilir. Bunları patlatmak için kullanılan teknikler de çok çeşitlidir. Bu patlayıcıların üretimi de gerillanın içinde bulunduğu koşullara bağlıdır .

Laboratuvarlarımızda, patlayıcı olarak kullandığımız barutu üretiyorduk. İstenilen anda bu mayınları patlatacak çeşitli patlayıcılar icat etmiştik. En iyi sonuçları verenler, elektrikli düzeneklerdi. İlk patlattığımız mayın, düşman uçaklarının attığı, içine çeşitli patlayıcılar yerleştirdiğimiz bir bombaydı. Bu bomba, tetiğine bir kordon taktığımız bir tüfeğe bağlıydı. Bir düşman tankı geçtiğinde, kordonu çekiyorduk, atış bombayı patlatıyordu.

Bu teknikler son derece geliştirilebilir. Cezayir'de, örneğin, şimdilerde, Fransız sömürgeci iktidarına karşı, radyo aracılığıyla harekete geçirildikleri noktadan çok uzakta patlayan, uzaktan kumanda edilen mayınlar kullanıldığını öğrendik.

Mayın patlatmak için yollarda pusuya yatmak ve hayatta kalanları yoketmek, silah ve cephane edinmek çok kazançlı bir tekniktir, düşman ne silah kullanmaya ne de kaçmaya zaman bulabilir. Çok az cephane harcayarak, önemli sonuçlara ulaşılabilir.

Bu hırpalanmalar, düşmanı taktiklerini değiştirmeye zorlar. Yer değiştirmeler, artık tek tek araçlarla değil, gerçek motorize birliklerle yapılmaya başlanır. Bununla birlikte, yeri iyi seçilirse, aynı sonuçlara varılabilir, birlik dağıtılır, güçler tek bir aracın üzerinde yoğunlaştırılır. Bu durumda, gerilla savaşı taktiğinin temel unsurları gözönünde bulundurulmalıdır: arazinin son derece iyi bilinmesi, ve kaçıp kurtulmaya yarayacak bütün ikinci derecedeki yolların gözetlenmesi. Bölge halkının tanınması, ikmal, ulaşım, yaralı arkadaşların geçici ya da sürekli olarak gizlice misafir edilmesi gibi konularda halkın tam desteğine sahip olma. Son olarak, belirli bir noktada sayısal

üstünlük, büyük bir hareketlilik ve yedekler.

Bütün bu koşullar biraraya gelmişse, düşmanın ulaşım yollarının şaşkırtıcı saldırılara uğratılması, oldukça önemli sonuçlar verir.

Gerilla taktiğinin önemli bir ögesi, tüm insanlara karşı takınılacak tavidir. Düşmana karşı davranış başlı başına önem taşır: saldırı büyük bir şiddetle yapılmalıdır, aynı şekilde, hafiyeliğe, cinayet işlemeye kalkışan bütün nefret verici unsurlara karşı da aynı tutum sözkonusudur. Fakat, askeri görevlerini yerine getirmek için dövüşen -ya da öyle sanan- askerlere karşı olanaklar elverdiği ölçüde merhametli olunmalıdır. Büyük hareket üsleri ya da düşmanın erişemediği yerler yoksa, esir alınmamalıdır: hayatta kalanlar serbest bırakılmalı, yaralılar, tüm çarelere başvurularak tedavi edilmelidir. Sivil halka karşı davranışların temeli, bölge halkının gelenek ve adetlerine büyük bir saygı olmalı, gerillanın ahlaki bakımından ezici askere göre üstünlüğünü kanıtlamalıdır. Özel durumlar dışında, suçluya kendini savunma olanağı vermeden adalet yerine getirilmemelidir.

IV. ELVERİŞLİ ARAZİDE SAVAŞ

Daha önce de söylediğimiz gibi, gerilla savaşı her zaman gerilla taktiğinin uygulanması için en elverişli arazide cereyan etmez. Fakat, bir gerilla grubu, ormanlık ve sarp dağların bulunduğu erişilmesi zor bir bölgede, geçilmez çöller ya da bataklıklar içinde bulunuyorsa, genel taktik daima aynı kalmalı, gerilla savaşının temel kurallarına dayanmalıdır.

Düşmanla teması nasıl kuralmalı, düşman nasıl oyalanmalıdır, işte önemli nokta budur. Bölge içinden çıkılmaz, düzenli orduların giremeyeceği kadar tehlikeliyse, gerilla, düzenli ordunun erişebileceği, çarpışmanın mümkün olacağı bölgeye kadar ilerlemelidir.

İlk aşama bittikten, gerilla yaşamını sürdürebilir duruma geldikten sonra, savaşmalıdır. Bunun için durmadan sığınağından çıkmalıdır, fakat, hareketliliğinin elverişsiz arazideki kadar fazla olması gerekmez. Gerilla ordusu düşmanın koşullarına kendini uydurmalıdır, fakat, düşmanın hızla çok miktarda insanı biraraya getirebildiği arazilerdeki kadar çok yerdeğiştirmeye artık ihtiyacı yoktur. Operasyonların gece yapılması da artık gerekli değildir. Genellikle, gündüzleri operasyonlar yapılabilir ve hele yerdeğiştirilebilir. Elbette ki, bütün bunlar, yerde olduğu kadar havada da düşmanın uyanıklığına bağlıdır. Savaşlar, özellikle dağda daha uzun sürebilir; çok az elemanla uzun süreli savaflara girişilebilir, düşman takviye birliklerinin operasyon alanına kadar gelmesini engellemek çok mümkündür.

Ulaşım yollarının gözetlenmesi gerillanın asla unutmaması gereken bir kuraldır. Düşmanın takviye almakta karşılaştığı güçlükler gerillanın saldırı gücünü artırır; daha yakınlaşabilir, daha doğrudan saldırıya geçebilir, cepheden ve daha uzun süreli savaşabilir. Bütün bunlar, tabii ki, çeşitli koşullara, örneğin cephanesinin miktarına bağlıdır.

Elverişli arazide, örneğin dağda savaşmak, bir çok avantajlı yönlerine rağmen, tek bir operasyonla büyük miktarda silah ve cephanesini ele geçirememek gibi sakıncalı yönler de gösterir; çünkü, bu gibi

bölgelerde, düşman bir takım önlemler alır. (Gerilla, silah ve cephane ikmalî kaynağının düşman olduğunu asla unutmamalıdır.) Tersine olarak, böyle yerlerde, elverişsiz araziye nazaran, gerilla güçleri daha hızlı yerleşebilir, mevzii savaşı sürdürebilecek bir merkezi üs oluşturabilirler. Buralarda, gerilla, uçak saldırıları ve uzun menzilli top atışlarına karşı tam bir korunma sağlayarak, hastahaneler, eğitim ve talim merkezleri, ayrıca dağıtılacak malzeme için ambarlar gibi ihtiyaç duyduğu küçük tesisleri kurabilir.

Bu koşullarda, gerilla sayısal gücünü artırabilir, savaşmayan adamları da kapsamına alabilir, hatta gelecekte gerillanın eline düşecek silahları alacak savaşçıları eğitebilir.

Bir gerillanın adamlarının sayısı, yer, yiyecek ikmalî kolaylıkları, komşu bölgelerden ezilen insanların kitle halinde kaçıışı ve örgütün kendi ihtiyaçları gibi değişebilen ölçütlere bağlıdır. Her ne olursa olsun, yeni savaşçıların katılması yerleşmeyi çok daha kolaylaştırır.

Bu tip bir gerillanın eylem yarıçapı, komşu bölgelerdeki diğer gerillaların operasyonlarının izin verdiği ölçüde geniş olabilir. Bununla birlikte, bu yarıçap, bir operasyon alanından, güvenilir bir bölgeye gitmek için gerekli zamanla sınırlıdır. Yürüyüşlerin ancak gece yapılabileceği hesaba katılırsa, bir gerilla asgari güvenlik noktasından beş-altı saatlik yoldan daha uzak yerlerde operasyonda bulunamaz. Bu güvenlik bölgesinden başlayarak, küçük gerilla grupları, elbette ki, yayılabilir ve gitgide komşu bölgeye sokulabilirler.

Bu tip bir savaş için salık verilen silahlar, uzun menzilli olanlar ve az cephane harcayanlardır; bunlar, otomatik ve yarı otomatik silahlarla desteklenmelidir. Kuzey Amerikan pazarlarında bulunan tüfekler ve makinalı tüfekler arasında, özellikle salık verilecek silahlardan biri Garand denilen M1 tüfeğidir, belirli bir deneyim kazanmış kişilerce kullanılmalı, çünkü çok cephane tüketmek gibi bir sakıncası vardır. Elverişli arazide, kullananlar için daha güvenilir olan üç ayaklı mitralyöz gibi yarı ağır silahlar kullanılabilir; bununla birlikte bunlar daima saldırı değil, savunma silahı olmalıdır.

Yirmibeş kişilik bir gerilla birliği için ideali şudur: on-onbeş kadar bir seferde tek mermi atan tüfek, Garand'dan otomatik tabancaya kadar bir düzine otomatik silah, destek olarak Browning ya da Belçika F.A. L. ve en modern tipte M-14 mitralyöz tüfekleri gibi hafif ve kolay taşınır otomatik silahlar. Otomatik tabancalar arasından, daha çok mermi taşımayı sağlayan 9 mm'likler seçilmelidir, yapıları ne kadar basitse o kadar kullanışlıdır, çünkü parçaları kolayca yerine takılabilir. Koşullar ne olursa olsun, cephanesi, silahları elimize düştüğünde kullanacağımız cephanenin aynı olduğundan *silahlar düşmanınkinin aynı olmalıdır*. Düşmanın kullanabileceği ağır silahlardan kaçınmalıdır. Görünür bir hedef olmadığından uçaklar etkisizdir ve bu gibi bölgelere girmede karşılaştıkları güçlükler göz önüne alınırsa tanklar ve toplar fazla bir işe yaramaz.

Yiyecek ikmalî çok önemlidir: genellikle girilmesi zor bölgeler, köylülerin azlığı (ve bunun sonucu olarak tarım ürünleri ve etin doğrudan ikmalinin güçlüğü) nedeniyle sakıncalıdır. Bir takım tatsız kısıtlamaları önlemek ve yedek olarak depolanan asgari bir miktardaki yiyeceğe güvenebilmek için sağlam ulaşım yolları her zaman elaltında bulundurulmalıdır.

Genellikle, böyle bir operasyon alanında geniş çapta sabotaj olanakları azdır. Bölge zor erişilir türden olduğundan, doğrudan bir eylemle zarar verilebilecek binalar, telefon hatları, su kemerleri pek bulunmaz.

Yiyecek ikmalî için, yük hayvanları buldurmak önemlidir. Arazi engebeli olduğundan en uygun

hayvan katırdır. (Tam beslenmesinin sağlanması için cayırlıklar olmalıdır.) Katır, başka hiç bir hayvanın geçemeyeceği son derece arızalı yerleri aşabilir. Çok zor durumlarda, insan sırtında taşımaya başvurulmalıdır. Her kişi, günde birkaç saat olmak üzere, yirmibeş kiloluk bir yükü günlerce taşıyabilir.

Dışarıyla bağlantı sağlayan yollar üzerinde, tam olarak güvenilen insanların malzemeyi depo ettiği ve habercileri sakladığı bir dizi konak yeri bulunmalıdır. Yayılma derecesine, gerillanın ulaştığı gelişim düzeyine bağlı olarak iç ulaşım yolları da yaratılabilir. Küba gerilla ordusunun operasyon cephelerinin yer aldığı bazı bölgelerde, kilometrelerce uzunlukta yollar ve telefon hatları kurabilmiş; bütün bölgeleri kaplayan, en kısa bir zaman içinde haber alabileceğimiz bir haberci servisi kurmuştuk.

Küba gerillasının kullanmadığı, dumanla işaretleşme, güneş ışınlarını aynayla yansıtma, haberci güvercinler gibi başka bağlantı olanakları da vardır.

Gerilla silahların, cephanenin bakımına göz kulak olmalı ve herşeyden önce uygun ayakkabılara sahip olmalıdır. Bu hayati bir zorunluluktur. İlk zanaatkarlık çabaları bu konuda yapılmalıdır. Başlangıçta, fabrikalar, eski ayakkabılara pençe vurmak için çalışan kuruluşlardır, daha sonraları işbölümüyle düzgün bir günlük tempoyla ayakkabılar üretecek çeşitli atölyeler kurulabilir. Barut üretimi basittir, gerekli malzemeyi dışardan getirterek küçük bir laboratuarda çok miktarda üretilebilir. Mayınlı araziler, düşman için büyük bir tehlike demektir: geniş mayın tarlaları, bir anda, yüzlerce insanı yere gömebilir.

V. ELVERİŞSİZ ARAZİDE SAVAŞ

Az engebeli, ormansız, pek çok ulaştırma yolu olan böyle bir arazide savaşmak için, gerilla savaşının bütün temel koşullarının biraraya gelmiş olması gereklidir; yalnızca yöntemler değişir. Bu tip bir gerillanın hızı olağanüstü olmalıdır; tercihan gece vurulacak darbe son derece hızlı geri çekilmekle kalmamalı, yeni bir üsse ulaşmalıdır. Baskı güçleri için hiçbir sığınığın erişilmez olmadığı asla unutulmamalı, yeni üs başlangıçtaki üstün farklı ve başlangıçtaki yerden mümkün olduğu kadar uzak olmalıdır.

Bir adam, bir gecede, otuz kırk kilometre yol alabilir, fakat aynı şekilde, operasyon bölgelerinin gerilla tarafından çok iyi biçimde kontrol edilmesi ve bölge sakinlerinin düşman ordusuna, gerilla birliğinin durumunu ve gittiği yönü bildirmesi gibi bir tehlike bulunmaması koşuluyla günün ilk saatlerinde de yürünebilir. Eğer belirtilen tehlike söz konusuysa, daima gece eyleme geçmeli, eylemden önce ve sonra tam bir sessizlik içinde bulunulmalı, bunun için gecenin ilk saatleri seçilmelidir. Bu durumda da, hesaplar ters çıkabilir; çünkü öyle durumlar vardır ki şafak saatleri daha uygundur. Durum ne olursa olsun, düşmanı asla belirli bir savaş biçimine alıştırmamalı; gerillalar yerleri, saatleri, operasyon biçimlerini sürekli olarak değiştirmelidir.

Hareketin hiçbir zaman uzun süremeyeceğini, hızlı ve son derece etkili olması gerektiğini, birkaç dakika devam edeceğini ve arkasından derhal geri çekilmenin zorunlu olduğunu söylemiştik. Bu durumda kullanılacak silahlar, elverişli arazidekinin aynı olamaz. Mümkün olduğu kadar çok sayıda otomatik silaha sahip olmak yeğ tutulur: Gece saldırılarında, belirleyici etken, nişancılık değil atış yoğunluğudur. Otomatik silahlar ne kadar yakından ateşlenirse düşmanı yoketme şansı da o kadar

artar.

Ayrıca, yollarda mayın patlatma ve köprüleri yıkma en belli başlı etkenlerdir. Saldırıları daha kısa süreli, daha aralıklıdır, fakat çok şiddetli olabilir; daha önce sözünü ettiğimiz mayınlar gibi çeşitli silahlar ve av tüfekleri kullanılabilir. Askeri birliklerin nakli için kullanılan açık araçlar ve özel bir savunması olmayan kapalı taşıtlar, örneğin kamyonlar için av tüfeği korku verici bir silahtır: iri saçma dolu bir tüfek son derece etkilidir. Bu, gerillaya özgü bir silah değildir; klasik savaşlarda da kullanılır, Amerikalıların mitralyöz yuvalarını temizlemek için süngülü, kaliteli tüfeklerle silahlanmış piyade mangaları vardı.

Önemli bir sorun daha kalıyor: cephaneye. Cephaneler hemen hemen her zaman düşmandan elde edilir. Güvenilir yerlerde saklı büyük cephaneye stoklarına sahip olunmadıkça, ancak kullanılan cephanenin yerine konulabileceğinden kesin biçimde emin olunan yerlerde saldırıya geçilmelidir. Diğer bir deyişle, eğer tüm cephaneye elden gidecekse, yerine konması olanağı da yoksa, bir grup insan üzerine saldırı düzenlenmemelidir. Gerilla taktiğinde, savaşı sürdürmek için temel olan savaş malzemesi ikmali gibi önemli bir sorun her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. O halde, silahlar düşmanınkilerin aynı olmalı: yalnızca cephanesinin şehirden ya da gerillanın kendi bölgesinden sağlanması olanağı bulunan tabanca ve tüfekler bunun dışındadır.

Bu tarz bir gerilla birliğinin sahip olabileceği adam sayısı on ya da onbeşi geçmemelidir. Tek bir savaşçı müfrezesinin sayısal gücünü daima yapacağı etkiyle sınırlamayı hesaba katmak son derece önemlidir: on, on iki, on beş adam nereye olsa saklanabilir ve aynı zamanda aralarında yardımlaşarak düşmana karşı etkili bir direnişte bulunabilirler. Dört ya da beş kişi büyük bir olasılıkla yetersizdir, ancak, sayı on-ikiyi aştığında, bir yürüyüş sırasında ya da üslendikleri noktada düşmanın onların yerini saptaması olasılığı çok daha büyüktür.

Bir yürüyüş sırasında, gerilla birliğinin hızının en yavaş adımlarınkine eşit olduğunu hatırlayınız. On kişiye nazaran, yirmi, otuz ya da kırk kişide aynı yürüyüş temposunu bulmak daha güçtür. Ova gerillası ise mutlak biçimde hızlı bir koşucu olmalıdır. «Vur ve kaç»m pratiğe uygulanması en tam anlamını ovalarda kazanır. Ova gerillaları hızla kuşatılabilir, etkili bir direnişte bulunabilecek güvenli yerlere sahip olmamak gibi son derece büyük sakıncalarla karşı karşıyadırlar. Bu yüzden, başlangıç sürecinin büyük bir kısmında, bağlılığı çok iyi denenmemiş olan hiçbir komşusuna güvenmeksizin, mutlak bir gizlilik içinde yaşamak zorundadırlar. Genellikle düşmanın, yalnız aile reisine karşı değil, çoğu kez kadın ve çocuklara karşı da baskısı öylesine şiddetli ve serttir ki, onların «ihnet etmeye», gerillanın bulunduğu yeri ve hareket tarzını açıklamaya karar vermelerine sebep olabilir. Bunun sonucu derhal, gerilla için daima ölümle bitmemekle birlikte acı olaylar doğuran bir çevirme hareketinin ortaya çıkmasıdır. Silah ikmali, ya da halkın ayaklanma durumu adam sayısını artırmaya elveriyorsa, gerilla bölünmelidir. Aynı ayrı gerillalar, gerekirse, büyük bir darbe indirmek için, belirli bir anda yeniden birleşebilirler, fakat bu, onların, hemen bunun arkasından on, onbeş kişilik küçük gruplara ayrılabilmesi, her zamanki bölgelerine doğru dağılabilecekleri biçimde yapılmalıdır.

Gruplaşmış olarak kalmak zorunluluğu olmadan, tek bir komuta merkezi olan gerçek ordular örgütlemek ve bunların saygı ve bağlılığını kazanmak mümkündür. Bir gerilla şefinin seçiminin son derece önemli olmasının nedeni budur. Çünkü, bu şefin, bölgenin en önemli şefi önünde ideolojik ve

kişisel olarak tam anlamıyla sorumlu olacağına güvenmek zorunluluğu vardır.

Gerilla birliği için faydalanılabilecek silahlardan biri taşınması ve kolay kullanılması nedeniyle çok büyük yararlılığı olan, ağır silah - bazukadır (roketatar). Gerekirse, tanksavar el bombası bunun yerini tutabilir. Elbette ki, bu, düşmandan alınan bir silahtır: zırhlı araçlar üzerine, zırhlı olmayan fakat askeri birlikler yüklü taşıtlar üzerine ateş etmek, zaptedilen garnizonlarda hızla küçük askeri karakolları ele geçirmek için idealdir. Bununla birlikte, adam basma üç füzeden fazlasının taşınamayacağını, bunun bile azımsanmayacak bir çaba gerektirdiğini belirtmeliyiz.

Gerillalar, düşmandan alınan ağır silahlardan hiçbirini kaybetmemeye çalışmalıdır. Bununla birlikte, bir kez ele geçirilen üç ayaklı mitralyöz, 50 kalibrelik mitralyöz gibi bazı silahlara karşı, kaybedilmeleri olasılığı varsa, biraz ilgisizce davranılabilir: ağır bir mitralyözü ya da bu cins bir silahı savunmak için elverişsiz koşullarda savaşılmamalıdır. Bunlar, yalnızca herhangi bir mevzide terkedilmeleri gerekinceye kadar kullanılır. Kurtuluş savaşımızda, bir silahı terketmek ağır bir suç sayılıyor, ileri sürdüğümüz mazeretlerden hiçbiri kabul edilmiyordu. Ancak, bu olasılık karşısında, silah terkinin eleştiri nedeni olmadığını belirtelim. Elverişsiz arazide, gerillanın silahı, ateş etmedeki hızıdır.

Genellikle kolay girilen bölgelerde yaşayan insanlar vardır, buralarda köylü nüfus çok sıktır; bu olgu ikmal olanaklarını büyük ölçüde kolaylaştırır. Yiyecek dağıtan merkezlerle ilişkisi olan güvenilir kimseler aracılığıyla, gerilla, uzun ve tehlikeli ikmal işlemleriyle zaman ve parasını harcamaksızın yaşamını sürdürebilir. Yine, sayısal güç ne denli kısıtlıysa, yiyeceğinin de o denli garantili olduğunu hatırlamak iyidir. Temel ikmal malzemeleri, hamaklar, örtüler, su geçirmez 'bezler, cibinlikler, ayakkabılar, ilaçlar ve yiyecekler doğrudan doğruya bölgeden sağlanır, çünkü bunlar halkın hergün kullandığı eşyalardır.

Güvenilir daha çok insan ve yol bulunduğundan ulaşım çok daha kolaydır, fakat uzak bir yere haber iletmede güvenlik azdır, çünkü çok sayıda güvenilir bağlantı unsuruna ihtiyaç vardır. Sürekli olarak düşman bölgeleri içinden geçen bu habercilerden birinin yakalanması olasılığı sürekli bir tehlike yaratır. Bu mesajlar son derece önemli değilse ağızdan iletme yoluna başvurulmalı; büyük önem taşıyan haberlerse şifreyle yazılmalıdır. Deney, ağızdan ağıza iletilen sözlü mesajların haberleşmeyi tamamiyle amacından saptırdığını kanıtlamıştır.

Aynı nedenlerle üretim önemini yitirir. Ayakkabı ve silah fabrikaları kurulamaz. Pratikte, tüfeklerin fişeklerin değiştirildiği, herhangi bir çeşitten mayının, silah parçalarının ve acil ihtiyaç duyulan herşeyin üretilbildiği küçük atölyelerle yetinilmelidir. Buna karşılık, bölgenin tüm dost atölyelerinden gerekli işler için yararlanılabilir.

Söylediklerimizden mantıki olarak çıkan iki sonuca varıyoruz. Bir yandan, gerilla savaşı çerçevesinde, yerleşim koşulları ilgili bölgenin gelişme düzeyiyle ters orantılıdır. Kolaylıklar insanı yerleşmeye iter, fakat gerilla konusunda ortaya çıkan durum bunun tam tersidir; Gerilla ne kadar çok rahatlık bulursa, hayatı da o kadar kararsız ve göçebe tarzındadır. Bu bölümün başlığı «Elverişsiz arazide savaş»tır, çünkü insan hayatı için elverişli olan ve ulaşım, şehir ya da yarı-şehir yerleşme merkezleri, büyük nüfus sıklığı, makinaların kolayca işlediği topraklar gibi sonuçlar veren herşey gerillayı elverişsiz bir duruma sokar.

İkinci sonuç: Eğer gerilla zorunlu olarak önemli bir kitle çalışması yapıyorsa, bu çalışma, elverişsiz arazide, düşmanın tek bir saldırısının bile felaket yaratacağı yerlerde daha da önemlidir. Buralarda, işçilerin, köylülerin ve bölgenin öteki toplumsal sınıflarının birleşmesini gerçekleştirmek, iç cephenin tamamen homojen ve gerillalarla uyum halinde olmasını sağlamak için propaganda sürekli olmalıdır. Gerilla ile bölgenin sakinleri arasındaki ilişkiler yönüyle ele alınan bu sürekli kitle çalışması, bir tehlike durumuna geldiği anda acımaksızın yokedilmesi gereken düşmanca tutumlarında kararlı bireyleri unutturmamalıdır. Bu konuda, gerilla katı olmalıdır. Güvenli olmayan yerlerdeki operasyon bölgeleri içinde gerillaların düşmanları çok tehlikelidir.

VI. ŞEHİRLERDE SAVAŞ

Gerilla savaşının belirli bir anında, gerillaları oldukça güvenli biçimde yerleştirmek suretiyle civardaki kırsal bölgelere nüfuz ederek, şehirlere saldırma sırası gelirse, şehirleri özel bir örgütle gereçlendirmek gerekir.

Şehir bölgelerinde, gerillanın hiçbir zaman kendiliğinden ortaya çıkmadığını belirtmek gerekir. Ancak varoluşu için zorunlu bazı koşullar yaratıldıktan sonradır ki, doğar. Bu gerçek, şehir gerillasının doğrudan doğruya başka bir bölgede bulunan şeflerin emrine verilmesi gerektiğini kendiliğinden gösteriyor. Şehirlerdeki gerillanın görevi, bağımsız değil, tersine daha önceden saptanmış stratejik planlar çerçevesinde hareket etmektir. Bu görev, şehirde olmayan gerillaların hareket genişliğine sahip olmaksızın, başka bir bölgenin daha büyük gruplarının eylemine yardımcı olmak ve belirli bir taktik görüşün başarı kazanmasına katkıda bulunmaktır. Şehir bölgesindeki gerilla, haberleşme servisini sabote etmek, suikastler düzenlemek ya da uzaktaki bir yol üzerinde bir askeri devriye koluna baskın yapmak arasında seçim yapamaz, ona ne denilmişse kesinlikle onu yapmak zorundadır. Eğer rolü direkleri yıkmak, elektrik kablolarını kesmek, demir yollarını ve su kemerlerini havaya uçurmaksa, bu görevleri tam anlamıyla yerine getirmekle yetinmesi gereklidir.

Sayısal gücü, dört-beş adamı geçmemelidir. Bu sınırlama önemlidir, çünkü şehir gerillasının olağanüstü elverişsiz bir arazide bulunduğu kabul edilir. Burada, düşman son derece uyanık, baskı ve hafiyelik olanakları çok daha fazladır. Durumu daha da zorlaştıran bir koşul, şehir gerillasının operasyon noktalarından asla uzaklaşmamasıdır. Eylemin ve yerdeğiştirmenin hızına karşılık, eylem yerinden uzaklaşma azdır. Şehir gerillası en üstün eylemlerini gece gerçekleştirebilir, ayaklanmanın ilerleyişi şehri kuşatmaya elverişli duruma gelinceye ve bu kuşatmada faal savaşçı olarak yer alıncaya kadar eyleminde bir değişiklik yapamaz.

Bu gerillanın temel nitelikleri, olanaklar elverdiği ölçüde öteki gerillalardakinden daha büyük bir disiplin ve gizliliklidir. Konuk olmak için iki üç arkadaş evinden başkasına güvenemez. Bu koşullarda, sarılmanın ölüm demek olduğu hemen hemen kesindir. Silahlar diğer gruplardakinin aynı olamaz. Bunlar gizlenebilen ve hızla kaçmayı engellemeyen kişisel savunma silahlarıdır. Grubun en fazla iki üç karabina tüfeği (yada kısa namlulu tüfek) ve herbir grup üyesinin tabancaları olabilir.

Birdenbire şaşırtıcı baskın biçiminde olmadıkça, düşman ordunun bir iki üyesi ya da haberalma

servisine karşı saldırıya girişmemelidir. Eylemin ekseni örgütlü sabotaj olmalıdır.

Bu, önemli malzemeler gerektirir: testere, dinamit, kazma-kürek, rayları kaldırmak için aletler; ayrıca, güvenilir bir yerde gizlenen fakat ihtiyaç duyulduğu anda el altında bulunabilecek mekanik araç-gereç.

Birden fazla grup varsa, hepsi, gerekli çalışmaları, tam olarak güvenilen sivil bağlantı elemanları aracılığıyla yöneten tek bir şefe bağlı olmalıdır. Bazı durumlarda, gerilla, barış zamanında yaptığı işi sürdürebilir, fakat bu çok zordur. Pratikte, şehirde savaş, daha önceden kendini gizlemiş, bir ordu gibi örgütlenmiş ve daha önce tanımladığımız elverişsiz koşullar içinde yer almış bir grup insanın eseridir.

Şehirdeki mücadelenin önemi çok küçümsenmiştir, oysa ki son derece büyüktür. Geniş çapta, iyi bir çalışma, bölgenin ticaret ve sanayi hayatını hemen hemen tamamıyla felce uğratar, halkı o kadar endişe, tedirginlik, huzursuzluk içine sokar ki, bu bekleyiştten kurtulmak için şiddet olayları istemeye başlarlar. Daha savaşın başlangıcında bu tip savaş uzmanları yetiştirilirse, çok daha hızlı bir eylem, insan hayatları ve ulus için çok değerli olan zaman boşuna harcanmamış olur.

I. GERİLLA - TOPLUMUN ISLAHATÇISI

Gerillayı daha önce anlattık: halkın kurtuluş iradesini iyice anlayan, bir kez barışçı yollar tükendikten sonra, savaşçı halkın silahlı öncüsü olarak mücadeleyi başlatan insan. Mücadeleye girerken, haksız bir düzeni yıkmak ve az çok dışa vurduğu, eski düzenin yerine yeni bir rejim geçirmek isteğiyle hareket eder.

Latin Amerika'da ve hemen hemen tüm az gelişmiş ülkelerde, bugünkü koşullarda ideal mücadele alanının kır olduğunu belirtmiştik; o halde, gerillanın ortaya atacağı toplumsal hak davalarının temeli, tarımsal özel mülkiyetin yapısının değiştirilmesi olacaktır.

Bu nedenle, mücadele sürekli olarak tarım reformu bayrağı altında akıp gidecektir"; başlangıçta bu reformun sınırları ve amaçları tümüyle saptanmış olmayabilir, köylünün, binlerce yıllık, işlediği ve işlemek istediği toprağa sahip olmak iradesinden ibaret kalabilir.

Bir tarım reformunun gerçekleşme koşulları, mücadele başlamadan önceki koşullara ve mücadelenin toplumsal genişliğine bağlıdır. Fakat, halkın öncüsünün bilinçli unsuru olarak gerilla, öne sürdüğü reformun hizmetinde olduğu güvenini yaratan bir ahlaki hal ve gidişe sahip olmalıdır. Savaşın zor koşullarına bağlı zorunlu ağırbaşlılığa, kendi kendisi üzerinde kurduğu, koşulların kolaylaştırabileceği en küçük bir aşırılığa, en küçük suç eğilimine karşı çıkan ciddi bir kontrolden doğan ağırbaşlılık eklenmelidir. Gerilla, kendini halka adanmış bir çilekeş olmalıdır.

Toplumsal ilişkilere gelince, savaş geliştiği ölçüde değişecektir. En başta, henüz acemi olan gerillalar yerel toplumsal yapılarda ne olursa olsun hiçbirşeyi değiştirmeye kalkışmazlar bile. Parasını ödeyemedikleri mallar, ilk fırsatta ödenmek üzere borçlanarak satın alınır.

Gerilla, her zaman, teknik, ekonomik, moral ve kültürel bakımdan insanlara yardım etmelidir. Savaşın ilk anlarından başlayarak, zengini mümkün olduğu kadar az gereksiz önlemlere zorlarken, fakire yardıma her zaman hazır olmalıdır. Fakat, süreç içersinde, çelişkiler keskinleşir ve devrime sempatiyle bakanların tam karşıt bir tutum aldıkları bir an gelir. Bunlar, halk güçlerine karşı ilk adımlarını atarlar. Bu anda, gerilla değişmeli, halkın davasının her türlü ihaneti cezalandıran bayraktarı olmalıdır. Savaş bölgesinde, özel mülkiyet toplumsal işleviyle sınırlandırılmalıdır: yani zengin bir ailenin fazla toprağı, ihtiyacını aşan sürü hayvanları halkın eline geçmeli ve eşit olarak dağıtılmalıdır.

Malları böyle bir işleme uğratılan bir mülk sahibinin zararı ödenmeli ve bu hakka saygı duyulmalıdır; ödeme borç senediyle yapılır (ustamız, general Bayo bu tür senetlere «umut bonoları» derdi).

Devrimin herkesçe bilinen doğrudan düşmanlarının toprak ve mülkü derhal devrimci güçlerin eline verilmelidir. Savaş ortamından, insanca kardeşlik duygularının en yüksek noktasına eriştiği bu anlardan yararlanarak, bölgedeki zihniyetin kabul edilebildiği her çeşit ortak çalışma yapılmalıdır.

Toplumsal ıslahatçı olarak gerilla yalnızca davranışlarıyla örnek olmakla kalmamalı, bilgileri, özlemleri, savaş ayları ya da yılları boyunca kazandığı deneyimi sayesinde sürekli olarak ideolojik yöneliş de kazanmalıdır. Bu deneyim, silahların gücünü kabul ettirdiği ve bölge sakinlerinin durumunun bilincine vardığı ölçüde görüşlerine ışık tuttuğu devrimci için yararlıdır. Böylelikle, eskiden kuramsal önemi onun için apaçık olan, fakat, çoğu kez, uygulamadaki acilliği gözünden kaçan birçok değişmenin haklılığını ve hayati zorunluluğunu anlar.

Bu durum sık sık görülür, çünkü gerilla savaşında inisiyatif sahibi olanlar, yani yöneticiler, her gün saban izi üzerine eğilen insanlar değildir, köylülerin toplumsal düzenini değiştirmenin gerekliliğini anlarlar, fakat, bütün içinde, bu durumun acısını çekmemişlerdir. Böylece -Küba deneyinden sözediyorum- halka gerçekleri ve silahlı mücadelenin temel önemini öğreten yöneticilerle, mücadele içinde büyüyen ve kendisi de yöneticilere pratik zorunlulukları öğreten halk arasında tam bir karşılıklı etkileşim meydana gelir. Gerilla ile halk arasındaki bu karşılıklı etkileşimden, hareketin devrimci özelliklerini yavaş yavaş keskinleştiren ve ona ulusal boyut kazandıran ilerici bir kökleşme ortaya çıkar.

II. SAVAŞÇI GERİLLA

Gerillanın kısaca taslağını çizdiğimiz hayati ve tanımlayıcı özellikleri, bu hayata kendini uydurmak ve zorunlu kıldığı görevleri başarıyla yerine getirmek için fiziksel, zihinsel ve moral koşulların tümünü gerektirdiğini gösteriyor.

Ortaya çıkan ilk soru şudur: bir gerilladan ne istenir? Herşeyden önce, gerillanın tercihan bölgenin sakinlerinden olması gerektiği cevabı verilmelidir. Çünkü, sözkonusu yerde, doğrudan doğruya başvurabileceği akrabaları vardır, o bölgeye ait olduğu için orayı tanır (arazinin tanınması gerilla mücadelesinde önemli etkenlerden biridir). Bölgesinde karşılaşılan güçlüklerle göğüs germeye alışık olduğundan en kusursuz çalışmayı yapabilir; buna, kendi mirasını savunmanın ya da kişisel evrenine zarar veren toplumsal rejimi değiştirme mücadelesinin heyecanını ekler.

Gerilla gece savaşçısıdır: bununla, gece eylemi için gerekli bütün niteliklere sahip olduğunu söylemek istiyoruz. Kurnaz olmalı, kimse farkına varmadan dağ tepe aşarak savaş yerine kadar yürüyebilmeli, şaşkırtma oyunu oynayarak düşmanın üstüne atılmalıdır -şaşırtma bu tip savaşın başlıca ögesidir. Bu biçimde yaratılan panikten yararlanarak, silah arkadaşlarında en küçük bir zayıflığa göz yummaksızın ve düşmandaki en küçük bir güçsüzlük belirtisinden yararlanarak coşkuyla savaşa atılmalıdır. Gerilla kasırga gibi birdenbire gelir, herşeyi yıkar, ancak durum öyle gerektiriyorsa canları bağışlar, gerektiğinde adaleti yerine getirir, düşman savaşçıları arasında panik tohumları eker. Fakat, aynı zamanda, savunmasız yeniklere karşı iyiniyetli davranır, ölümlere saygılıdır.

Yaralı kutsaldır, olanaklar elverdiği ölçüde en iyi biçimde tedavi edilmelidir -eğer geçmişteki hayati ölüm cezasını gerektirmiyorsa. Asla yapılmaması gereken bir-şey, henüz düşmanın erişemeyeceği güçlü bir üsse sahip olunmadığı zamanlarda bir tutsağı birlikte götürmektir. Bu -durumda, bu tutsak, tekrar birliğine döndüğünde verebileceği bilgiler nedeniyle yerel halkın güvenliği ve gerilla örgütünün kendisi için bir tehlike halini alır. Eğer suçlu değilse, adamakıllı azarlandıktan sonra

serbest bırakılmalıdır.

Gerilla gerektiği her anda hayatını tehlikeye atabilmeli, istenen anda en küçük bir duraksamaya düşmeden bu hayatı vermeye hazır olmalıdır; bununla birlikte, tedbirli olmalı, gerekmediği yerde kendini tehlikeye almamalıdır. Aleyhte bir sonu ve yokoluşu önlemek için olanaklar elverdiğince her önlem alınmalıdır. Bu nedenle, her çarpışmada, düşmanın takviye alabileceği noktaları gözetlemek çok önemlidir. Fiziksel bakımdan çok ağır bir felaket, moral bakımındansa daha da acı bir yıkım olan, çünkü savaşın geleceğine olan güveni kaybettiren çevrilme tehlikesi de böylelikle önlenabilir.

Bununla birlikte, gerilla cüretkar olmalı, tehlikeyi ve eylem olanaklarını soğukkanlılıkla incelemeli, koşullar ne olursa olsun her zaman iyimser bir tutum almaya hazır olmalıdır. Lehteki unsurlarla aleyhteki unsurlar arasında yapılan kıyaslama pek umut vermediği zamanlarda bile, gerilla başarılı bir çözüm bulmalıdır.

Yaşamını, sürdürebilmek için, gerilla yaşadığı ortama uymasını ve ondan bir müttefik olarak yararlanmasını sağlayacak biçimde yeterince çevreye uyma yeteneği göstermelidir; ayrıca, canlı bir kavrayışa ve eylem sırasında karar almasını sağlayacak kendiliğinden yaratma yeteneğine sahip olmalıdır.

Halk ordularının uyum ve yaratıcılık yetenekleri, savaş ustalarının bütün hesaplarını suya düşürür, atılımlarını önler.

Hiçbir zaman, gerilla yaralı silah arkadaşını düşman birliklerinin insafına terketmemelidir, çünkü bunun sonu onun için hemen hemen kesinlikle ölümdür.

Ne pahasına olursa olsun, yaralıyı savaş bölgesinden uzaklaştırarak güvenli yerlere taşınmalı, bu uğurda en ağır yorgunluklara katlanmalı, en büyük tehlikeleri üzerine çekmekten yılmamalıdır: gerilla askeri eşi benzeri bulunmaz bir arkadaştır.

Üstelik, dilsiz olmalıdır. Önünde tüm konuşulanlar ve yapılanlar yalnız onun tarafından bilinmelidir. Kendi silah arkadaşlarıyla bile olsa, ağızından fazla bir kelime kaçırılmamalıdır, çünkü düşman planları, bulunulacak yerleri, yaşama biçimlerini öğrenmek için gerilla kuruluşu içine sürekli olarak adamlarını sokmaya çabalar.

Sözünü ettiğimiz manevi özelliklerin yanısıra, gerilla savaşçısı pek çok önemli fiziksel niteliğe de sahip olmalıdır. Yorgunluğu çekilmez bir hal aldığı anda bile «yeni bir soluk» bulmalıdır. Her hareketi kahramanca olmalı, inancının derinliğinden gelmeli, onu bir adım daha atmaya zorlamalı, bu da son adım olmamalı, çünkü bir başka ve sonra bir tane daha adımı başarmalı, şefin gösterdiği yere kadar her zaman bir adım daha atmalıdır.

Had sınırlara kadar ıstıraba katlanabilmelidir, yalnız her an karşı karşıya bulunduğu yiyecek, giyecek, barınak yoksunluğuna değil, hastalıklara ve ağır yaralara da göğüs germelidir. Bu hastalıklar ve yaralar, çoğu zaman cerrahın müdahalesi olmadan sadece doğanın yardımıyla iyileşmek durumundadır, böyle olması da zorunludur, çünkü, tedavi olmak için gerilla bölgesinden ayrılanlar çoğu kez düşman tarafından katledilir.

Bu koşulları yerine getirmek için, gerillanın hasta olmaksızın bütün tersliklere dayanmasını, bu kovalanan av hayvanı hayatı içinde, doğal çevreye uyma olayı sayesinde, deyim yerindeyse, üzerinde

savaştığı toprağın ayrılmaz bir parçası durumuna gelinceye kadar sağlamlaşmasını sağlayacak çelik gibi bir sağlığa sahip olması gereklidir.

Bütün bu düşünceler, bizi kendi kendimize şu soruyu sormaya götürüyor: gerilla için ideal yaş nedir? Bunun sınırlarını belirtmek çok zordur. Her türlü toplumsal ve kişisel özellik bunu değiştirebilir. Örneğin, bir köylü, şehir adamından çok daha dayanıklıdır. Bedenini çalıştırmaya ya da sağlıklı bir hayata kendini alıştıran bir şehirli, ömrünü masa başında tüketen bir adamdan çok daha etkili olabilir. Ancak, özet olarak, gerillanın tam göçebelik döneminde, savaşçının yaşı, özellikle köylülerde rastlanan birkaç istisna dışında kırkı aşmamalıdır. Savaşımızın kahramanlarından biri olan komutan Crescencio Pérez, altmış beş yaşında Sierra'ya çıktı, ordunun en yararlı adamlarından biriydi.

Bir gerilla örgütü üyelerinin belirli bir toplumsal kategoriye girip girmemeleri gerektiğini de sorabiliriz. Bu çevrenin operasyonun merkezi olarak seçilen bölge olması, yani savaşçı çekirdeğinin köylü olması gerektiğini söylemiştik. Köylü muhakkak ki en iyi askerdir, fakat, bunun anlamı halkın diğer unsurlarını haklı dava uğruna savaşma olanağından yoksun etmek değildir. Bu alanda da, istisnasız bir kural yoktur.

En küçük yaş sınırını henüz belirtmedik. Burada da, çok özel koşullar dışında, onaltı yaşından küçük olanların kabul edilmemeleri gerektiğini sanıyoruz. Genellikle, hemen hemen çocuk sayılabilecek bu ilk gençlik çağını yaşayan unsurlar, henüz karşılaşacakları güçlülere, ıstıraplara, ağır işlere dayanacak kadar gelişmemişlerdir.

Gerilla için ideal yaşın yirmibeşle otuzbeş arası olduğu söylenebilir, bu aşamada, hayat her yönden kesin yönelişini kazanmıştır, evini ve evrenini terkeden kimse sorumluluklarını iyice düşünmüş ve bunu bir adım bile geri çekilmemek için kesin bir kararla yapmıştır. Çocuklar arasında da, direniş ordumuzun en üst rütbelerine kadar erişen olağanüstü savaşçılar vardır. Fakat, bunlar istisnadır. Büyük savaşçı nitelikleri gösteren bir çocuk yaştaki gence karşılık, düzinelercesi de gerilla örgütü için uzun süre tehlikeli bir yük olarak kaldıktan sonra evlerine gönderildiler.

Daha önce de söylediğimiz gibi, gerilla, kaplumbağa gibi evini sırtında taşıyan bir savaşçıdır, o halde çantasını öyle hazırlamalıdır ki elverdiğince az yer tutan eşyaları en büyük faydayı sağlasın. Ancak en zorunlu olanları götürür. Fakat karşılaştığı değişik koşullar ne olursa olsun, onu ancak en umutsuz durumlarda yitirebileceği, en değerli varlığı gibi korur.

Silahları, yalnız ve yalnız taşıyabilecekleri olacaktır. Yeniden silah ikmali çok zor, hele cephaneye ikmali daha da zor olacaktır. Talimat, kurşunları ıslatmamak, bakımını ihmal etmemek, kaybolmalarını önlemek için bir bir saymaktır. Tüfeğe gelince, daima temiz, iyice yağlanmış, namlusu parlar durumda korunacaktır, her grubun şefinin silah bakımı yapmak istemeyenleri cezalandırmasında yarar vardır.

Bu ters koşullar içinde hareket etmelerini sağlayan, böylesine fedakarlık ve katılık niteliklerine sahip olmak için insanların bir ideali olması lazımdır. Bu ideal basit, dolaysız, yüksekte atmayan, genellikle fazla uzağa gitmeyen bir idealdir. Fakat o kadar katı, açıktır ki, en küçük bir duraksama olmaksızın uğruna hayatlar feda edilebilir. Hemen hemen her köylüde bu ideal, kendinin olan bir toprak parçasına sahip olmak, işleyebilme ve adaletli toplumsal koşullardan yararlanmaktan işçiler için bu ideal, bir işte çalışmak, uygun bir ücret almak ve yine adaletli toplumsal koşullardan yararlanmaktır. Öğrenciler arasında, liberal açıklamalarda, uğruna mücadele ettikleri özgürlük

duygusu gibi daha soyut düşüncelere rastlanır.

Bütün' bunlar, bizi, gerilla nasıl yaşar sorusuna götürür. Normal hayatı yollarda geçer. Örneğin, dağda, ormanlık bir bölgede, düşman tarafından durmaksızın tedirgin edilen bir gerilla düşünelim. Bu koşullarda, gerilla örgütü, yemek yemeye bile zaman harcamaksızın durmadan yer değiştirir. Gece olunca, ormanın açıklık bir yerinde, bir su başında, alışlagelmiş örgütlenmenin gerektirdiği biçimde açık ordugâh kurulur. Her grup ortaklaşa yemek yemek için toplanır, karanlık iyice basınca, ne bulunursa onunla ateş yakılır.

Gerilla ne zaman olanak bulursa yemek yer ve ne bulursa onu yer. Bazen, inanılmayacak kadar büyük paylar savaşçıların midelerinde kaybolur, bazen de, iki üç gün, çalışmalarında hiçbir azalma olmaksızın açlık rejimine katlanırlar. Gerillanın çatisı gökyüzüdür, hamağıyla gök arama bir parça su geçirmez naylon parçası yayar, hamağın altınaysa, hazinesi demek olan sırt çantasını, tüfek ve mermilerini yerleştirir. Ani bir düşman saldırısı beklendiği durumlarda ayakkabıları hiç çıkarmamak daha iyidir. Ayakkabılar da hazinenin bir parçasıdır. Bir çift pabuca sahip olan, günlük güçlüklerin sınırları içinde mutlu bir yaşamı garantilemiş sayılır.

Böylelikle gerilla, insanların yaşadığı yerlere yaklaşmadan, kendi istemediği her türlü karşılaşmadan kaçınarak, en sarp yerlerde yaşayarak, sıcakta ve soğukta, bazen hiçbirşey yemeden hatta içmeden günlerce yürür. Sürekli yürüyüşler sırasında terler, önceki terlere karışır, düzenli olarak temiz kalmaya olanak yoktur (yine de bu, her zaman olduğu gibi, herkesin mizacına bağlıdır).

Son savaş içinde, 16 kilometrelik bir yürüyüşten ve iki saat kırk beş dakikalık bir çarpışmanın arkasından, elverişsiz koşullarda geçmiş on günden sonra, El Uvero kasabasına vardığımızda, kendimizi kızgın güneş altında deniz kenarında bulduk; vücutlarımızdan kendine özgü, öylesine keskin bir koku çıkıyordu ki, kimse yanımıza yaklaşmıyordu. Koklama duyumuz da bu tip hayata kendini uydurmuştu: gerillalar hamaklarında birbirlerini kokularından tanıyorlardı.

Kamp yerleri kolayca terkedilebilmeli ve arkada hiçbir iz kalmamalıdır; uyanıklık son derece büyük olmalıdır. Uyuyan on kişi için iki kişi uyanık bulunmalı, nöbetçiler sık sık değiştirilmeli, açık ordugâha gelen bütün yollar sıkı biçimde gözetlenmelidir.

Kır hayatı yemek pişirmek için, bunu çabuk yapmak ve dağda bulunan herşeyle lezzetini artırmak ya da yeni yemekler ortaya koymak, başyemeğin yanına başka çeşitler eklemek için, tropikal bölgelerde, bitki yumrularından, tanelerden, tuzdan, biraz zeytinyağı ya da sade yağdan ve nadiren de herhangi bir etten yararlanmak üzere pekçok yöntem esinlendirir.

Savaşçının hayatının akışı içinde, acının son kertesinde bulunan herkese sevinç veren, yenilenen coşkularıyla ileri atılmalarını sağlayan en ilginç olay, çarpışmadır. Gerilla hayatının doruğu olan çarpışma, yokedilmek için yeterince zayıf bir düşman kampının yeri keşfedildiği ve görüldüğünde ya da bir düşman kolu, doğrudan doğruya kurtuluş güçlerinin kontrolündeki araziye girecek biçimde ilerlediğinde patlak verir. Bu iki durum birbirinden farklıdır. Kamp yerine karşı yapılan eylem, kitle halinde yapılır, başlıca amacı, kuşatmayı kırmak için gelen kolları kovmaktır; istihkamlarla pekiştirilmiş düşman güçleri hiçbir zaman gerillanın hedefi değildir.

İdeal hasım, hareket durumunda, sinirli, bölgenin topografyasını bilmeyen, korkak, doğal savunması

olmayan düşmandır, istihkamlarla güçlenmiş düşman, içinde bulunduğu durum ne kadar kötü olursa olsun, bir saldırıyı püskürtecek güçlü silahlara sahiptir. Burada durum, iki üç değişik noktasından saldırıya uğratılan, bölünen, saldıranların çevrilmedikleri ya da yok edilmedikleri takdirde, en küçük bir karşılığa zaman kalmadan geri çekildiği önemlice bir düşman kolunun içinde bulunduğu duruma benzemez.

İstihkamlardakileri, açlıkla, susuzlukla ya da doğrudan bir saldırıyla yenmenin olanaksız olduğu durumlarda, çevirme hareketi, düşman kollarına kayıp verdirmeye izin verdiği anda geri çekilmelidir. Gerilla kolu çok zayıf, istilacıların kolu çok güçlüyse, eylem düşmanın öncü kuvvetleri üzerinde yoğunlaştırılmalıdır. Alınacak sonuç ne olursa olsun, bu öncüye özellikle önem verilmelidir. Öncü birçok kez darbe yediğinde ve askerler en ön saflarda bulunmanın kaçınılmaz olarak ölmek demek olduğunu anladıklarında, bu saflarda yer almak korkusu gerçek isyanlara yolaçar. Öyleyse, gerillalar daima öncülere darbe indirmelidir, bu ise başka yerlere de darbe indirilmeyeceği anlamına gelmez.

Gerillanın eylemlerindeki rahatlık, çevreye uyma olanakları, teçhizatına bağlıdır. Küçük eylem gruplarıyla bütünleşmiş olmakla birlikte, gerilla bireysel özelliklerini korur. Sırt çantasında, yaşamını sürdürmek için bütün gerekli olanları, hatta belirli bir süre yalnız kalması olasılığına karşı kişisel barınağını da taşımak zorundadır. Teçhizat listesini verirken, temel olarak, birinci aşamadaki savaş durumunda, engebeli arazide, sık yağın yağmurlar ve bir dereceye kadar soğuk altında, düşman tarafından kovalanma koşullarında bir bireyin üzerinde taşıyacaklarını düşünürüz.

Bu teçhizat arasında, temel olanla yardımcı olanı ayırmak gereklidir. Uygun biçimde dinlenmeyi sağlayan hamağı temel olanlar arasında sayarız. Hamak germek için iki ağaç her zaman bulunur, yerde uyunacaksa hamak yer yatağı görevi de yapabilir. Yağmur yağdığına ya da nemli bir bölgede bulunuluyorsa, ki bu tropikal bölgelerde sık rastlanan bir durumdur, hamağın yerini birşey tutmaz, naylondan su geçirmez bir örtü onu tamamlar, hamağı örtecek büyüklükte olan naylon, dört köşesinden kordonlarla bağlanır, ortasına bağlı bir başka kordon da hamağın arasında gerili olduğu ağaçlara bağlanır. Bu, suların akmasına yarar, naylonun köşeleri yakında bulunan küçük bir ağaca tespit edilir, böylece naylon küçük bir kır çadırı oluşturmuştur.

Örtü zorunludur, çünkü dağda, geceler çok soğuk olur. Yine, aşın sıcaklık değişmelerine dayanabilmek için sıcak bir giyeceğe de sahip olmak gereklidir. Giyim eşyası, üniforma biçiminde olsun olmasın bir pantolon, kaim bezden bir gömlektir. Ayakkabılar olanaklar elverdiği ölçüde iyi kaliteden olmalıdır ve bu yedeği bulundurulacak eşyalar arasında en önde gelendir, çünkü ayakkabısız yürümek son derece acı verir.

Gerilla barınağını sırt çantasında taşıdığına göre, bu çanta da çok önemlidir. En basitleri, halattan iki askı bağlanmış bir çuvaldan yapılabilir, fakat pazarlarda bulunabilen ya da saraçların yaptığı kaba bezden olanları yeğlenmelidir. Gerilla daima, birliğin tümününkinden ayrı, yiyecek maddeleri bulundurmalıdır: herşeyden önce, organizmanın yağ tüketimi için gerekli olan sadeyağ ya da zeytinyağı, ancak pişecek yiyecek sağlamanın olanaksız olduğu zamanlarda ya da çok sayıda konserve kutusu olup da yürüyüşü güçleştirdiğinde kullanılmak üzere konserveler, büyük besleyici gücü olan balık konserveleri, çok miktarda şeker içerdiğinden eksiksiz bir besin ve gerçek bir tatlı olan kondanse süt, ayrıca süt tozu da bulundurulabilir. Diğer bir temel madde şekerdir, tuz gibi bulunmayışi halinde hayat cehenneme döner. Temel nevale bölümünü, en çok bilinenleri soğan ve sarımsak olan, bölgelere göre daha başkaları da bulunabilen çeşni vericileri belirterek bitirelim.

Temel olanlar bunlardır.

Her gerilla, sırt çantasında bir tabak, bir kaşık ve birçok bıçakları olan bir çakı taşımalıdır. Tabak, karavana, tencere ya da bir konserve kutusu da olabilir. Bunlar bir parça et gibi, malanga da, patates de, çay ya da kahve de pişirmeye yararlar.

Tüfekleri yağlamak için, son derece büyük bir özenle kullanılması gereken özel yağlar lazımdır: özel yağ yoksa, dikiş makinesi yağı. Silahları sürekli olarak parlatmak için bezlere, içini temizlemek için çubuğa ihtiyaç vardır, bu işler oldukça sık yapılır. Fişeklik mümkünse standart ya da yerel imalat olmalı, bir tek merminin bile kaybolmaması için yeterince iyi kaliteden olması gereklidir. Mermiler, mücadelenin temelidir, onlarsız herşey boştur, altın kadar değerlidirler.

Herkes üzerinde matara ya da su bidonu taşımalıdır, çünkü bol bol su içmek gereklidir, ve her istenen yerde de suya kavuşma olanağı pek yoktur. Özellikle ağızdan alınan penisilin ve diğer antibiyotikler gibi ateş düşürücüler, bölgeye özgü salgın hastalıklara karşı kullanım alanı geniş ilaçlar da lazımdır. Sıtmaya karşı haplar, ishale karşı ilaçlar ve her türlü böcek öldürücüler de alınabilir. Zehirli yılanların ve diğer zehirli hayvanların olduğu yerlerde, buna çare olacak bir serum bulunması yerinde olur. Teçhizatın kalanı cerrah araçlarıdır. Ayrıca, önemsiz hasta bakımı için ilk yardım malzemesine de sahip olunmalıdır.

Gerillanın hayatında özellikle önemli olan alışılmış gelmiş bir tamamlayıcı, tütündür. Sigaralar, purolar, pipo tütünü vazgeçilmeyecek derecede önemlidir, çünkü tütün yalnız bir askerin dinlenme zamanında büyük bir arkadaştır. Pipo çok yararlıdır; çünkü, darlık zamanında, sigara ve puro izmaritlerinin bütün tütününün kullanılmasını sağlar. Kibrit, yalnızca sigara yakmak için değil, yağmur zamanında dağda büyük bir sorun olan ateşler için de önemlidir. Çakmakların doldurulmasının olanaksız olduğu zamanlarda kullanılmak üzere ayrıca kibrit alınması uygundur.

Yalnızca vücut temizliği için değil, bulaşık yıkamak için de sabun bulunması gereklidir; çünkü bulaşıklar kirli kalırsa, taze gıdayla birlikte alınan fermante olmuş yiyecek artıklarının neden olduğu tahrişler gibi sık sık bağırsak iltihaplanmalarına da yolaçar.

Bu teçhizatla gerilla, koşullar ne denli kötü olursa olsun, duruma hakim olmaya yetecek süre ile, dağda yaşayabileceğine güvenebilir.

Bazen can sıkıcı olan, bununla birlikte, genellikle, büyük yararlılığı olan yardımcı eşyalar da vardır. Pusula bunlardan biridir; önceleri doğru yönü bulmak için çok kullanılır, fakat yavaş yavaş araziye tanıdıkça, gereksizlesin Diğer yandan, dağlık arazide, pusulayı kullanmak çok zordur, çünkü işaret ettiği yol kesinlikle en iyisi değildir, düz çizgi çoğu kez aşılmaz engellerle kesilmiştir. Diğer bir yararlı nesne, fazladan bir naylon parçasıdır; yağmur zamanında tüm teçhizatın üstünü örtmeye yarar. Tropikal ülkelerde, yağmurun hemen hemen sürekli olduğunu ve suyun, gerillanın tüm malzemesinin, yiyeceğin, silahların, ilaçların, kâğıtların, ve elbiselerin düşmanı olduğu unutulmamalıdır.

Değiştirilecek çamaşıra sahip olunabilir, fakat, genellikle bu acemilerin bulundurduğu bir yüküdür. Havluları, iç çamaşırlarını biryana bırakarak, çok çok, değiştirilecek bir pantolon alınır. Çünkü, yaşadığı hayat içersinde, gerilla, er eşyasını taşımakta da ekonomi yapmak zorundadır; bu yüzden, yavaş yavaş temel bir değeri olmayanları terkeder.

Vücut bakımı gibi, elbiselerin de yıkanmasına yarayacak bir parça sabun, bir diş fırçası, bir diş macunu, işte tuvalet malzemesi. Gerilla üyeleri arasında elden ele dolaşacak birkaç kitap sahibi olmak da iyidir: geçmişteki kahramanların biyografileri, tercihan ülkeye ait tarih ve ekonomik coğrafya kitapları ve askerlerin kültür düzeyini yükseltecek, oyun oynama eğilimini azaltacak, (çünkü bazen gerillanın hayatında çok fazla boş zaman kalır) genel nitelikte birkaç eser.

Sırt çantasında fazladan biraz yer varsa, yiyecek edinme şartlarının iyi olduğu bölgelerin dışında, mutlaka yiyecek birşeyler konmalıdır. Şekerlemeler, ya da temel besinlerin yanında tamamlayıcı olacak, daha az gerekli yiyecek maddeleri alınabilir. Bisküiler böyledir, çok yer tutmalarına, kırılıp toz haline gelmelerine rağmen götürülebilirler. Tropikal bitki örtüsüne sahip dağlarda, «kama»lar ve çok nemli yerlerde odunlar ıslak olduğu zaman ateş yakmak için benzin ya da çıra bulundurmakta fayda vardır.

Her gerilla, bilgilerini not etmek, mektup yazmak, diğer gerillalarla haberleşmek için, bir kalem ya da dolma kalem ve bir not defterine de sahip olmalıdır. Çeşitli işler için her zaman bir miktar sicim ya da ip el altında bulunmalı, iğne, iplik ve düğmelere de sahip olunmalıdır. Böyle bir teçhizatı olan gerilla omuzlarında sağlam bir ev taşıyor demektir; ağırlığı oldukça büyüktür fakat, savaşın durmadan değişen koşulları içinde, en rahat bir hayatı garantilemeye yeterlidir.

III. BİR GERİLLA BİRLİĞİNİN ÖRGÜTLENİŞİ

Bir gerilla birliğinin örgütlenişi katı bir şemaya göre yapılamaz; kendisini uydurması gereken çevreye bağlı sayısız değişiklikler vardır. Anlattıklarımızı sadeleştirmek için, kendi deneyimizin evrensel bir değeri olduğunu varsayacağız. Fakat, başka bir silahlı grup için uygun olan başka yöntemlerle de bir gerilla örgütlenmenin mümkün olduğu hatırdadır tutulmalıdır.

Bir gerilla birliğini oluşturacak adamların sayısı çözümlenmesi en güç sorunlardan biridir. Daha önce açıkladığımız gibi, bu birliklerin yapılan gibi sayısal değerleri de değişkendir. Dağlık, elverişli arazide, ne sürekli olarak kaçış halinde olmalarını gerektirecek kadar güç, ne de bir hareket üssüne sahip olacak kadar iyi koşullar içinde evrimleşen bir gücün sözkonusu olduğunu kabul ediyorsak, bu durumda, bir silahlı grup her savaşçı birimi başına en fazla yüz elli kişilik olmalıdır, bu bile yüksek bir sayıdır, ideali yüz kişidir. Bu, Küba hiyerarşisine göre, bir binbaşı tarafından komuta edilen bir kol oluşturur. Bizim savaşımızda, zorbalığı akla getiren onbaşı, çavuş gibi rütbelerin bulunmadığını hatırlatmakta yarar vardır.

O halde, binbaşı güçlerin tümünün: yüz-yüzelli kişinin başındadır ve her bir otuz-kırk kişilik grup için bir yüzbaşı vardır. Yüzbaşının rolü, bölüğünü yönetmek ve yeniden gruplandırmak, birlik içinde çarpışmasını sağlamak, dağıtımını ve genel örgütlenmesini üstlenmektir. Gerilla savaşında etken birim mangadır. Herbiri, aşağı yukarı sekiz-oniki adamdan oluşur, başlarında, grubu için yüzbaşının yaptığı görevlerin aynılarını yerine getiren, fakat daima yüzbaşısına bağlı kalan bir teğmen bulunur.

Gerillanın küçük gruplar halinde harekette bulunma, eğilimi, gerçek biriminin manga olması sonucunu verir: bu koşullarda birlik içinde savaşmak için sekiz ilâ oniki adam en yüksek sayıdır. Bu grup,

doğrudan doğruya, çok özel koşulların dışında, aynı cephede bulunmakla birlikte, yüzbaşısından çoğu kez ayrı olan şefinin emirleri altında hareket eder. Birim, asla bölünmemelidir. Her bölük ve mangada, kaybı halinde şefin hemen yerine geçecek olan kişi belirtilir; bu kişi, yeni sorumluluklarını derhal yerine getirebilmesi için yeterli formasyona sahibolmalıdır.

En sonuncu adamdan şefine kadar herkese aynı biçimde davranılmasının gerekli olduğu bu birliklerde, beslenme temel bir sorundur. Yalnızca süregelen kötü beslenme nedeniyle değil, yiyecek dağıtımının her gün tekrarlanan tek olay olması nedeniyle de son derece büyük önem kazanır. Adalet konusunda çok duyarlı olan birlik, yiyecek paylarını eleştirici bir gözle ölçer; en küçük bir kayırmaya bile izin verilmemelidir. Eğer herhangi bir nedenle, yiyecek bütün bir kola dağıtılıyorsa, bir düzen kurulmalı ve herkese verilen yiyeceğin miktar ve kalite bakımından aynı olmasına dikkat edilerek bu düzene kesinlikle uyulmalıdır. Giyeceklerin dağıtılmasına gelince, sorun başkadır; bunlar kişisel kullanım eşyasıdır. Bu durumda iki etken başta gelir: birincisi isteklilerin ihtiyaç derecesi, bu, her zaman dağıtılacak miktarın üstündedir, ikincisi herkesin kıdemi ve yararlılığı. Saptanması güç olan, kıdem ve yararlılık sistemi, kendisi de doğrudan doğruya birliğin şefinin kontrolü altındaki bir sorumlu tarafından düzenlenmelidir. Dağıtım, ortak kullanımı olmayan diğer maddeler için olduğu gibi yapılmalıdır. Tütün ve sigaralar, herkese eşit olarak dağıtılmalıdır.

Dağıtım işiyle insanlar özel olarak görevlendirilmelidirler: direkt olarak komutanlıktan gelmeleri tercih edilir. Komutanlık, çok önemli iki şey olan yönetim işleriyle ve bağlantılarla, ayrıca günlük işlerden çıkan diğer görevlerle uğraşır. Erişimi, kavrayışlı ve son dereceye varan fedakarlık duyguları taşıyan askerler olmalıdır, çünkü onlardan daima birliğin geri kalanlarına göre daha fazla iş istenecek, buna karşılık yiyecek konusunda diğerlerinden farklı davranılmayacaktır.

Her gerilla teçhizatını taşır: üstelik de, tüm kolu ilgilendiren önemli eşyalar eşit olarak paylaşılır. Bunun için iki yöntem vardır, seçimi silah taşımayan adam sayısına bağlıdır. Birinci yöntem, ilaç, cerrahiye ve dişçilik aletleri, fazladan yiyecekler, giyecekler, fazladan çeşitli araç-gereç, ağır silah gibi her türlü eşyayı, sonradan alınan eşyadan sorumlu olacak şekilde bütün takımlar arasında eşit olarak dağıtmaktır. İkincisi tüm grup silahlı olmadığı zaman uygulanır, bu yöntem, özellikle yük taşımakla görevlendirilmiş mangalar ya da takımlar oluşturmaktır; genellikle bu, daha verimli bir yoldur: silahsızlandırılmış olanlar ağırlıktan ve tüfeğin sorumluluğunu taşımaktan kurtulmuş olduklarından, daha az yüklüdürler. Böylelikle daha çok merkezileştirilmiş olan malzemenin kaybedilme tehlikesi azalmıştır. Bir silahla ödüllendirilecekleri vaadedilen taşıyıcılar gayrete gelir, daha çok yük taşımak ister, daha çok coşku gösterirler. Bu takımlar artçı olarak yürür: grubun geri kalanıyla aynı görevlerle yükümlüdürler, aynı muameleyi görmeye hakları vardır.

Bir kol içinde, görevler, faaliyete göre değişir; kamp yerinde kalmıyorsa, savaş deneyimi görmüş, uzmanlaşmış birliklerden oluşan özel muhafız ekipleri kurulur. Bunlar, bu görevlerine karşılık özel olarak ödüllendirilmelidirler. Ödüller, genellikle, daha büyük bir bağımsızlık tanınması ya da şekerleme, ek tütün dağıtımıdır, örneğin, yüz adam ve yüz onbeş kutu sigara varsa, bu fazlalık onbeş kutu, bu ekiplerin üyeleri arasında dağıtılabilir. Birliğin geri kalanından, tümüyle ayrı olan öncü ve artçılar, temel muhafızlık görevlerini yükümlenebilirler; fakat her bir takım kendi nöbetçilerini çıkarmalıdır. Özellikle serbest arazide, muhafız ekibi kampın ne kadar uzağındaysa, grubun güvenliği o kadar büyüktür.

Yerleşmek için seçilen yerler, gündüz geniş bir görüş alanına hakim olmak, gece ise erişilmesi güç

olması için yüksek olmalıdır. Dağlık bölgede, doğru seçilmiş bir yerde, etkili olacak tek ağır silahın havan topu olduğu hatırdta tutulmalıdır. Bölgeye özgü malzeme: tahta, taş, vs. kullanılarak düşman birliklerinin yaklaşmasını durduracak ve gerilla savaşçılarını obüs mermilerinden koruyacak mükemmel koruganlar inşa edilebilir.

Kamp yerinde, eğitici amaçlara yönelik disiplini sürdürmek çok önemlidir. Gerillalar belirli saatlerde yatıp kalkmak zorunda tutulmalı, birliğin moralini sarsma eğilimi yaratacak, toplumsal işlevi olmayan oyunlara kendilerini kaptırmaları önlenmeli, alkollü içkilerin tüketimi yasaklanmalıdır. Bütün bu görevler, daha büyük devrimci yararlılığa sahip savaşçılar arasından seçilen, iç düzeni sağlamayla yükümlü bir komisyon tarafından yerine getirilir. Yine bunların bir görevi de, gerillanın varlığı konusunda tam bir gizlilik sürdürmek için açık alanlarda ateş yakılmasını, gece basmadan duman sütunları yükseltilmesini önlemek, terkedilmesinden önce kamp yerinin temizlenmesine nezaret etmektir.

Korları uzun zaman yanmaya devam eden ateşlere çok dikkat edilmeli, kâğıtlar, konserve kutulan, yiyecek artıkları gömülmelidir. Yürüyüş sırasında, kolda, tam bir sessizlik hüküm sürmelidir. Emirler, el kol hareketleri ya da fısıltıyla verilmeli, en arkadakine kadar kulaktan kulağa iletilmelidir. Gerilla, bilmediği bir arazide yol açarak ilerliyor, ya da bir kılavuzu izliyorsa, öncüler, bölgenin özelliklerine göre, yüz ya da ikiyüz metre önden yürür. Kaybolma olasılığı bulunan bölgelerde, her dönemeçte, arkadan geleni beklemek üzere bir adam bırakılır, artçıların en sonuncusuna kadar bu böylece sürer gider. Bu artçılar da, öncüler gibi, yürüyüş kolunun geri kalanından ayrı yürür, arkaları gözetler ve geçişten kalan izleri mümkün olduğu kadar yoketmeye çalışırlar. Tehlike arzeden yan yollar varsa, birliğin son adamı geçinceye kadar, bunlar bir grup tarafından beklenir. Bu grubun özel bir takımdan alınması daha pratiktir ama takımların her birinden alınan unsurlardan da oluşturulabilir. Bu grup, takımına dönmeden önce diğeriyle nöbet değiştirmeyi beklemeli ve bütün birlik geçene kadar bu böyle devam etmelidir.

Yürüyüş yalnız tekdüze ve kurulu düzene göre yapılmakla kalmamalı, örneğin 1 nolu takımın öncü olduğu, 2 nolu takımın onu izlediği, ortadaki 3 nolu takımın komutanlığa ait olduğu, daha sonra 4 nolusunun geldiği, en geride artçı ya da 5 nolu takımın bulunduğu her an bilinebilecek şekilde, bu düzen daima sürdürülmelidir. Gece yürüyüşlerinde, kimsenin kaybolmaması ve ses ya da ışıkla işaret verme zorunluluğu olmaması için sessizlik daha da büyük olmalı, savaşçılar arasındaki uzaklık azaltılmalıdır. Gece, ışık gerillanın düşmanıdır.

Yürüyüş kolu bir saldırıya girişecekse, hedefe erişildikten sonrası için saptanan bir bağlantı noktasına, bütün gereksiz yükler, sırt çantaları, tencereler, vs. bırakılır, her takım yalnızca silahları ve savaş teçhizatı ile yola devam eder. Saldırılacak nokta, bağlantı kuran, düşman muhafızları, kampın topografyası ve kampı koruyan adam sayısı üzerine rapor veren, güvenilir kimselerce incelenmiş olmalıdır. Böylece, saldırının kesin planı çıkarılır, daima, güçlerin büyük bir kısmının gelebilecek takviyelere saldırmak üzere ayrılması hesaba katılacak biçimde savaşçılar dağıtılır. Kampa saldırmanın, takviyelerin gelmesine (pusu dolu yollardan geçmek zorunda olan takviyeler) sebep olmak için bir şaşırtma hareketinden başka birşey olmadığı hallerde, pusular için görevlendirilen bir adamın, derhal sonucu şefe bildirmesi ve arkadan saldırıya uğramamak için kuşatmanın kaldırılıp kaldırılmaması gerektiğini duyurması zorunludur. Her ne olursa olsun, çevirme hareketi ya da doğrudan saldırı sırasında, savaş yerine varan bütün yollarda nöbetçi

bulundurulmalıdır.

Geceleri, daima doğrudan saldırıya yeğ tutulmalıdır. Cesaret ve gerekli kavrayışla, büyük bir tehlikeye girmeden kamp ele geçirilebilir.

Çevirme sırasında, düşmanı her yola başvurarak tedirgin eder, ateş ederek yerinden çıkmaya zorlarken, beklemekten ve siper kazarak düşmana gittikçe yaklaşmaktan başka birşey yapılmamalıdır. Çok yakından kullanılıncaya, «molotof kokteyli» çok etkili bir silahtır. Bir «kokteyl» atmak için yeterince yaklaşılmalıyorsa, özel bir parçası olan tüfekler kullanılabilir. Savaş sırasında «M 16» adını verdiğimiz bu silahlar, namlusu kısaltılmış, 16 kalibrelik tüfeklerden oluşturuluyordu. Tüfeğe, dipçikle birlikte üç ayaklı destek oluşturan iki ayak eklenir. Namlu yaklaşık olarak 45°'lik bir açı yapar. Destegın ön ayaklarının ileri geri çekilmesiyle bu açı değiştirilebilir.

Tüfek, elverdiğince silindirik biçimli bir çubuğun yerleştirildiği, mermiyi oluşturan ve namlunun dışına kadar uzanan bir fişikle doldurulur. Dışarı taşan uca, dibinde kauçuktan bir amortisör bulunan metalik bir muhafaza ve bir benzin şişesi eklenir. Bu alet, ateşlenen şişeleri, az çok isabetli biçimde, yüz metrelik, ya da daha fazla uzaklığa atılabilir. Çevirme hareketleri, tahta yapılar ve tutuşabilen malzeme için ideal bir silahtır, dağlık arazide tanklara karşı da kullanılır. Kuşatma zaferle sonuçlandığında, ya da hedeflere ulaşıldığı için kaldırıldığında, bütün takımlar, sırt çantalarının bulunduğu yere kadar geri çekilirler ve göçebe hayatları devam eder.

Gerillanın göçebelik hayatı, bu devrede, arkadaşlar arasında çok gelişmiş kardeşlik duyguları yarattığı gibi, bazen gruplar arasında tehlikeli rekabetlere de yolaçar. Eğer bu duygular sağlıklı gayretlere dönüştürülmezse, koldaki birliğin bölünmesi tehlikesi ortaya çıkar. Görevlerinin toplumsal anlamı açıklanarak, mücadelenin daha başından itibaren gerillaların eğitimi yapılmalıdır. Onlara açık kavramlar kazandırmalı, karakterlerini çelikleştirecek, her deneyle kendilerini aşmalarını sağlayacak, ölüm-kalım mücadelesinin ek bir aracı olarak kalmayacak bir ahlak telkin edilmelidir. Örnek almanın büyük eğitici değeri vardır. Şefler, sürekli olarak kusursuz ve davaya adanmış bir hayat örneği göstermelidirler. Askerin ilerlemesi, cesaretinin, yeteneklerinin ve fedakarlık ruhunun üzerinde temellendirilmelidir. Bu koşulları tam olarak yerine getirmeyenler sorumluluk alamazlar: bunlar, er geç, pişmanlık verici kazalara yolaçarlar.

Bir gerilla bir eve yaklaştığında, hareketleri derhal gözlenmeye başlanır: bir hizmet ya da yiyecek istemede takındığı tavırlardan, bunları elde etmek için başvurduğu yollardan, evin sakinleri, gerilla örgütü üzerine lehte ya da aleyhte sonuçlara varırlar.

İhtiyat, bir şefin bütün bu sorunları ayrıntılarıyla açıklamasını, onlara hakettikleri önemi vermesini gerektirir, kendi de örnek olarak ikna etmelidir. Bir kasabaya girilecekse, alkollü içkiler önceden yasaklanmalı, birliğe nasihat edilmeli, olanaklar elverdiğince örnek bir disiplin sağlanmalı, kasabanın giriş çıkışları sürekli olarak gözetlenmelidir.

Gerilla örgütünün savaşçı değeri, kahramanlığı ve kavrayış gücü kuşatılma deneyini de geçirmiş olmalıdır, çünkü bu, savaşın en tehlikeli durumudur. Gerillalarımızın argosunda, korkuya kapılan bazı askerlerin endişeli yüzü için «kuşatma suratu» denirdi. Devrilen rejimin yüksek kademelerindekiler, kampanyalarına ihtişamlı bir biçimde *kuşatma* ve *yok etme* adını vermişlerdi. Fakat, araziye bilen, şefine ideolojik ve hayati bakımdan bağlı bir gerilla örgütü için bu, çok önemli bir sorun değildir.

Sipere yatmak, ağır silahların desteğindeki düşmanın fazla ilerlemesini engellemek ve gerillanın doğal müttefiği olan geceyi beklemek yeter. Şafakta, olanakların elverdiğince büyük bir gizlilik içinde, en iyi yolu görüp seçtikten sonra, en mutlak sessizlik içinde, en uygun geri çekilme yöntemine başvurulur.

Bu koşullarda, gece, bir grup adamın kuşatmadan sıyrılıp çıkması son derece zordur.

IV. SAVAŞ

Savaş gerilla hayatının en önemli eylemidir. Mücadelenin gelişiminin bir devresinden başka birşey değildir, fakat her çarpışma savaşanlar için gerçek bir savaş olduğundan, bu karşılaşmaların olağanüstü bir önem kazandığı da kuşkusuzdur.

Saldırının ancak tam bir başarı güvencesi altında yapılması gerektiğini daha önce belirtmiştik. Yürütülecek taktiğin ve saldırının kendisinin ana çizgilerini ve her eylemin gösterebileceği değişik özellikleri açıklamalıyız, ilk planda, elverişli arazide savaşı anlatacağız, çünkü, bu gerilla savaşının model tipidir ve bazı sorunların çözümü için pratik deneyde daha önce sözünü ettiğimiz ilkelerin uygulandığı mücadele biçimidir. (Ova savaşı, her zamanki gibi, gerilla birliğinin güçlenmesi ve çevre koşulları sayesinde eriştiği bir ilerleme aşamasıdır, savaşçıların deneyimini zenginleştirir, bu deneyimden yararlanmalarını sağlar.)

Gerilla savaşının birinci aşamasında, düşman kolları, ayaklanan bölgenin derinliklerine kadar sokurlar. Bu kolların gücüne göre, iki tip saldırıya girişilir. Birinci tip, sistematik olarak birkaç ay süre ile, bu kolların saldırı kapasitesini kaybettirmeye çalışmaktır; arkasından ikinci tip gelir. Bu saldırı öncülere karşı yapılır. Engebeli arazi, kolların yanlarını yeterince perdeleyerek ilerlemesine engel olur, daima en önde ilerleyerek ve adamlarının hayatını tehlikeye atarak, kolun geri kalanının güvenliğini garantileyen öncüler çıkarmak zorundadırlar, insan sayısı fazla olmadığı, yedeklerin hesapta olmadığı ve üstelik düşmanın da güçlü olduğu durumlarda, daima bu öncü ucun yok edilmesi hedef alınmalıdır. Sistem basittir ve biraz koordinasyondan başka birşey gerektirmez. Kararlaştırılan yerde -mümkün olduğu kadar sarp olması gerekir- öncünün ucu görününce, bir kısmının girmesi beklenir, sonra üzerlerine öldürücü bir ateş açılır. Bu sırada, küçük bir grup geri kalanları silahlan, cephaneleri ve donanımı ele geçirecek biçimde bir an oldukları yerde tutar. Gerilla, her zaman, silah ikmal kaynağının düşman olduğunu, istisnalar dışında, malzeme ele geçirmekten başka nedenle savaş açmaması gerektiğini hatırlamalıdır.

Gerilla örgütünün gücü elverdiğinde, kol tümüyle çevrilir ya da bu izlenim yaratılır. Bu sonuncu durumda, gerilla birliğinin öncüsü düşmanın cepheden saldırılarına dayanacak kadar güçlü ve tahkim edilmiş olmalıdır. Düşman durdurulduğu anda, artçılar arkadan saldırmak için fırlar. Yer, önceden, düşmanın kanatlarına manevra yaptıramayacağı şekilde seçildiğinden, bazen sekiz on kat üstün düşmanı ateş altında tutacak atıcılar mevzilendirmek kolaydır. Bu durumda, gereken güçler hesaba katılarak, bütün yollar, takviyeleri durdurmak için pusular tarafından kontrol edilmelidir. Kuşatma, özellikle geceleyin, yavaş yavaş daraltılır; gerillalar araziye bildiği, düşmansa bilmediği için, gece gerillanın gücünü, düşmanın korkusunu artırır.

Bu tarzda, bir düşman kolu kolaylıkla yok edilir ya da bir daha toparlanması için çok zaman gerektirecek kayıplar verdirilir.

Gerillanın güçleri çok azsa ve bununla birlikte, düşman kolunun ilerleyişi geciktirilmek ya da püskürtülmek isteniyorsa, güçler, iki ila on kişilik avcı gruplarına ayrılır, herbiri, kolun etrafında dört esas noktaya yerleştirilir. Savaşa örneğin, sağ kanattan başlanır: düşman dikkatini sağ kanada yöneltip bu yöne yüklenince, bu kez sol kanat üzerine atış yapmaya başlanır, daha sonra arkadan ya da önden ve bu böylece sürüp gider. Böylelikle, çok az cephane harcayarak düşman sürekli endişeli, diken üzerinde tutulabilir.

Bir düşman konvoyu ya da mevziine saldırı tekniği, seçilen arazinin koşullarına uygun olmalıdır. Genel biçimde, bir mevziye ilk saldırı gece, ani ve şaşırtıcı, herhangi bir öncü kolu üzerine yapılmalıdır. Savaş deneyimi olan komandolar tarafından gerçekleştirilen bir saldırı, şaşırtıcı etki uyandırması önceden hesaba katılmışsa, bir düşman mevziini kolaylıkla ortadan kaldırabilir. Kurallara uygun bir kuşatmada, kaçış bölgeleri az sayıda adam tarafından kontrol edilebilir, varış yolları bir tanesi aşıldığı takdirde, gerillaların geri çekilebileceği ve geriye ikinci bir tuzak daha kalacak biçimde kurulmuş tuzaklarla savunulabilir. Kamp ele geçirileceği zaman şaşırtma unsuru etkili olmazsa, zafer ya da bozgun, çevirmeyi yapan güçlerin gelen takviyeleri durdurma kapasitesine bağlıdır. Bu durumda, düşman genellikle, topçu, havan topu, uçak ve tankların desteğine sahiptir. Gerillaya elverişli arazide, tank tehlikesi az bir silahtır, kolaylıkla mayınların kurbanı olduğu dar yollardan geçmek zorundadır. Öte yandan, tanklar tek sıra halinde ya da olsun olsun ikişer ikişer ilerlemek zorunluluğu nedeniyle saldırı güçlerini yitirirler. Bunlara karşı en iyi, en güvenilir silah mayındır, fakat, sarp arazide gerçekleştirilmesi kolay olan göğüs göğüse dövüş sırasında, «molotof kokteyli» olağanüstü etkili bir silahtır. Gerilla için bir savunma silahı olabilen, ama, elde edilmesi özellikle mücadelenin başlangıcında çok zor olan bazukadan söz etmiyoruz. Havan topuna karşı, üstü örtülü (çatısı olan) siperlerden yararlanır. Havan topu, kuşatılan bir mevzi için çok etkili bir silah olmakla birlikte, hareketli saldırganlara karşı gücü tersine, azalır. Topçu, bu tür savaşta büyük bir rol oynamaz, çünkü çok kolay erişilebilecek yerlere yerleştirilmesi gereklidir ve hareketli hedeflere karşı hiçbir şey yapamaz. Uçaklar, baskı güçlerinin başlıca silahını oluşturur, ancak, tek hedefleri görünmez küçük siperler olduğu sürece etkisi büyük ölçüde azalmıştır. Zarar vermektense çok gürültü çıkaran çok güçlü bombalar atarlar. Üstelik, düşmanın savunma hatlarına ne denli yaklaşılmışsa, bu noktalara saldırmak uçaklar için o denli zorlaşır.

Bütün mayın çeşitleri arasında en etkilisi, ancak, mevcut olmayan teknik bilgiler isteyen, uzaktan kumanda edilen mayındır. Fakat, basınçlı, fitilli ve özellikle elektrikli mayınlar son derece kullanışlıdır ve dağ yollarında, halk güçleri için hemen hemen ele geçirilmeyecek derecede güçlü savunma araçları oluştururlar.

Zırhlı araçlara karşı en iyi savunma çaresi, yol ortasında boylu boyunca inşa edilmiş, tankların kolayca girdiği fakat ancak zorlukla çıkabildiği eğimli siperlerdir. Bu siperler, düşmanın gece ilerleyişleri sırasında yada, gerillanın karşı direnişinin tankların önünden topçunun gitmesini önlediği durumlarda kolaylıkla kamufle edilebilir.

Uygun arazide, kamyon, düşman için bir başka klasik taşıt aracıdır. Kamyon kolları, birkaç zırhlı aracın öncülüğünde ilerler. Gerilla örgütünün gücüne göre, ya kolun tümü çevrilir, ya da kamyonlardan bazılarını saldırılıp çok sayıda kayıp verdirilir ve peşpeşe mayın patlatılır. Bu

durumda hızlı olmak, yenilen düşmandan silahları almak ve geri çekilmek gerekir. Koşullar izin veriyorsa, genel kurallarını daha önce anlattığımız tam çevirme hareketine girişilebilir.

Av tüfeği, açık kamyonlara saldırı için büyük etkisi olan bir silahtır. 16 kalibrelik bir tüfeğin saçmaları, on metrekarelik bir alana, yani bir kamyonun bütün kapladığı yere yayılır, içinde bulunanlardan birkaçını öldürebilir, ötekileri yaralar ve büyük kargaşılık yaratır. Eğer varsa el bombaları bu durumda son derece iyi silahlardır.

Bütün bu saldırıların temeli, şaşırtma etkisidir. Zaten bu, gerilla taktiğinin en başta gelen belirleyici özelliğidir. Bölgenin köylüleri, direniş ordusunun varlığını biliyorsa bu etki gerçekleşemez. Bu nedenle, bütün hareketler gece yapılmalıdır. Ancak son derece iyi sır tutan, dürüstlüğü denenmiş insanlar bu hareketleri bilebilir ve bağlantı kurabilirler. Bu yürüyüşler için, pusu dolu yerlerde iki, üç hatta dört gün dayanabilecek biçimde çantalar yiyecek dolu olmalıdır.

Köylünün sır tutacağına pek güvenilmemelidir. Çünkü doğal bir konuşma eğilimi, olayları ailesi üyeleri ya da güvendiği tanıdıkları arasında sayıp dökme isteği vardır; üstelik de, düşman askerleri halka kötü davranır, dövüldüklerinde terör tohumları eker, bazılarını götürüp canını kurtarması için gereğinden fazla konuşTURUR, temel bilgileri edinmeye çabalar.

Pusu kurmak için, düşmanın daima az ya da çok yaklaşık olarak yerini bildiği her zamanki gerilla üssünden yaya olarak en az bir gün uzaklıktaki alanlar seçilmelidir.

Daha önce, bir yandan cephaneyi istediği gibi kullanmaya alışık düzenli ordu askerinin şiddetli, sık atışlarıyla diğer yandan her merminin değerini bilen, onları tutumlu kullanan, asla gereğinden fazlasını harcamayan gerillanın düzenli, tek tük atışlarıyla, savaşta atış yöntemlerinin hasımların buldukları yerleri belirttiğinden daha önce söz etmiştik. Cephaneyi boşa harcamamak için, düşmanın kaçmasına izin vermek ya da bir pusunun tam olarak işlevini yapmasına engel olmak akla uygun olmadığından, her durumda kullanılacak cephanenin miktarını önceden saptayıp savaşı daha önceden yapılan hesaplara göre yürütmelidir.

Cephane, gerillanın büyük sorunudur. Silahlar daima bulunabilir, ve bir kez ele geçirilenler bir daha gerillayı terketmez, fakat, cephanenin azalması ve silahlarla birlikte cephanenin alınmıyorsa, yalnız başına cephanenin çok ender olarak alınır. Fazlası mevcut olmadığından, silahlarla birlikte alınan cephaneler, diğer silahlar için kullanılamaz. Bu tip savaşta boşuna ateş etmeme taktik ilkesi temeldir.

Asla bir gerilla şefi, geri çekilmeyi ihmal edemez. Geri çekilmeler, yararlı, esnek bir anda yapılmalı ve gerilla örgütünün bütün malzemesiyle yaralıların kurtarılmasını sağlamalıdır. Direniş ordusu askerleri, asla geri çekilme sırasında yakalanmamalıdır, asla sarılmaya izin verilmemelidir.

Gidilecek yollar, düşmanın bir kuşatmaya kalkışmak üzere, birliklerini gönderebileceği bütün noktaları koruma altına alınacak biçimde seçilmelidir. Çevirme hareketi başladığında, bağlantı sistemi derhal yoldaşlara haber iletilmesini sağlamalıdır.

Her zaman silahsız adamlar bulunmalı, bunlar yaralanan ya da ölen yoldaşların ya da tutsakların silahlarını almalıdır. Her zaman, yorulmaz, ciddiliğini kanıtlamış, emirleri bütün hızıyla iletebilecek iyi bir haberleşme ekibine sahip olunmalıdır.

Bu yardımcıların sayısı koşullara göre değişebilir; bir düzine savaşıya karşılık iki ya da üç olarak saptanabilir; bunlar savaşta yardımcılık ve artçı olarak gerekli görevleri yapar, sözünü ettiğimiz bağlantı görevlerini yerine getirirler.

Gerilla örgütü, savunma tipinde bir savaş uyguluyorsa -yani belirli bir bölgenin varış noktalarını saldırgan bir düşman koluna karşı savunuyorsa- çarpışma mevzii savaşa dönüşür; fakat çarpışmanın başlangıcında, daima, daha yukarda sözünü ettiğimiz şaşırtma etkisinden yararlanılmalıdır. Siperler kazılır ya da bölge köylülerinin kolayca yerini bulacağı diğer savunma sistemlerine başvurulursa, bunların hatların gerisinde bulunması sağlanmalıdır. Bu tip savaşlarda, gerçekten de, hükümet bölgeye kuşatma koyar, kaçamayan köylüler, gerillanın denetiminden uzak bölgelerden ihtiyaçlarını sağlamaya zorlanır. Anlattığımız kritik anlarda, gerilla bölgesinden çıkan her kimse, düşmana verebileceği bilgiler nedeniyle çok tehlikeli olabilir.

Tüm savunma aygıtı öyle kurulmalıdır ki, düşmanın öncüleri her zaman tuzağa düşsün. Psikolojik alanda, her çarpışmada kaçınılmaz biçimde daima öncülerin yokedilmesi çok önemlidir. Hasım orduda bunun kesinkes olacağı bilinci gittikçe keskinleşecek biçimde yaratılmalı, artık kimsenin öncü olmak istemeyeceği derecede ileri götürülmelidir. Öncüsü olmayan bir kol yer değiştiremeyeceğine göre, birisinin de bu sorumluluğu üzerine alması kesinlikle gerekecektir...

Eğer yararlı görülüyorsa, şaşırtma manevraları, kuşatma, yanlara saldırılar yapılabilir, ya da düşman yalnızca cepheden tutulabilir. Fakat, her zaman yandan saldırıların hedefi olabilecek noktalar savunma için güçlendirilmelidir.

Bu, daha önce anlattığımız savaşlara göre, daha çok adam ve silah gerektirir. Çünkü, bütün yolları kesmek için çok adam gerektiği açıktır, ve bir bölgeye doğru giden yollar pek çok olabilir. Burada, sabit v bu nedenle yerleşik siperler sistemi için koşullar elverdiğince büyük bir güvenlik sağlarken, tuzakları ve zırhlı araçlara saldırılan artırmak gerekir. Bu tip savaşta emir genellikle ölünceye kadar savunmayı sürdürmektir, ancak, her savunucuya da en büyük bir yaşama şansı tanınmalıdır.

Bir siper uzaktan gözlenmeye karşı ne kadar iyi gizlenmişse o kadar güvenlidir. Havan toplarının etkisini azaltmak için damı olması iyidir. Genellikle kırsal bölgelerde kullanılan 60 ve hatta 80 mm'lik havan topları bölgede bulunan malzeme ile, yani taş ya da tahtayla yapılan, iyi inşa edilmiş bir çatıyı delemeyebilir. Had bir durumda, hayatını fazla tehlikeye atmaksızın kaçmayı sağlayan çeşidi öngörülmelidir. Biz, Sierra Maestra'da bizi havan topu atışlarından korumada çok etkili olan bu tip savunmaları düzenledik. Bütün bu düşünceler, ateş hatlarının kesin olmadığını açıkça ortaya koyuyor. Ateş hattı, bazı önemli anlarda belirlenen, fakat, iki kamp arasında esnek ve değişken olan az çok kuramsal bir kavramdır. İki cephe arasında geniş bir sahipsiz alan vardır, fakat gerilla sahipsiz alanının özelliği burada, belirli bir ölçüde iki kamptan biriyle işbirliği yapan -gerçekte, büyük çoğunluğu ayaklananlardan yanadır- sivil halk nüfusunun yaşamasıdır. Bu halk nüfusu kitle halinde başka bir yere götürülemez, çünkü bu durum, buna kalkışan taraf için çözümlenmesi olanaksız yiyecek ve ihtiyaç sorunu yaratır. Bu sahipsiz arazi, genellikle gündüzleri düşman güçleri, geceleri gerilla güçleri tarafından düzenli biçimde aşılır. Gerilla güçleri, burada, köylüler ve tüccarlarla en iyi bağlar kurularak politik plânda yürütülmesi gereken ikmal sorunu için önemli bir kaynak bulurlar.

Bu tip savaşta, doğrudan doğruya savaşmayanların çalışması çok önemlidir. Savaş bölgesindeki bağlantı adamlarıyla ilgili bazı özellikleri belirtmiştik, fakat bu bağlar, gerilla örgütünün bir iç kuruluşudur. En uzakta bulunan gerilla grubuna kadar bağlar öyle kurulmalıdır ki, bölgede bilinen en

hızlı yöntemle bir noktadan diğer noktaya gitsin ve bu haberleşme elverişsiz arazide de sürsün. Ancak, sağlam askeri garnizonlarda hizmet gören ve koşullar ne olursa olsun, gerillanın eline geçse de, bazen oldukça güç bir çalışma olan kod ve frekans değişimi gerektiren, yokedilmesi olanaksız radyo istasyonları dışında, elverişsiz arazide harekatta bulunan gerillanın, yol, telgraf gibi modern haberleşme ve ulaşım araçlarını olduğu gibi bırakması söz konusu değildir.

Kurtuluş savaşı sırasındaki kendi deneyimizi hatırlayarak bunları söylüyoruz: düşmanın bütün faaliyetleriyle ilgili günlük bilgiler, bağlantı adamlarınca tamamlanır. Haberalma servisi incelenmeli ve adamları özenle seçilmelidir. Çünkü iki yönlü çalışan bir ajanın yolaçaacağı zararlar sonsuzdur, ama bu kadar olmasa da, tehlikeyi büyüten ya da küçülten abartmalı bir haber de birçok sıkıntıların kaynağı olabilir: küçültüldüğü enderdir: köylünün genel eğilimi haberleri şişirmektir. Doğa üstü varlıklardan hertürlü hayaleti yaratan aynı boş inançlara dayalı zihniyet, bu kez de yalnızca bir düşman takımı ya da devriye kolu sözkonusu olduğu halde dev ordular yaratır. Casussa tersine, elverdiğince tarafsız görünmeli ve düşmana kurtuluş güçleriyle ilişkisi olduğunu göstermemelidir. Bu görüldüğü kadar güç bir görev değildir, işbirliği yapmak isteyen ve bilgi sağlayan tüccarlardan, serbest meslek sahiplerinden dindarlara kadar pekçok insanla karşılaşılabilir. Gerilla savaşının en belirgin niteliklerinden biri direniş güçlerinin edindiği bilgilerle, düzenli ordularinkiler arasındaki farktır. İkincilerin edindiği bilgiler, büyük bir sessizlikten başka birşeyle karşılaşmadığı kesinlikle düşman bölgelerden edinilir, gerilla örgütününse her evde bir dostu ya da ailesinin bir bireyi vardır ve haberler bağlantı sistemince sürekli olarak genel karargah ya da bölge KP'sine iletilir.

Düşman, bütün köylülerin halkın davasına katılmış olduğu, açıkça başkaldıran bir bölgeye girerse, çok ciddi bir sorun ortaya çıkar. Köylülerin çoğunluğu çocuklarını ve uğraşlarını bırakarak halk ordusuyla birlikte kaçmaya, diğerleri tüm ailesini götürmeye, daha başkaları kalmaya ve olayları beklemeye eğilim gösterir.

Düşman işgalinin en acı sonucu pekçok aileyi zor, hatta umutsuz bir duruma sokmasıdır. Bunlara elverdiğince büyük destek sağlanmalıdır, fakat, bunlara kendilerini kabul etmek istemeyecek, ihtiyaçlarını sağlayabilecekleri alışılmış yerlerinden uzak yerlere kaçmalarını önermek de onları mutlak felaketlere atmak demektir.

Halkın düşmanlarının «tek tip baskı»sından sözetmek olanaksızdır; baskının genel yöntemleri her zaman aynı kaldığı halde her yerde, kendine özgü tarihi, toplumsal, ekonomik koşullara göre, halkın düşmanları az ya da çok canice davranır. Bazı yerlerde, bir adamın ailesini bırakıp gerilla bölgesine doğru kaçması büyük bir tepki yaratmaz. Başka yerlerdeyse, bu kaçış? bütün varma yoğuna el konması ya da hepsinin yakılmasına, tüm ailesinin ölümüne neden olmaya yeter. Özel bir bölgede savaşın kuralları bilindikten sonra, düşmanın yaklaşması karşısında etkilenen köylülerin en iyi örgütleneceği açıktır.

Çok kalabalık güçleri savaşa sokabilecek küçük gerilla grupları yardımıyla haberleşme hatlarını keserek, ikmalî engelleyerek düşmanı bölgeden atmaya hazırlanmak gerektiği açıktır.

Bu çarpışmalarda en önemli etken, her karşılaşmada, yedekleri iyi düşünerek kullanmaktır. Özellikleri nedeniyle, direniş ordusu yedeklerini ender olarak hesaba katar, çünkü, çarpışmalara katılanların savaş yöntemi düzenlenir ve görev tümüyle yerine getirilir. Fakat, bir karşı saldırı

hazırlamak üzere ya da beklenmedik bir duruma karşılık olarak adamlarını yerleştirmek iyidir. Gerillanın örgütlenişine ve o andaki olanaklarına göre, bu amaçla, en tehlikeli noktalarda görev alacak bir takımı «her şeyi yapmaya» hazır bekletmek mümkündür: onlara «intihar takımı» adı ya da herhangi başka bir ad verilebilir, bu adın belirttiği görevi gerçekten de yerine getirirler. Savaşın kesin aşamasına girdiği her noktada öncüler üzerine şaşırtıcı saldırılarda, en dayanıksız ya da en tehlikeli yerlerin savunulmasında ve düşmanın, ateş hattının sabitliğini tehlikeye koyduğu her yerde bu «intihar takımı» bulunmalıdır. Ona katılmayı seçen adam için bir ödül olan bu takıma herkes katılmakta serbest olmalıdır. Zamanla, bütün gerilla ordusu için örnek olmalı, bu ekibe ait olma şerefini taşıyan gerilla tüm yoldaşlarınca sevilip sayılmalıdır.

V. GERİLLA SAVAŞININ BAŞLANGICI, GELİŞİMİ VE BİTİŞİ

Daha önce, gerilla savaşını geniş biçimde tanımladık. Şimdi elverişli arazide ideal gelişiminin ana çizgilerini, tek bir çekirdek olarak doğumundan başlayarak, yani Küba deneyinden hareket ederek çizecek, kuramını oluşturacağız.

Başlangıçta, az ya da çok silahlı, az çok düzenli, hemen hemen tüm çabası sarp, girilip çıkılmaz bir yerlerde gizlenmek olan, köylülerle ancak uzaktan ilişki sürdüren bir grup vardır. Bu grup bir darbeyi başarır: böylece ünü duyulur; topraklarından atılmış ya da topraklarını savunmak için mücadele eden birkaç köylüyle başka sınıfa ait genç idealistler saflarını büyötmek için gelirler. Grup, insanların yaşadığı bölgelerde dolaşmak, bölgenin insanlarıyla daha sıkı ilişkiler kurmak için daha büyük bir cüret kazanır, birkaç saldırı ve arkasından hemen kaçış başlar, çabucak bir düşman koluna karşı çarpışacak duruma gelinir ve öncüsü yokedilir; insanların katılması artar, sayı büyöyür; fakat örgütlenme aynı kalır, ancak, daha az önlem alınır ve daha kalabalık bölgelerde harekete geçilir.

Daha sonra, grup birkaç gün için düşmanın yakın olduğunu, ya da bombardıman olacağını haber alır almaz ya da bu tehlikelerden birinden kuşkulandığında hemen terkettiği geçici kamplar kurar. Gerilla örgütü her köylüyü kurtuluş savaşının bir partizanı yapan kitle çalışmalarına bağlı olarak sayısal bakımdan büyöyür. Sonunda, erişilmez bir bölge seçer, yerleşik hayat başlar ve ilk küçük üretime geçilir: kunduracılık, tütün imalatı, silahçılık, fırıncılık, bazı terzilik işleri, hastahaneler, radyo istasyonu, basım, vs.

Şimdiden, gerillanın bir örgütü, yeni bir yapısı vardır. Bir hükümetin bütün niteliklerinin taslaklarıyla bir hareketin başıdır. Adaletin yerine getirilmesi için, bir mahkeme kurulur; olanaklar elveriyorsa bazı kanunlar kabul edilir, köylü kitlelerinin -ve bölgede varsa işçilerin- politize edilmesine devam edilir. Düşmanın bir saldırısı başarısızlığa uğratılmıştır, tüfek sayısı, bunun arkasından da gerilla örgütündeki adam sayısı artar. Fakat, belirli bir anda, eylem yarıçapı, adam sayısı ile aynı oranda büyömez: bu durumda, bir kol gruptan ayrılıp başka bir savaş bölgesi yaratmaya gider. Bu yeni çekirdek kazandığı deney ve kurtuluş birliklerinin savaş bölgesine girmesi sayesinde birincisinden biraz farklı özelliklerle işe başlar. Bu sırada merkez çekirdek büyömektedir: ikmal, bazen de tüfek bakımından şimdiden takviye almıştır, uzak bölgelerden adamlar gelmeye devam etmektedir, yasaların kabulüyle birlikte yönetim görevleri başlar, yeni gelenlerin politize

edilmesi ve eğitimi için okullar açılır. Grup geliştiği ölçüde şefler kendilerini eğitir, güçlerinin niteliksel ve niceliksel büyümesiyle birlikte kumanda yetenekleri de gelişir.

Zamanı geldikçe, gruplar uzak bölgelerde yerleşebilir ve aynı devreye başlayabilirler. Fakat, düşman araziler, gerilla savaşı için elverişli olmayan araziler de vardır. Buralarda, küçük gruplar haberleşme merkezlerine saldırır, köprüleri yıkar, mayın yerleştirir, tedirginlik tohumları ekerler. Savaşa özgü yükseliş alçalışlarla, hareket güçlenmeyi sürdürür. Şimdiden, büyük kitle çalışması, güçlerin elverişsiz arazide hareketliliğini sağlar ve şehirlerin yakınındaki gerilla biçimindeki son aşamaya gelir.

Sabotaj bütün bölgede hissedilir ölçüde yaygınlaşır. Hayat felce uğratılır, kontrol altına alınabilir. Başka bölgelere doğru gidilir, düşman ordusuyla belirli cephelerde dövüşülür, şimdiden, tanka varıncaya kadar ağır silahlara sahip olunmuştur, düşmanla eşit olarak savaşılar, gerilla tarafından ileri sürülen koşullarda savaşıma kabul ettirildiğinde, arka arkaya kazanılan kısmi zaferler, son zafere dönüştüğünde düşman alaşağı edilir, teslim olmaya zorlanarak bozguna uğratılır.

Bu anlattıklarımız, Küba kurtuluş savaşının çeşitli aşamalarına geriye bakış taslağından başka birşey değildir, fakat, hemen hemen evrensel bir içeriğe sahiptir, tabii, bizim savaşımızda meydana gelen unsurların bu bileşiminin -halk, koşullar, şef- her zaman bulunamayacağını dışında. Şunları belirtmemiz gereklidir: Fidel Castro, savaşçı ve devlet adamı özelliklerini kişiliğinde birleştirir, çıkarmamızı, savaşımızı ve zaferimizi uzak görüşlülüğüne borçluyuz. Onsuz, halkın zafere ulaşamayacağını söyleyemeyiz, fakat, bu zaferin bize çok daha pahalıya malolacağını ve bu kadar tam olamayacağını söyleyebiliriz.

3 | GERİLLA CEPHESİNİN ÖRGÜTLENMESİ

I. İKMAL

Bir gerilla örgütünün tam ve doğru ikmali temeldir. Grup toprağın ürünleriyle yaşayabildiği gibi, onları üreten köylülerin de onlardan geçinmesini sağlamak zorundadır. Sürdüğü zor mücadele içinde -hele başlangıçta- gerilla ne olursa olsun hiçbirşey üretmez, özellikle düşman güçlerin kolayca erişebildiği bir arazi söz konusu ise. Geliştiği ölçüde, gerilla örgütü, savaş bölgesinden uzaklarda ikmal kaynakları bulmak zorundadır. Başlangıçta, yalnızca, köylünün ürettikleriyle yaşayacaktır; belki bazı merkezlerden ihtiyaçlarını elde edebilir, fakat, asla ikmal ağı kurmamalıdır, çünkü henüz bunları kuracak toprağa sahip değildir. İkmal ağı ve yiyecek stokları, mücadelenin gelişiminin getireceği koşullara bağlıdır.

İlk planda, bölge sakinlerinin mutlak güvenini kazanmak gereklidir. Bu güven, onların sorunlarına karşı olumlu bir tutumla, onlara sürekli olarak rehberlik ederek, çıkarlarını savunarak, köylüleri yerlerinden yurtlarından etmek, ürünlerine sahip çıkmak, çıkar sağlamak için kargaşalıktan yararlanmak isteyenleri cezalandırarak elde edilir.

İzlenecek çizgi, hem katı, hem de esnek olmalıdır: devrimci hareketin tüm namuslu sempatizanlarıyla kendiliğinden işbirliği nedeniyle esnek, geçimsizlikleri kışkırtarak ya da önemli bilgileri düşmana ileterek doğrudan doğruya harekete saldıranlara karşı katı.

Yavaş yavaş, bölge kontrol edilebilecek ve daha büyük bir hareket serbestliğine sahip olunabilecektir. Sempatizanalardan alınan malların, toprak ürünleri olsun, ticaret metaı olsun, bedelinin hemen Ödenmesi temel ilke kabul edilmelidir. Bunlar çoğu zaman hediyedir, fakat, köylülerin hayatı, bazen böyle armağanlar vermeye engeldir. Savaşın zorunluluklarının, ödeme olanağı olmaksızın, mağazalara saldırmaya zorladığı anlar olabilir. Bu durumda, tüccara daima bir senet, yukarıda sözettiğimiz «umut bonoları»ndan vermek gereklidir. Fakat bu çareye kurtarılmış toprak sınırları dışında bulunan kimselere karşı başvurulmalı ve hiç değilse bir kısmı en kısa zamanda ödenmelidir.

Düşman ordusunun erişemeyeceği bir toprağa sürekli olarak sahip olacak kadar koşullar iyileştiğinde, ortaklaşa ekim işlerine girilebilir. Köylüler, gerilla ordusunun yararına, toprağı işler ve böylelikle değışmez bir yiyecek kaynağı garantilemiş olurlar.

Gönüllü gerillaların sayısı silah sayısına göre pekçok ve politik durum bu adamların düşmanın egemenliği altındaki bölgelere inmesine engelse, direniş ordusu toprağı bu adamlara ve bütün katılanlara işletebilir, ikmali garantileyen ürünler alabilir; bu gönüllüler, daha sonra savaşçı saflarına terfi etmelerini sağlayacak hizmet cetvellerini doldururlar. Bununla birlikte, ekimin köylüler tarafından yapılması yeğ tutulmalıdır, çünkü onlar bu çalışmayı daha büyük bir coşku ve daha ileri bir bilgi ve tecrübeyle yaparlar. Daha ileri bir aşamada, ürünler tümüyle satın alınabilir ve ordunun kullanması için, açık havada ya da yiyeceğın cinsine göre ambarlarda depo edilebilir.

Köylü nüfusun yiyecek ihtiyacını sağlamayla yükümlü alt örgütler kurulduğunda, bütün tahıl ya da

yiyecek, direniş ordusunun aracılığıyla köylüler arasında takas edilmek üzere biraraya toplanır. Koşullar daha da iyileşirse vergi konulabilir; Özellikle küçük üretici için vergiler, olanaklar elverdiğince ağır olmamalıdır. Özellikle köylülükle, onun içinden çıkan direniş ordusu arasında iyi ilişkiler olmasına dikkat edilmelidir.

Vergiler, para ya da yedekleri artıracak ürün olarak toplanabilir. Örneğin, et en başta gelen gerekli bir maddedir, üretimi ve saklanması sağlanmalıdır. Köylülerin işbirliğiyle -bölge güvenilir bir yer değilse görünüşte gerillaya yabancı olmalıdırlar- satın alınan ya da büyük mülk sahiplerinin malları arasında el konan tavukları, keçi ve domuzları yetiştirecek çiftlikler kurulabilir. Latifundiya bölgelerinde, genellikle büyük miktarda sürü hayvanı bulunur. Kesilebilir ve tuzlanabilirler. Bu koşullarda saklanan et çok uzun zaman için tüketime hazır bekletilebilir.

Sürü hayvanlarından deri de elde edilir. Gerillanın vazgeçilmez yardımcı eşyası olan ayakkabılarının ham maddesini elde etmeyi sağlayan azçok ilkel biçimde deri üretimi geliştirilebilir. Genel olarak gerekli besin maddelerinin şunlar olduğunu söyleyebiliriz: et, tuz, bazı sebzeler, yumru ya da taneler. Temel besin daima köylü tarafından üretilir: Dağlık doğu bölgelerinde (Küba) bu besin malangadır, fakat, Meksika'nın, Orta Amerika'nın ve Peru'nun dağlık bölgelerinde patates, Arjantin gibi diğer bazı ülkelerde sürü hayvanları, daha başka yerlerde buğday temel besindir. Her ne olursa olsun, birliğin, temel besin maddesi ve yiyeceği zenginleştirmek için, bazı hayvansal ya da bitkisel yağlar bakımından ikmal sağlanmalıdır.

Tuz, vazgeçilmeyecek derecede önemlidir. Denize yakın bulunduğu zamanlarda, derhal, yedek tuz sağlayacak küçük kurutma aygıtları kurulmalıdır. Hemen hemen hiçbir şey üretilmeyen dağlık mıntikalarda, bölgeyi büyük ölçüde fakirleştiren ablukaları gerçekleştirmenin kolay olduğunu unutmamalım. Köylü örgütlerinin ve sivil örgütlerin bu olasılığı önceden hesaba katması doğru olur. Savaşın en zor dönemlerinde yaşamlarını sürdürebilmek için, köylülerin yedek yiyecek buldurması gereklidir. Mısır, buğday, pirinç vs. gibi tahılın, un, tuz, şeker, her çeşit konserve ve benzeri maddelerin bozulmayacak biçimde acele stok edilmesine çalışılmalıdır. Yine, gerekli ekimin de yapılması lazımdır.

Bölgenin tüm yiyecek sorununun çözümlendiği bir an gelir, fakat yine de diğer maddelerin önemli bir miktarına ihtiyaç vardır: örneğin ayakkabılar için deri (deri imalatını gerçekleştirme olanağı bulunamamışsa), elbiseler için bez, başka yardımcı malzeme, kâğıt, gazeteler için baskı makinası, mürekkep, vs.

Gerilla örgütü ne denli gelişirse, dış dünyadan gelecek maddelere de o denli ihtiyaç duyulur. Bu durumda ikmal ağı örgütünün, sempatizan köylüler kanalıyla kusursuz çalışması gereklidir. Yapısı iki kutuplu olmalı: yani, uçları bir yandan şehirde, diğer yandansa gerilla cephesinde bulunmalıdır. Gerilla bölgesinden başlayarak, ikmal hatları, malzemenin geçebileceği bütün araziye aşar. Yavaş yavaş köylüler tehlikeye alışı (küçük gruplar halinde harikalar yaratabilirler) ve aşın bir tehlikeye atılmadan işaret edilen yere malzemeyi iletirler. Taşımalar, geceleri, katır ya da herhangi bir başka yük hayvanı aracılığıyla, hatta bazı bölgelerde kamyonlarla yapılabilir. Böylelikle düzenli bir ikmal sağlanabilir. Burada hareket mıntikalarına yakın yerlerden gelen ikmal ağı tipinden söz ediyoruz.

Daha uzak bölgelerden gelen bir ikmal ağının da örgütlenmesi şarttır. Taşra şehir ya da kasabalarında bulunmayan malzemedan başka, bu bölgeler, satınalmalar için gerekli parayı da sağlamalıdır.

Örgüt, sempatizanların doğrudan doğruya yaptığı bağışlarla yaşar ve karşılığında gizli bağışlarda bulunur; bu bağışlarla görevli personelin çok sıkı kontrol edilmesi şarttır. Harekat üssünden çıkan gerilla, yeni bir bölgeyi tehdit ettiğinde, satmalmalar peşin para ya da «umut bonolarıyla» yapılabilir. Bu durumda, malları tüccarlardan almaktan başka çözüm yolu yoktur. Böyle bir durumda, hesabın kapatılması, iyi niyet ve güvene ya da gerillaların mali olanaklarına bağlıdır.

Kırsal bölgelerden geçen bütün ikmal ağları gündüz, gece olana kadar yiyeceğin saklanabileceği özel olarak seçilmiş evlerde kurulan bir dizi konak yeri ya da «duraklar» gerektirir. Bu evler, doğrudan doğruya ikmal işiyle görevli olanlardan başkalarınınca bilinmemelidir. Evlerin sakinleri, bu taşımalar konusunda koşullar elverdiği ölçüde az şey bilmeli ve elbette ki, örgüte en çok güven veren kişiler olmalıdırlar.

Katır yiyecek maddeleri taşımaya en elverişli hayvandır. İnanılmayacak bir direnci olan bu hayvan, günlerce, yüz kilodan fazla yükler altında en engebeli mıntikalarda dolaşabilir. Kanaatkarlığı, bu taşıma biçimini idealleştirir. Katır iyi nallanmalı, bu işi hayvanı tanıyan katır sürücüleri üzerlerine almalıdırlar. Böylelikle, dört ayaklılardan oluşan, çok yararlı gerçek bir ordu askere alınır. Hayvanın bütün sabrına, en zor aşamalarda bile gösterdiği dayanıklılığa rağmen, bazı durumlarda aşılması çok güç bir yer katırın yükünü indirmeyi gerektirebilir. Bunu önlemek için, bir ekip dağlarda patika açmakla görevlendirilmelidir. Bütün koşullar biraraya gelmiş, sağlam bir örgüt kurulmuş ve direniş ordusu köylülerle olanakların elverdiği ölçüde iyi ilişkiler sürdürmekteyse, ikmal düzenli olarak sağlanır.

II. SİVİL ÖRGÜT

Her iki cephede de -içte ve dışta- direniş ordusunun sivil örgütü çok önemlidir. Görevleri aynı biçimde adlandırılmakla birlikte, nitelikleri ve işlerlikleri, tabii olarak, oldukça değişiktir. Dış cephenin yapabileceği para toplama işiyle iç cepheninki farklıdır, yine propaganda, ikmal işleri de öyledir. Önce iç cephenin görevlerini anlatacağız.

İç cephe derken, kısmen olsun kurtuluş güçlerinin kontrolü altındaki, gerillaya elverişli bir bölgeyi anlıyoruz; çünkü, gerilla savaşları elverişsiz arazide geliştiğinde, gerilla örgütü derinlemesine değil genişlemesine güçlenir; giderek daha geniş noktalara yayılır fakat iç örgütlenmeyi gerçekleştiremez, çünkü düşman, bölgeye girecek durumdadır, iç cephede, yönetimin işlerliğini düzenleyecek özel görevleri yerine getiren bir seri örgüte sahip olunabilir. Propaganda genellikle doğrudan doğruya orduya aittir fakat, onun denetiminde kalmak koşuluyla ayrılmış da olabilir. (Her ne olursa olsun, bu sorun o kadar önemlidir ki, bunu ayrıca ele alacağız.) Vergi toplanması gibi genellikle köylülerin örgütlenmesi de (varsa işçilerin de) sivil örgüte aittir, bu iki görev, bir mahkemece yönetilmelidir.

Vergi toplanması, daha önce de belirttiğimiz gibi çeşitli biçimlerde uygulanır: dolaylı ve dolaysız vergiler, bağışlar ve kamulaştırmalar. Bütün bunlar gerilla ordusunun ikmaline ilişkin büyük bölüme giren konulardır.

Düşman propagandasının dilinden düşürmediği bir koz olan, gerillanın, düşman kuşatmasının dolaylı nedeni olması olgusuna rağmen, direniş ordusunun eylemlerinin bölgenin fakirleşmesine yol

açmamasına çok dikkat edilmelidir. Kesinlikle bu nedenledir ki, hiçbir anlaşmazlığa yol açılmamalıdır. Örneğin, hiçbir tüzük, kurtarılmış bölgedeki bir ürünün sahibine, bunu bölgenin dışında satmayı yasaklamamalıdır -nedenlerinin köylülere iyice açıklandığı, had ve geçici durumların dışında -. Direniş ordusunun her eylemi sırasında, propaganda kesimi, bu eylemin, bir köylü tarafından genellikle eksiksiz anlaşılabilir nedenlerini iyice açıklamalıdır: bu orduda oğulları, kardeşi ya da herhangi bir akrabası bulunduğundan eylem yine onun olacaktır. Köylülerle ilişkilerin önemi gözönünde bulundurularak, onları yönlendiren ve yönetmelikle düzene sokan alt örgütler kurulmalıdır. Bu alt örgütler kurtarılmış bölgelerde bulunmakla birlikte, komşu bölgelerle de ilişkileri vardır; bu örgütler yavaş yavaş bölgeye nüfuz etmeyi ve gerilla cephenin yayılmasını sağlar. Köylüler yazılı ya da sözlü propaganda yapar, küçük köylüyü korumak için çıkarılan yasaları, direniş ordusunun fedakarlık ruhunu duyurur, desteklenmesi için uygun ortamı yaratırlar.

Köylü örgütleri, direniş ordusuna, istediğinde, az çok iyi niyetli ve gönüllü bir dizi aracı yardımıyla, ürünleri düşman bölgesinde sattırarak biçimde dallanmalıdır. Çünkü, eğer davaya bağlılık tüccarı, bazı tehlikelere atılmaya itiyorsa, yine onu, bu risklerden çıkar sağlamaya yönelten paraya karşı belirli bir bağlılık da vardır.

İkmalden söz ederken, daha önce, yol yapımının önemini belirttik. Gerilla belirli bir gelişim derecesine eriştiğinde, az çok sabit merkezler kurar, çeşitli bölgelerde bir üsse bağlı olmaksızın dolaşır durmaz, bu durumda, katır için patikadan arabaların geçebileceği yollara kadar bir dizi yol yapımı başlar. Direniş ordusunun örgütlenme yeteneğiyle, düşmanın ulaşım yollarını tahrip etme hatta gerillaların kamp yerine kolayca varmak için yaptıktan yollara sahip çıkmada saldırganlık yeteneği kesinlikle hesaba katılmalıdır. Yolların, başka çözüm bulunamadığı zamanlarda, ikmal kolaylaştırmaya yönelik olduğu ve bunların ancak şiddetli bir düşman hücumu karşısında mevzide tutunulabileceğinden emin bulunulduğu hallerde yapılması gerektiği ilkesinden hareket edilmelidir, iki nokta arasında haberleşmeyi kolaylaştıran, fakat hayati olmayan ve yapımında herhangi bir tehlikeyle karşılaşılacak yollar bunun dışındadır.

Fakat, başka haberleşme araçları da vardır: ağaçların direk yerine kullanılabilirdiği, düşman hava gözetlemelerinden saklı dağlık yerlerde telefon kolaylıkla kurulabilir. Ancak düşmanın erişemeyeceği bir bölgede kullanılabilir.

Mahkeme ya da merkezi adalet örgütü yönetim ve devrimci yasalar, bir kurtarılmış bölgede gerilla ordusu için vazgeçilmeyecek derecede önemlidir. Mahkemenin sorumluluğunu, ülkede geçerli olan yasaları bilen ya da daha iyisi bölgenin adli ihtiyaçlarının bilincinde olan, köylüye ilkelere bağlanmakta yardımcı olacak, direniş bölgesinin içinde hayatın kurumlaşmasını sağlayacak bir dizi kararname ve yönetmelik kaleme alabilecek bir kişi yükümlenmelidir.

Küba gerilla savaşımız sırasında, bir ceza yasası, bir medeni yasa, tarım reformu üzerine yönetmelik, köylü ihtiyaç sağlama düzenlenmesiyle ilgili bir yönetmelik ve daha sonra, Sierra Maestra tarım reformu yasası hazırladık. Ayrıca mahkeme, çeşitli ordu gruplarının muhasebesini tutar, bütün mali sorunlarını yükümlenir, bazı hallerde doğrudan doğruya ikmal sorunlarına bile karışır.

Bütün bu temel önerilerin katı olmadığını, coğrafi ve tarihi bakımdan belirli bir deneyin meyvesi olduklarını ve başka bir çevrenin deneysel verilerine göre değişebileceğini belirtelim.

Ayrıca, bölge sakinlerinin bağlılığına büyük bir özen göstermek lazımdır; merkezi askeri

hastahaneler, her köylüye olanakların elverdiği ölçüde en tam yardımı göstermelidir. Bu, devrimci güçlerin gelişme aşamasına da bağlıdır.

Sivil hastahaneler gibi sivil halkın sağlığı da, hem halkı tedavi etmek hem de sağlığını düzeltmek için eğitmek ikili görevini üstlenen direniş ordusuna bağlı olacaktır. Halkın sağlık sorunları, en küçük bir sağlık ilkesi bilgisinden yoksunluk yüzünden güçleşmiştir; bu hal, zaten kötü olan durumu daha da ağırlaştırır.

Gerilla yerleştiğinde, malların en azından göz altında bulundurulması ve eşit dağıtımının kontrolü için olanaklar elverdiğince iyi tutulan mağazalar açmalıdır.

Dış cephede işlerlik, yapı ve yaygınlık bakımından değişiktir. Örneğin propaganda hem ulusal hem öğretici olmalıdır; gerilladaki yoldaşların kazandığı zaferleri anlatmalı, işçi ve köylü kitlelerini mücadeleye çağırmalı, olanak bulunursa, bu cephede kazanılan başarılar üzerine bilgi vermelidir. Tamamen gizli olan para toplama işlemi en büyük tedbirlerle, ilk para toplayandan örgütün hazinesine kadar şebeke oluşturarak yapılmalıdır. Bu örgüt hepsi bir bütün oluşturan bölgelere bölünmelidir. Hareketin büyüklüğüne göre, bu bölgeler, eyaletler, şehirler ya da kasabalar olabilir. Bütün bölgelerde, alınanların kullanılmasını yönlendirmek için birer komisyon bulunmalıdır. Savaşın süreci yeterince ilerlediğinde, sanayicilerin direniş ordusunun gösterdiği güç karşısında kendiliğinden ödeyeceği vergiler toplanabilir. Gerillanın ihtiyaçlarına uydurulmuş olan ikmal, en çok bulunan mallar çevreden, en az bulunanlarsa büyük merkezlerden sağlanacak şekilde birçok şebekeler halinde örgütlenmelidir. Şebeke mümkün olduğu kadar sınırlandırılmalı, mümkün olduğu kadar az insanca bilinmelidir; bu, uzun süreli olmasını garantiler.

Sabotajlar, merkez komutanlıkla işbirliği halinde, dış sivil örgüt tarafından düzenlenmelidir. İncelenmesi doğru olan, bazı özel koşullar, kişilere suikast yapılmasını gerektirebilir. Genellikle, biz bunu olumsuz buluyoruz, ancak, baskı olarak etkisi ve halka karşı büyük cinayetlerle tanınan kişilerin ortadan kaldırılması bunun dışındadır. Küba savaşı deneyimiz, ikinci dereceden görevleri yerine getirme uğruna feda edilen, baskı güçleri tarafından düşürülen çok değerli yoldaşların hayatlarının korunabileceğini, kayıplarının bedeli elde edilen neticeyle kıyaslanamayacak yoldaşlarımızı harcamamızın gereksiz olduğunu gösterdi. Suikast ve körükörüne terörizm kullanılmamalıdır. Kitle çalışması yapmak, devrimci ideali zihinlere yerleştirmek, istenen anda direniş ordusunun desteğindeki kitlelerin harekete geçebilmesi ve terazinin kolunu devrimden yana eğebilmesi için bu idealin olgunlaştırılması tercih edilmelidir.

Bu amaçla, devrimci yayınları okutarak ve açıklayarak, doğruyu öğretmek -çünkü devrimci propagandanın karakteristiklerinden biri de doğruluğudur- kendi saflarında devrimci idealin propagandasını yapan işçi ve köylü örgütleri ihmal edilmemelidir. Böylelikle yavaş yavaş kitleler kazanılabilir, aralarında en iyi çalışma yapanlar direniş ordusuna alınmak üzere seçilir ya da bunlara önemli sorumluluklar verilir.

Bu, halk savaşının belirli bir anında, gerilla tarafından kontrol edilen mıntıkada iç ve dış sivil örgüt semasıdır. Bütün bu unsurlar son derece mükemmelleştirilebilir; çünkü, tekrar ediyorum, burada açıkladığım, bizim Küba deneyimizden başka birşey değildir. Yeni deneyler, bu yöntemleri değiştirebilir ya da mükemmelleştirebilir. Bir şema sunuyoruz, yoksa bir kutsal kitap değil.

III. KADININ ROLÜ

Kadın, bir devrimci sürecin gelişiminde olağanüstü önemli bir rol oynayabilir. Bunu hatırlatmakta yarar vardır, çünkü özellikle bizim ülkelerimizde, kadını küçük gören, hatta tamamen ayrı tutan bir sömürgeci zihniyet vardır.

Kadın, en zor işleri yapmaya, erkeklerin yanında savaşmaya yeteneklidir ve ileri sürüldüğü gibi, birliğin içinde cinsiyete bağlı anlaşmazlıklar yaratmaz.

Savaşın neden olduğu güç hayat koşulları içinde, kadın, kendi cinsiyetine özgü nitelikleriyle katkıda bulunan bir yoldaştır; fakat erkek gibi çalışabilir ve dövüşebilir. Daha zayıftır, fakat daha az dirençli değildir ve erkek gibi çok çeşitli savaşçı görevlerini başarıyla yürütebilir. Küba'da savaşın çeşitli anlarında, birinci planda rol oynamıştır.

Elbette ki, kadın savaşçılar sayıca azdır. Güçlü bir iç cephe kurulduğunda ve gereken fiziksel nitelikleri göstermeyen savaşçılar arasında mümkün olduğu kadar eleme yapılması istendiğinde, kadınlar, çok sayıda görevlere yönlenebilirler. En önemli görevlerinden biri özellikle düşman bölgesinde savaşçılar arasında bağlantılarda çalışmaktır. Mesajların ya da paraların iletilmesi, hacmi küçük fakat değeri büyük eşyanın taşınması kesinlikle güven duyulan kadınlara emanet edilmelidir. Binbir hileye başvurarak bunları iletebilirler, ayrıca baskı ne kadar kaba ve sert olursa olsun kadın genellikle erkek kadar sert bir muameleye tabi tutulmaz ve daha başarılı olabilir.

Bağlantı unsuru -kadın, görevini başarıyla yürütmek için erkekten daha fazla serbestliğe sahiptir. Daha az dikkati çeker ve düşman askerinde daha az tehlike korkusu yaratır: bu korku çok kez, yabancıdan korkularak şiddete başvurulmasına yolaçar. Ayrı ayrı müfrezeler arasında mesajlar, hatların içine gönderilenler, hatta dışarıya gidecekler, hacmi fazla olmayan eşyalar, örneğin kurşunlar, kadınlar tarafından, eteklerinin altında gizlenen özel kemerler içinde taşınır.

Bu devrede, kadın barış zamanında olduğu gibi hergünkü işlerini yapabilir, gerilla savaşının çok zor koşulları altındaki gerilla askeri ise, birşeylerle lezzet verilmiş nefis bir yiyeceğe güvenmekle çok mutludur (savaşın en güç katlanılır zorunluluklarından birisi de yapış yapış, soğuk, tamamen tatsız, berbat yemekler yemek olduğundan.) İyi bir kadın aşçı bayağı bir yiyeceği büyük ölçüde, hissedilir derecede iyileştirebilir, onu bu hizmetlerde alıkoymak daha kolaydır. Çünkü, karşılaşılan sorunlardan biri de, erkeklerin sivil işlere pek önem vermemeleri ve savaşçı güçlere katılmak için bu işleri terketme eğilimi göstermeleridir.

Bölgenin köylülerine ve devrimci askerlere okuma yazma öğretmek ve onları politize etmek kadının en önemli görevlerinden biridir. Sivil örgütün bir bölümü olan okulların çalıştırılması, özünde çocuklarda daha çok heves uyandırabilen ve halk arasında daha canlı bir sempati yaratan kadınların görevidir.

Ayrıca, cephele sabitleştiğinde ve geriler emniyetli bir hal aldığında, kadın, olanaklar ölçüsünde bölgenin ekonomik ve sosyal güçlükleriyle uğraşmak üzere toplumsal hizmetler uzmanı görevi yapabilir.

Sağlık alanında, kadın, sert erkek silah arkadaşlarınınkinden çok daha büyük bir yumuşaklıkla hastabakıcı olarak, hatta bazen doktor olarak önemli bir rol oynar. Erkek, kendi başına, yoksunluk içinde, rahatsız ve belki de iç ıstıraplar yüzünden acı çeker durumdayken, partizan savaşıma özgü binlerce tehlikeyle karşı karşıya olduğu anlarda bu yumuşaklık çok değerlidir.

Küçük üretim aşamasına gelmişse, kadın burada da özellikle Latin Amerika ülkelerinde kadının geleneksel rolü olan giyecek dikiminde yardımcı olabilir. Basit bir dikiş makinası ve birkaç kalıpla kadın harikalar yaratabilir. Sivil örgütün diğer kesimlerinde, hatta silahları taşımak için güç gerektiğinde kadın erkeğin yerini tutabilir (gerilla savaşında bu durumun son derece ender olmasına rağmen). Örgütün geleneklerini sarsacak her türlü aşırılığı önlemek için erkeklerle kadınlar çok iyi eğitilmelidir. Fakat, bir kez gerilla yasalarında belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra birbirini seven ve kimseyle bir bağı olmayan kişiler ortak bir hayat sürdürmek üzere Siera'da devrim nikahıyla evlenebilirler.

IV. SAĞLIK

Gerillanın karşılaştığı en ağır sorunlardan biri varoluşu sırasında ortaya çıkan bütün kazalara ve özellikle gerilla savaşında çok sık olan yaralanma ve hastalıklara karşı savunmadan yoksunluktur. Hekim son derece önemli bir görevi yerine getirir: hayatları kurtarmakla kalmaz (burada, çoğu kez, bilimsel müdahale, genellikle sahip olunan malzemenin fakirliği nedeniyle geçersiz kalır), hastanın moralini yükseltmek, yanında, acılarını hafifletmek ve tehlike geçinceye kadar müşahede altında tutacak birinin bulunduğunu hissettirmek görevi de doktorun omuzuna vüklenir.

Hastahanelerin örgütlenmesi gerillanın eriştiği aşamaya bağlıdır. Her biri ayrı bir aşamaya karşılık olan üç temel tipte hastahane örgütü savılabilir.

Tarihi gelişme içinde, önce göçebelik aşaması gelir: eğer varsa, tabib, durmaksızın yoldaşlarıyla birlikte yer değiştirir, savaşçılık dahil gerillanın bütün diğer görevlerini de yerine getirir. Bir insan hayatını kurtaracak ilaca bile sahip olmaksızın hastaları ve yaralıları tedavi etmek gibi yorucu ve bazen umutsuzluğa düşürücü bir görevi üstlenmiştir. Hekimin, birlik üzerinde en çok etkili olduğu bir aşama, onun morali için de en önemli olanıdır: bu aşamada, teselli verme görevini tam olarak yerine getirir, yoksul çantasında, insanlara yapabileceği yardım için gerekli nesi varsa taşır. Çünkü acı çeken insan için, basit bir aspirin tabletinin bile önemi büyüktür, hele acılarını bilen ve kendisi çekiyormuşcasına kendine dert edinen bir kimsenin elinden almıyorsa. Bu birinci aşamada, hekim devrimci ideali tam olarak benimsemelidir, çünkü, sözleri birliği başka herhangi bir kimseninkilerden çok daha derinden etkiler.

İkinci aşamayı yarı-göçebelik devresi olarak nitelendirebiliriz. Bu devre, gerillaların kamplara gidip geldikleri, tamamıyla emniyetli arkadaş evlerine malzemelerin, hatta yoldaşların bırakılabildiği aşamadır: birlik yerleşme eğilimindedir. Bu aşamada, hekimin görevi daha az yorucudur. Çantasında, en çok gerekli olan cerrahlik malzemesine sahip olabilir, küçük ameliyatlara için, bazı arkadaşların evlerinde saklı tutulan, ikinci ve daha önemli bir çantası olabilir. Hastalar ve yaralılar, onlara özenle bakan köylülerin evlerine bırakılabilir, güvenilir yerlere, iyice sınıflandırılmış ilaçlar stok edilebilir. Bu yarı-göçebelik aşamasında, erişilmez olduğu bilinen bölgelere, hasta ve yaralılar yerleştirilmek

üzere hastahane şeklinde evler yapılabilir.

Üçüncü aşamada, gerilla düşmanın artık gelemeyeceği bölgeleri elinde tuttuğu zaman, gerçek hasta bakımı örgütleri kurulabilir. En ileri aşamada, olanaklara göre, üç ayrı merkez kategorisi sayılabilir. Önce, savaş hattında, aynı zamanda savaşçı olan, birliğin en çok sevdiği, bilgilerinin çok derin olmasına ihtiyaç duyulmayan bir hekim. Çünkü, böyle anlarda, onun çalışması daha çok hasta ya da yaralıyı teselli etmek, psikolojik bakımdan hazırlamaktır; gerçek tıbbi çalışma, geride kurulu hastahanelerde yapılır. Usta bir cerrah ateş hatlarında feda edilmemelidir.

En ön hatta bulunan bir kişi düştüğünde, sıhhiyeciler -şayet bunlardan varsa- onu ilk karakola kadar taşırlar, sıhhiyeci yoksa, yoldaşları kendiliklerinden bunu üstlenirler. Dağlık arazide, yaralıların taşınması çok incelik gerektiren bir manevradır. Ne kadar ağır yaralı olursa olsun, bazı durumlarda taşınmanın verdiği ıstırap yaraların verdiği acıdan daha şiddetlidir. Taşıma, arazinin özelliklerine göre çeşitli biçimlerde uygulanabilir. Gerilla savaşı için elverişli olan, ormanlık ve sarp mıntikalarda ancak tek sıra halinde yürünebilir; en iyi sedye, uzun bir sırığa bağlı hamaktır.

Adamlar sık sık mola verirler, çünkü omuzları ağrımıştır ve aynı zamanda ağır ve nazik olan bir yükü taşımaktan çabuk yorulurlar. Yaralı bu ilk aşamayı atlattıktan sonra, bütün önemli ameliyatları yapacak olan cerrah ve uzmanların bulunduğu (tabii birliğin olanaklarına göre) bir merkeze varır.

Üçüncü kategori: Bölge sakinlerinin yakalandığı hastalıkların neden ve zararlarını araştırmak için olanaklar elverdiği ölçüde en büyük kullanışlılığa sahip, düzenli hastahaneler. Tam olarak yerleşik bir hayata uygun olan bu hastahaneler, yalnızca ameliyat ve ivileşme merkezleri olmakla kalmaz, aynı zamanda sağlık uzmanlarının halkı bilgilendirdiği, halka bağlı kuruluşlardır. Her bireyin tıbbi müşahedesini için dispanserler de kurulmalıdır. Sivil örgütün ikmal olanaklarına bağlı olarak, üçüncü kategoriden hastahaneler, laboratuvarında ya da röntgen aracılığıyla teşhis koymalarını sağlayan donatıma sahip olabilirler.

Hekimlerin dışında, yardımcı sağlık ekipleri de çok yararlıdır. Çoğu zaman genç olan bu kişiler, gönüllü çalışırlar, bazı bilgilere sahiptirler, yeterli fiziksel güçleri vardır, fakat, kişisel kanıları nedeniyle ya da -çoğu kez olduğu gibi- olanaksızlıklar nedeniyle silahsızdırlar. Bu yardımcıları, bütün ilaçlardan, sedye ve hamaklardan sorumlu ve bütün çarpışmalarda yaralılarla ilgilenmek zorundadırlar.

Gerekli ilaçları sağlayan, başka yollardan, örneğin uluslararası Kızıllaç sayesinde elde edilebileceği zamanlarda bile, yine düşman hatlarının dışında yerleşmiş olan sağlık örgütleriyle bağlantıda olan habercilerdir. Fakat özellikle savaşın başlangıcında bu olanaklar yeterli değildir. Öyleyse, acele gerekli ilaçları derhal iletcek, askeri olsun sivil olsun hastahanelerin ihtiyaçlarına karşılık verecek bir sistem örgütlemek gereklidir. Ayrıca, civarda bulunan ve gerillanın doktorunun araçlarının yetersizliği ya da bilgi ve tecrübesi olmayışı nedeniyle birşey yapamadığı durumlarda müdahale edebilecek hekimlerle bağlantıya girilmelidir.

Bu tip savaşta çeşitli kategorilerden hekimler gereklidir: savaşçı hekim, insanların dostu, bu, birinci aşamadaki hekim tipidir. Gerillanın eylemi daha karmaşık bir hal aldıkça, bir seri ek kuruluşlar meydana getirildikçe görevleri azalır. Bu anda, direniş ordusunun en iyi yeni orduya katılmış askerleri, genel cerrahi uzmanlarıdır. İdeali, ameliyatların, gaz maddelere dayanan

anesteziklere göre kullanılması, bulunması ve saklanması daha kolay olan largactly ve penthotal sodique'le başlayarak yapılmasına rağmen bir anestezi uzmanına sahip olmaktır. Genel cerrahthan başka, ortopedistler de çok faydalıdır, çünkü arazinin dağlık oluşu pek çok kırığa yolaçar. Hekim, köylüler arasında da çalışmalıdır, çünkü, gerilla ordusundaki hastalıklar genellikle kolay teşhis konan türden olmakla birlikte, besinsizlikten ileri gelen hastalıkların tedavisi çok daha zordur.

Çok daha ileri bir aşama, iyi hastahaneler varsa, daha tam bir çalışma yapılabilmesi için, laborantların da görevlendirilmesine elverişli olabilir. İhtiyaç duyulan bütün uzmanlık dallarına çağrıda bulunulmalıdır, bu çağrı çoğu kez kabul edilir. Basit kırsal bölge araçlarıyla çalışmaya katılacağı açıklanarak dışçiler de çağrılmalıdır.

V. SABOTAJ

Sabotaj, gerilla savaşı yürüten halklar, için paha biçilmez bir silahtır. Örgütlenmesi doğrudan doğruya sivil ve gizli örgüte bağlıdır. Sabotajlar, ancak devrimci ordunun kontrolündeki mntıkların dışında gerçekleştirilebilir. Bu örgüt, doğrudan doğruya, tercihan hedef alınacak sanayi ve haberleşme merkezlerini belirlemekle yükümlü gerilla genel kurmayı tarafından yönetilmelidir.

Sabotajın terörizmle hiçbir ilgisi yoktur: terörizm, yöntemleri sabotaj yöntemlerinden kesin biçimde farklı olan bireysel suikastlerdir. Terörizmin, asla istenen etkiyi yaratmayan, bunu kullananlarda elde edilen sonuçlarla kıyaslanamayacak kadar ağır kayıplara yolaçarken, halkı da devrimci hareketten uzaklaştıran, olumsuz bir silah olduğuna içtenlikle inanıyoruz. Tersine olarak, çok ender durumlarda, örneğin baskı güçlerinin şeflerinden birini ortadan kaldırmak için bireysel suikastlere başvurulabilir. Fakat, durum ne olursa olsun, ölümü, baskı güçlerinin kurbanları hesaba katılmasa bile, suikaste katılan bütün devrimcilerin yokedilmesine yolaçacak küçük bir katili ortada kaldırmak için uzman insanlar kullanılmamalıdır.

iki tip gerekli sabotaj vardır: belirli hedeflere karşı ulusal çapta sabotaj ve savaş hattı yakınlarındaki sabotajlar. Ulusal çaptaki sabotaj, temel olarak, ulaşım ve haberleşmeleri bozmayı hedef almalıdır. Çeşitli iletişim araçları başka başka biçimlerde tahrip edilir: hepsinin de bozulabilir yanları vardır. Telgraf ve telefon direkleri, geceleri zararsız bir görünüşleri olacak, fakat en küçük bir darbeye düşen direk bütün diğerlerini de birlikte sürükleyecek ve büyük ölçüde bir arıza yaratacak biçimde, direk tümüyle kesilmeyerek testerelenir.

Köprüler de, dinamitle sabotaja uğratılabilir. Dinamit yoksa, metal köprüler, oksihidrojen hamlacıyla yıkılabilir. Metal köprüyü destekleyen ana kiriş ve üst kiriş kesilmelidir. Kirişler hamlaçla kesildikten sonra, aynı şey öteki uçta tekrarlanır. Böylece köprü bir yanı üzerine devrilir, bükülür ve çöker. Dinamitsiz, bir metal köprüyü yıkmanın en etkili yolu budur. Demiryolları ve yollar, kanallar da tahrip edilebilir. Hatta bazen trenler de mayınlanabilir, bütün bunlar gerillanın gücüne bağlıdır.

Yine, uygun bir malzeme, gerekli anda, her bölgenin hayati endüstrilerini yıkmayı sağlar. Sabotaj sorunu, bütün bir görüşün nesnesi olmalıdır, çünkü bir iş kaynağı ancak belirleyici bir anda tahrip edilebilir: böyle bir tahrip, kitle halinde işçinin yerinden olması ve açlığı getirir. Rejimin yüksek kişiliklerine ait sanayi kuruluşları, yok edilmeleri çok ağır toplumsal kayıplara yol açmıyorsa,

işçileri bunun yapılmasının zorunlu olduğuna inandırarak ortadan kaldırılmalıdır.

Ulaşım yollarına karşı sabotajın önemi üzerinde ısrarla duruyoruz. Engebeli olmayan arazide, hızlı ulaşım, düşman ordusunun direnenlere karşı büyük silahıdır. Bu nedenle, sürekli olarak, demir yolu köprülerini, lağımları, elektrik direklerini, telefon hatlarını ve hatta su kemerlerini tek kelime ile modern hayat için gerekli herşeyi tahrip etmeyi denemeliyiz.

Savaş hatlarının yakınlarında, aynı biçimde, fakat çok daha cüretli, fedakarca ve sık sabotajlar gereklidir.

Bu durumda, çok değerli bir yardımcıya, yani ilgili bölgelere kadar inebilen ve sivil örgüt üyelerine görevlerini yapmalarında yardımcı olan gerillanın uçan devriyelerine güvenilebilir. Burada da, sabotaj daha çok ulaşım yollarına yöneliktir. Düşmanın halk güçlerine karşı saldırısını sürdürmek için ihtiyaç duyduğu nesnelere sağlayarak bütün fabrikaları, üretim merkezleri tahrip edilmelidir.

Gerillalar düşmanın stoklarına el koymalı, ikmalini kesmeli, ürünlerini ve hayvanlarını düşmana satacağını ileri süren büyük toprak sahiplerini gerekirse korkutmalı, yollarda gidip gelen araçları yakmalı, bundan, yolların kesilmesinde yararlanmalıdır. Her türlü sabotaj eyleminde, eylemin yer aldığı noktadan az çok uzakta, önceden saptanan yerlerde, daima vurup kaçmaya dayanan sistem uygulanarak düşmanla üstüste kapışmalar düzenlenmelidir. Çok büyük bir direnç göstermek gerekli değildir. Yalnızca, düşmana bir sabotajın ortaya çıktığı her yerde, savaşmaya hazır gerilla güçleri olduğunu göstermek ve düşmanı ancak güçlü olduğu zaman ve önlemler alarak yer değiştirmeye zorlamak lazımdır.

Böylelikle yavaş yavaş gerilla hareket bölgesine yakın bütün şehirlerde hayat felce uğratılır.

VI. SAVAŞ ENDÜSTRİSİ

Gerilla savaşı içinde, savaş sanayii, gerillanın uygun coğrafik durumda bulunduğunu kanıtlayan oldukça uzun bir evrimin ürünüdür. Daha önce de söylemiştik: kurtarılmış ya da düşmanın tam bir ikmal ablukası uyguladığı bölgeler varsa, çeşitli zorunlu sanayiler kurulmalıdır. Bu sanayilerden ikisi esastır: kunduracılık ve saraçlık. Bir birlik, ormanlık, sarp, taş ve diken dolu bölgelerde ayakkabısız yürüyemez. Bu koşullarda yer değiştirmek çok zordur ve ancak o bölgede doğup büyüyenler -onların da hepsi değil- bu işi yapabilirler. Diğerlerinin ayakkabı giymesi gereklidir. Bu endüstri iki dala ayrılır: yeni ayakkabı üretimi ve eskimiş ayakkabılara pençe vurulması ve onarımı. Bu zanaatın endüstrisi ayakkabıcılığın her türlü araç-gerecini gerekli kılar. Buna ek olarak, saraçlık sanayii her gün kullanılan her türlü eşya imal eder: fişeklikler, ketenden veya deriden yapılabilen, temel madde olmasa da, birliğin rahatı için gerekli olan ve ona kendi kendine yettiği duygusunu veren sırt çantaları.

Silahçılık, bir başka temel endüstri dalıdır. İşlevleri çeşitlidir: tüfek ve diğer silahların aşınan parçalarının basit tamirinden, bazı tip savaş silahlarının üretimine, halkın yaratıcı ruhunun varlık bulmasına ve çeşitli düzeneklerle harekete geçirilen mayınların yapımına kadar. Koşullar hazırsa, bu sanayi dalı barut imal eden bir ekip tarafından tamamlanır. Patlama kapsüllerinden başka, kurtarılmış

bölgelerde, patlayıcı maddeler de imal edilebilirse, bu çok önemli alanda parlak başarılarla ulaşılır: gerçekten de, mayınların doğru kullanılması yolları tümüyle kullanılmaz hale getirebilir.

Bir başka imalat serisinin de kendine göre önemi vardır: demircilik ve tenekecilik. Nalbantta katırlar nallanır; nallar ve demirden yapılan başka aletler de üretilir; tenekecide, tabaklar ve özellikle bidonlar için teneke üzerinde çalışmalar yapılır. Bu tenekecilik endüstrisine ek olarak, dökümcülük kesimi de yaratılabilir. Yumuşak madenleri eritme olanağı varsa, birliğin silahlanmasında birinci planda katkıda bulunacak bir el bombası fabrikası kurulabilir. İyice belirlenen çeşitli işlevleri yerine getiren bir onarım ve genel yapım teknik ekibi bulunmalıdır; kışlalarda buna «hizmet bataryası» denir, fakat, burada her türlü bürokratik düşünceden kurtulmuş olacak ve her çeşit ihtiyaca gerçekten karşılık vermekle yükümlendirilecektir.

Haberleşmeden sorumlu bir kimse de bulunacaktır. Yalnız radyo aracılığıyla dışarıya propaganda yapmaktan değil, telefonlardan, yollardan da sorumlu olacak ve sivil örgütle bağlantı halinde çalışacaktır. Savaşta olduğumuz, saldırıya uğrayabileceğimiz ve bazen pekçok hayatın zamanında iletilen bir habere bağlı olduğu unutulmamalıdır.

Birliğin tatmin olması için, sigara ya da puro fabrikaları da olması iyidir. Bu amaçla, tütün yaprakları satın alınıp, tüketilmeye hazır malzeme haline dönüştürülmek üzere kurtarılan bölgeye iletilir. Dericilik de çok önemli başka bir endüstridir. Bu endüstriler, gerilla koşullarına uyularak nerde olursa olsun kusursuz gerçekleştirilebilen basit girişimlerdir. Dericilik, çimentodan birkaç küçük yapı ve çok miktarda tuz gerektirir, fakat ayakkabıcılık endüstrisine hemen orada hazır hammadde sağlar, bu ise önemli bir avantajdır. Tuz, büyük miktarda yoğunlaştırılarak orada hazırlanmalıdır. Bunun için tuz yoğunluğu fazla yerlere ulaşmak ve suyu buharlaştırmak gereklidir. Deniz, elbette ki, en iyi kaynaktır fakat başkaları da vardır ve birarada bulunan bütün diğer tuzları temizlemek de gerekli değildir, ilk anda tadı pek hoş olmamakla birlikte olduğu gibi kullanılabilir.

Et tuzlu olarak saklanabilir, bu oldukça basit bir işlemdir ve zor durumlarda pekçok hayat kurtarabilir. Tuz dolu büyük fiçilerde oldukça uzun zaman saklanabilir ve koşullar ne olursa olsun böyle kullanılabilir.

VII. PROPAGANDA

Devrimci düşüncelerin yayılması olanaklar elverdiği ölçüde uygun yöntemlerle yapılmalıdır. Bu durum, bunu omuzlamak için bütün bir ekibin ve bir örgütün katkısını gerektirir.

Bu örgüt birbirini tamamlayan, bütün ulusal topraklara yayılan iki kesimden oluşmalıdır.

Propaganda hem dışta, yani ulusal sivil örgüt içinde, hem de içte, yani gerillanın bağrında yapılmalıdır. Birbirine sıkıca bağlı bu iki propagandayı eşgüdümle yönetmek için, yalnız bir tek yönetici alt örgüt bulunmalıdır.

Kurtarılmış bölgenin dışında yeralan sivil örgütlerden başlayan ulusal tipteki propaganda, gazeteler,

bültenler ve bildiriler yoluyla yapılmalıdır. En büyük gazeteler, ülkenin genel sorunlarıyla uğraşacak ve gerçeğin eninde sonunda halka yararlı olduğu ilkesini unutmaksızın, kamuyu, gerilla güçlerinin kesin durumundan haberdar edecektir. Genel karakterdeki bu yayınların yanında, daha özel olan diğerleri halkın çeşitli kesimlerine yöneltilir. Köylülere yönelik yayınlar, bu sınıfa, devrimin iyi etkilerini şimdiden sezmiş olan kurtarılmış bölgelerdeki yoldaşlarından mesajlar iletmeli, köylülerin isteklerini duyurmalıdır. işçi gazetesi de aynı temel özellikleri taşır; fakat, daima bu sınıftan savaşçıların mesajlarını iletmez, çünkü, son aşamadan önce, gerilla savaşı kadrosunda işçi örgütü bulunmaması olasılığı vardır.

Devrimci hareketin büyük sloganları açıklanmalıdır: elverişli bir anda genel grev sloganı, direniş güçlerine yardım, birlik sloganları, vs. Diğer savaş gazeteleri, örneğin, gerillada savaşmayan, fakat çeşitli sabotaj ve suikast eylemleriyle uğraşan ülkenin öteki elemanlarının görevlerini açıklamalıdır. Örgütün içinde, düşman askerlerine yönelik, onların bilmedikleri gerçekleri açıklayan gazeteler olabilir. Hareketin hayatıyla ilgili bülten ve bildiriler çok faydalıdır.

Gerilla bölgesi içindeki, bölge sakinleriyle ilgili ve onlara, yalnız pratiğini bildikleri bir ayaklanmanın teorisini açıklayan propaganda en etkili olanıdır. Bu kesim, radyodan başka, köylü gazetelerinden, bültenlerden, bildirilerden ve bütün gerilla güçlerinin merkez organından yararlanır.

Radyo aracılığı ile, bütün sorunlar, hava saldırılarına karşı korunmanın yolları, bilinen adlar sayılarak düşman güçlerinin bulunduğu yerler açıklanır. Ulusal tipteki propaganda, okuyucuyu yakından ilgilendiren olayları, savaşları ayrıntılarıyla açıklayan benzer gazeteler dağıtır; bunlara çok daha yeni ve daha kesin bilgiler eklenir. Uluslararası haberalma örgütlerine verilecek haberler sadece kurtuluş mücadelesiyle doğrudan doğruya ilgili olan olayları sıralamaktan ibarettir.

En etkili, bütün ulusal topraklar üzerinde serbestçe kendini duyuran, halkın aklına ve duygularına nüfuz eden propaganda, radyo aracılığıyla kulaktan yayılanıdır.

Radyonun önemi en başta gelir. Bir bölgenin ya da bir ülkenin halkı az ya da çok hararetli bir biçimde savaşma ateşiyle yanarken, sözlerin gücü gelecekteki savaşçıların herbirinde bu ateşi yükseltir. Dost ve düşmanlara gelecekteki tutamlarını açıklar, öğretir, kışkırtır ve belirler. Fakat radyo, halk için propagandanın temel ilkesine uymak zorundadır, bu ise gerçeklere bağlı kalmaktır. Etkisi az da olsa, küçük bir gerçek, sahte sırmalara bürünmüş büyük bir yalana yeğ tutulmalıdır. Radyo, herşeyden önce, savaşlar, her türlü çarpışmalar, baskı güçlerinin işlediği cinayetlerle ilgili canlı bilgiler vermelidir.

Öte yandan sivil halka, ideolojik yönelim ve pratik bilgiler sağlamalı, zaman zaman devrimin şeflerinin söylevleri verilmelidir.

Hareketin başlıca gazetesine, büyüklük ve birliğin sembolü olacak bir isim, örneğin kahramanlarından birinin adını vermenin yararlı olacağını düşünüyoruz. Makalelerde, daima silahlı hareketin amaçları açıklanmalı, bir seri sütun, sektör için daha acil çıkarılara ay nurken, büyük ulusal sorunların bilinci verilmelidir.

VIII. HABERALMA

«Kendini ve düşmanını iyi tanı, böylelikle hiç bozguna uğramadan yüz savaş kazanabilirsin.» Gerilla için bu Çin atasözü, kutsal kitaptan bir mezamir gibi değerlidir. Savaşçı güçlerin, doğru haberalmadan daha değerli bir yardımcıları olamaz. Haberalma kendiliğindedir: dostları olan orduya, müttefiklerine, heryerde olup biten herşeyi anlatmaya gelen bölge sakinlerinden pekçok bilgi edinilir; fakat bu haberalma çok iyi örgütlü de olmalıdır. Gerekli bağlantıları sağlamak için olduğu kadar, malları taşımak için de postalar gibi, haberciler de gerilla bölgesinin içinde olsun, dışında olsun gereklidir, aynı şekilde, haberalma servisi düşman cephesiyle de doğrudan doğruya ilişkide olmalıdır. Erkek ve kadınlar ve özellikle kadınlar, askerlerle sürekli temas halinde olmak ve olup biten herşeyi doğru olarak öğrenmek için düşman cephesine sızmalıdırlar. Düşman hatlarını geçişin kazasız olması için işbirliği sistemi geliştirilmelidir.

Bu gerçekleşirse ve yetenekli ajanlar varsa, ayaklananların kampı daha rahat uyuyabilir.

Daha önce de söylediğim gibi, bu haberalma servisinin temel hedefi en öndeki ateş hattı ya da cepheler arasında kimseye ait olmayan bölgenin sınırındaki ilk düşman kamp yerleridir. Gerilla geliştiği ölçüde, haberalma servisi de gelişmeli, gerilla birliğinin, düşmanın artçılarına varana kadar genişlemiş hareketlerinin öngörülebilmesi için rolü büyümelidir. Gerillanın egemen olduğu ya da dolaştığı heryerde, bütün bölge sakinleri haberalma ajanlarıdır. Fakat, askerlik dilinin kesinliğine pek alışık olmayan, herşeyi abartma eğilimindeki köylünün sözleriyle yetinilemeyeceği için, özellikle haberalmayla görevlendirilmiş adamlara sahibolmak iyidir. Halkın işbirliğinin kendiliğinden biçimlerinin tasarlanması ve örgütlenmesi başarılırsa, haberalma aygıtı yalnızca en önemli yardımcı olmakla kalmaz, çünkü zaten öyledir, fakat, örneğin «korku saçanlar» sayesinde bir karşı-saldırı unsuru halini alır. Bunlar, asker takımı arasında, onların moralini bozan bilgileri yayabilirler ve suç ortaklarıymış gibi görünerek, düşman birlikleri içinde korku ve güvensizlik tohumları ekebilirler. Baş ilke olan hareketlilik son derece geliştirilmelidir; düşmanın saldırmaya hazırlandığı yerleri bilince, bu saldırıyı önlemek ve en beklenmedik noktalarda, karşı saldırıda bulunmak kolaydır.

IX. TALİM VE SİYASİ EĞİTİM

Kurtuluş ordusunun bir eri için, en iyi talim, gerilla hayatının kendisidir. Hergünkü silahlı talimlerle kendi güç mesleğini öğrenmemiş olan bir şef, gerçek bir şef değildir. Bir asker, ona biraz silahların kullanılmasını öğretecek, bazı siyasi yöneliş kavramları kazandıracak, sivil halka karşı nasıl davranacağını, nasıl savaşacağını, vs, gösterecek bir grup arkadaşı tarafından eğitilebilir. Fakat, gerillanın kıymetli zamanı, metodik talimlerle harcanmamalıdır. Bu, ancak geniş bir kurtarılmış bölge varsa ve savaşçıların sayısı büyük ölçüde artırılmak isteniyorsa mümkündür. Bu durumda, er eğitim okulları kurulur.

Bu okullar çok önemli bir rol oynar. Bunlar, henüz, savaşçı hayatının yapıcı, güç yoksunluklarına katlanmamış yeni askeri yaratırlar. Bu er, yoksunluklara katlanan, geçtiği yerde hiçbir iz bırakmayan bu gezici orduya katılmasını sağlayan zor denemeleri geçirdikten sonra, tam bir seçkin asker olur. Eğitim okullarında, bedeni alıştırmalar iki çeşittir: bir yandan, komando çalışmaları, saldırıda hız ve

geri çekilme alıştırmaları ile yumuşatıcı jimnastik; öte yandansa yeni askere alınanın bünyesini sertleştirmek için yorucu hatta tüketici yürüyüşler. Yeni askeri, açık havada yaşatmalı, hava değişikliklerine katlanması, gerilla hayatında olduğu gibi, doğayla sıkı temas halinde yaşaması öğretilmelidir.

Er eğitim okulları gerilla bütçesini ağır masraflara sokmamak için kendi ikmallerini sağlayabilmeli, ahırlara, çiftliklere, sebze bahçelerine, süthanelere, kendilerine gerekli olan herşeye sahip olmalıdır, öğrenciler sırayla ağır işlere sokulabilirler, bu işler ya ceza olarak en kötülerine ya da gönüllülere yaptırılır.

Bütün bunlar, okulun kurulacağı bölgeye özgü, belirleyici özelliklere bağlıdır. Ağır işler için gönüllülerin alınmasının ve bunların gerekirse davranışlarından en az memnun kalınanlar ya da savaş öğrenimi için en az yeteneği olanlar tarafından tamamlanmasının iyi bir ilke olduğunu sanıyoruz.

Okulun kendi sağlık örgütü, olanaklara göre, yeni askerleri olanaklar elverdiğince yakından izleyecek bir doktoru ya da hastabakıcısı olmalıdır.

Atış, eğitimin temelidir. Bu alanda gerilla çok iyi talim görmüş bir insan olmalıdır, çünkü elverdiğince az cephane kullanmak sözkonusudur. Nişan tahtasına atışlardan başlanır. Bunun için tüfek herhangi bir destek üzerine sağlam biçimde tespit edilir. Acemi askerler, tüfeği kımıldatmaksızın sabit bir zemin üzerinde hareket eden bir kartona nişan alırlar. Üç atış aynı noktaya isabet ederse, mükemmeldir. Bu ilk atışlarda silah, olanak varsa 22 kalibrelik karabina tüfeğidir. Özel koşullarda -fazla cephane olması, askerlerin hızlı eğitilmesi zorunluluğu gibi- eğitim gerçek mermilerle yaptırılır.

Hava saldırılan, eğitim okullarının geçirdiği en önemli denemelerden biridir. Okulumuz, havadan çok iyi biçimde teşhis edilmişti ve düşman her gün kamp üzerine iki üç kez hava saldırısında bulunuyordu. Öğrencilerin bu bombardımanların yarattığı sarsıntılara karşı gösterdikleri dayanıklılık, hemen çocukları geleceğin savaşçıları olarak sınıflandırıyordu.

Er eğitim okulları, asla politik eğitimi savsakla-mamalıdır. Çünkü bu insanlar, onları iten nedenler hakkında açık bir görüşe sahip olmadan orduya katılmışlardır. Temelsiz olarak, özgürlük, basın özgürlüğü vs. gibi konularda çok bulanık görüşler kazanmış olarak gelirler. Bu eğitim, en büyük bir özenle, olanaklar elverdiğince ileriye götürülmelidir. Eğitim, ekonomik olguları, her tarihi olayın kaynağını oluşturan nedenler çok açık anlatılarak, ülkenin tarihiyle ilgili ilk bilgileri içermelidir. Ulusal kahramanlardan, onların adaletsizliğin kesin biçimleri karşısındaki tepkilerinden söz-etmeli sonra, ulusal durumun ya da bölgenin durumunun tahliline geçilmelidir. Direniş ordusunun bütün üyelerine, çok yakından inceleyecekleri ve geleceklerinde şemaları olacak, çok basit birer el kitabı verilmelidir.

Ayrıca, öğretmenlerin, birlikte okutacakları metinleri seçtikleri ve eğitim konusunda karşılıklı katkılarını koordine edecek kendi ihtisas okulları olmalıdır.

Öğrenciler, zaman kaybettirmeyen, yeni askere kültür ve büyük ulusal sorunlar konusunda görüş kazandıran kitaplar seçmeye çalışılarak, durmadan okumaya özendirilmelidir. Yeni asker ya kendiliğinden daha çok okuma eğilimine sahiptir, ya da çevresi önüne yeni sorunlar serip onu buna

iter. Bu ruh hali, çok çalışmayla ve yavaş yavaş eğitim okulları Öğrencilerinin, durumun analizi konusunda olsun, disiplinde olsun, birlikteki adamlara göre üstünlüklerini kanıtladığı ölçüde yaratılır.

Disiplin her zaman kusursuz biçimde yerinde olmalıdır: eğer mekanik değilse, savaş anında şaşırtıcı sonuçlar verir.

X. BİR KURTULUŞ HAREKETİ ORDUSUNUN YAPISI

Harekat alanı hangisi olursa olsun, gerilla savaşı yapan bir devrimci ordu, daha önce de söylediğimiz gibi, fazladan, desteği çok önemli olan, savaşmayan bir örgüte güvenmek zorundadır. Silahlı savaş kesinlikle başarının temel etkeni olduğundan, bu örgüt tamamıyla ordu ve onun desteğinin eksen etrafında yönetilir.

Askeri örgüt bir şefe dayanır; Küba deneyinde, bu, bölgelerini yönetmek, kol komutanlarını ya da daha alt rütbelileri atamak için tam yetkiye sahip çeşitli bölge komutanlarını atayan bir başkomutandır. Başkomutandan daha alt kademelerde rolleri koşullara göre değişen kol komutanlarını emirleri altında bulunduran bölge komutanları bulunabilir. Kol komutanlarından daha alt kademelerde yüzbaşılar ve bizim gerilla örgütümüzde en alt rütbe olan teğmenler yer alır. Diğer bir deyişle, erlikten sonra teğmen rütbesi gelir.

Bu, bir model değil, bir gerçeğin, bu örgütlenmenin oldukça iyi örgütlü ve teçhizatlı bir orduya karşı zafer kazanmayı sağladığı bir ülkede kullanılan yöntemin tanımıdır. Hiçbir şekilde ve hele bu konuda diğerlerinde olduğundan daha da kesinlikle, hakim bir örnek olması sözkonusu değildir. Yalnızca, olayların nasıl zincirlendiğini ve bir silahlı gücün nasıl örgütlenebileceğini göstermek sözkonusudur. Sözün kısası, rütbelerin önemi yoktur, önemli olan, gerçeğe uymayan, ahlak ve adaletle uyuşmayan, mücadele ve fedakarlığın eleğinden geçmiş olmayan hiçbir terfinin yaptırılmamasıdır.

Daha önce yaptığımız tanım, önemli, ciddi çarpışmaları göğüsleyebilmiş bir orduya aittir, yoksa, şefi istediği rütbeyi taşıyabilen fakat ancak küçük bir gruba komuta edebilen başlangıç halindeki bir gerilla birliği sözkonusu değildir.

Askeri örgütün en önemli önlemlerinden birisi disiplin cezalandırmasıdır. Disiplin (bunu daima hatırlatmak gereklidir) gerillanın temellerinden biri olmalıdır, içten gelen, akla uygun bir kanıdan doğan ve böylelikle bireye bir iç disiplin kazandıran bir güç olmalıdır. Bu disiplin çiğnendiğinde, rütbesi ne olursa olsun, suçluyu daima ciddi bir biçimde, derinden duyulan bir ceza uygulayarak cezalandırmalıdır.

Önemli bir gözlem: gerilla, kışla askeriyle aynı cezalara karşı duyarlı değildir. Bir askeri on gün hücreye kapama cezası, gerilla için olağanüstü bir dinlenmedir. Yiyip içebileceği, istediği kadar uyuyabileceği, okuyabileceği ve dinlenebileceği bir yerde, yürümeksizin, çalışmaksızın, günlük nöbetleri tutmaksızın on gün. O halde, gerillada özgürlükten yoksun etmenin ceza olarak salık verilemeyeceği çok iyi anlaşılır.

Bireyin devrimci ahlakı, onuru yüksek düzeydeyse, silah taşıma hakkından yoksun edilme bazı durumlarda olumlu bir tepki yaratabilir ve gerçek bir ceza olabilir. Öyleyse bunu uygulamak yerindedir.

Las Villas eyaletinin şehirlerinden birine yaptığımız bir saldırıda, şehrin ortasında yeralan mevzilere saldırı sırasında koltuğunda uyuyan birine rastladık. Sorguya çekilince, adam silahı elinden alındığı için uyuduğunu söyledi. Bunun doğru bir davranış olmadığını belirttik. Tedbirsizliği için cezalandırıldı (bir darbeyi kaçırmıştı), silahım geri almak zorundaydı, fakat uyuyarak değil, en öndeki ateş hattında.

Birkaç gün geçti. Santa Clara şehrine karşı yaptığımız son bir saldırı sırasında, kan nakil merkezini ziyaret ettiğimizde, can çekişmekte olan bir hasta, bize elini uzattı ve bu olayı hatırlatarak, yeniden silahını taşıma hakkını kazandığını ekledi. Az sonra öldü.

İşte, silahlı mücadelenin sürekli eğitiminin güçlerimizin devrimci ahlakını ne dereceye kadar yükselttiğini gösteren bir olay. Başlangıçta, çoğunun henüz korktuğu, birçok öznel akımın devrimin etkisini önlediği sıralarda, bu dereceye ulaşamaz, ancak, sonradan çok çalışma ve örnek olmayla bu düzeye erişilebilir. Uzun gece nöbetleri ve zoraki yürüyüşler de ceza olabilir, fakat, yürüyüşler pratik değildir, çünkü cezalı gibi ona nezaret edenleri de cezalandırır ve yorar. Gece nöbetlerine gelince zayıf bir devrimci ahlaka sahip cezalıları bekleyecek askerler gerektirdiğinden elverişsizdir.

Doğrudan doğruya benim emrime verilmiş olan güçler arasında, küçük suçlar için, şekerleme ve tütünden yoksun edilerek tutuklama ve daha ağır olaylar karşısında tam aç bırakma cezası uyguluyordum. Ceza korkunç olmakla birlikte, sonuçlar mükemmeldi, ancak bu ceza, çok ender olarak uygulanmalıdır.

4 | İLK GERİLLANIN OLUŞUMUNDAN KAZANILAN ZAFERİN SAVUNULMASINA

I. BAŞLANGIÇTAKİ GERİLLANIN GİZLİLİK İÇİNDE ÖRGÜTLENMESİ

Gerilla savaşının, savaşın genel yasalarından çıkan kuralların tümüne ve kendine özgü daha başka ilkelere uymasına rağmen, dış ülkelerden ya da uzak bölgeler, den başlayarak bir silahlı mücadeleye girişmek isteniyorsa, ilk zamanlardaki örgütlenme çalışması küçük bir başlangıç çekirdeğiyle sınırlı olmalıdır. Gerilla hareketi, herhangi bir zorlayıcı yöntem karşısında tepki gösteren bir birey grubunun kendiliğinden eyleminden doğuyorsa, bu gerilla çekirdeğinin yok edilmemesi için daha sonra örgütlenmesi yetebilir. Fakat, genellikle, gerilla savaşını halkının kurtuluşu için başlatan prestij sahibi bir şefir ve bu adamın önce, yabancı ülkelerde, zor koşullar içinde kendini hazırlaması gereklidir.

Son zamanlarda, diktatörlere karşı girişilen hemen hemen bütün halk hareketleri, yetersiz hazırlanmadan ileri gelen bu temel hata yüzünden zarar gördüler. Beceriklilik, özen ve gizli bir çalışma gerektiren örgütlenme yöntemleri uygulanmadı. İktidar, çoğu kez, gizli servisler sayesinde, grubun ya da grupların niyetlerini biliyordu. Buna bazen tedbirsizlik, bazen de, ülkemizde Fidel Castro'nun «1956'da ya özgür ya da şehit olacağız,» şeklindeki cümlesinin çıkarmayı kamuoyuna duyurması gibi doğrudan doğruya bildiriler neden olmaktadır.

Hareketin birinci temel ilkesi mutlak gizlilik, düşman için haber almanın tam olanaksızlığı, ikinci ve yine çok önemli bir başka ilkeyse, insan malzemesinin seçimidir. Bu seçim bazen kolaylıkla yapılabilir, fakat, el altında bulunanlardan yani, çağrı üzerine gelen ve herbiri için tam bir araştırma yapma imkanı olmayan eski sürgünlerden başka kimse hesaba katılmadığına göre bazen son derece zordur. Harekete geçmeden önce, bütün katılanlar, bir ya da iki kişinin bildiği gizli ' yerlerde gruplaşmak zorunda olduklarına, şefleri tarafından sıkı bir biçimde izleneceklerine ve dış dünya ile hiçbir ilişkileri olmayacağına göre hasım rejim alanları sızdığına bile, bunların haber toplamaları affedilmez bir hatanın işlenmesi demektir. Hazırlıklar sırasında, talim süresince, polisten kaçıldığında, yeni elemanlar, çok iyi tanınmayanlar, kilit noktalardan uzak tutulmalıdır.

Yasadışı olarak kalındığı sürece, hiç kimse, mutlak biçimde hiç kimse, son derece zorunlu olanın dışında hiçbirşey bilmemeli, asla gevezelik etmemelidir. Belirli bir kuruluş aşamasına gelindiğinde, herkesin ilişkilerinin bilinmesi için mektuplara varıncaya kadar herşeyin kontrol edilmesi gereklidir. Hiçbir üye yalnız yaşamamalı, hatta yalnız sokağa bile çıkmamalı, kurtuluş ordusunun gelecekteki üyesinin kişisel ilişkileri ne türden olursa olsun, her yola başvurulacak önlenmelidir. Bu aşamada ne kadar olumsuzsa, mücadele aşamasında da o kadar olumlu bir rol oynayan ve üzerinde ısrarla durulması gereken bir etken, kadınlarla olan ilişkilerdir. Yalnızca psikolojik açıdan bile olsa, alışlagelmiş çevrelerinden uzaklaşan, olağanüstü durumlarda yaşayan genç erkeklerin kadınlara karşı zayıflıkları, bu zayıflığın diktatörlerce ne kadar iyi bilindiği ve casus kadınlar kullanmaya kalkışıldığı açık bir gerçektir. Bazen bu kadınların onları kullananlarla olan bağları kolayca ortaya çıkarılır, fakat, çoğu kez, küçük ilişkilerinin keşfedilmesi güçtür; kadınlarla olan yakınlaşmaları önleme

zorunluluğu buradan ileri gelir.

Gizlilik içinde savaş için kendini hazırlayan devrimci tam bir çilekeş olmalıdır, bu, onun daha sonra otoritesinin temeli olacak bir niteliğini, yani disiplini geliştirmesini sağlar. Bir adam, üstlerinin emirlerine birçok kez karşı geliyor, kadınlarla buluşuyor, izin verilmeyen arkadaşlıklar kuruyorsa, yalnız bu ilişkilerin doğurabileceği tehlike nedeniyle değil, sadece devrimci disiplini çiğnediğinden dolayı bile derhal bu kimseden uzaklaşmak gereklidir.

Hiç bir zaman, toprakları. üzerinde harekatta bulunulan bir hükümetin kayıtsız şartsız yardımcılığına, müttefikliğine hatta sadece kayıtsızlığına bile güvenil-memelidir: daima mutlak biçimde düşman bir kamp içinde bulunuyormuşcasına davranılmalıdır. Bu kampta, tabii ki istisnalar bulunabilir; fakat bunlar genel kuralı bozmazlar.

Burada, hazırlanacak adam sayısından sözedemeyiz. Bu, pek çok etkene bağlıdır. Yalnızca, gerilla savaşını başlatabilmek için, asgari bir sayıdan sözedebiliriz. Bana göre, kaçınılmaz kusurlar ve zayıflıklar hesaba katılarak, katı bir seçime rağmen, otuz-kırk kişilik bir tabana güvenilebilir. Bu sayı, herhangi bir Latin Amerika ülkesinde, arazi elverişli, köylülerde toprak arzusu ateşli ve adalet sürekli olarak çiğnenmişse başlangıç için yeterlidir.

Silahlar, daha önce de belirttiğimiz gibi, düşman tarafından kullanılanlarla aynı modelden olmalıdır. Ayrıntılara girmeden belirtelim ki, toprağında başlatılan bir askeri hareket için daima bütün hükümetleri düşman kabul ederek, hazırlanan gruplar, birlik başına elli-yüz kişiyi geçmemelidir. Savaşın örneğin beşyüz kişiyle başlamasında hiçbir sakınca yoktur, fakat, bunlar biraraya toplanmış olmamalıdır. Önce, çokluk olunca dikkati çekerler, sonra, ihanet durumunda bütün grup ele geçer. Oysa ki, aynı anda birçok yeri birden işgal etmek güçtür.

Merkez toplantı yerini oluşturan ev az ya da çok bilinir, sürgünler burada her türden toplantılar düzenlemek üzere buluşurlar. Şeflerse çok istisnai durumların dışında buralarda gözükmemelidirler, bu evlerde, tehlikeli olabilecek hiçbir belge bulunmamalıdır. Şefler, mümkün olduğu ölçüde çok barınma yerine sahip olmalı, bunlar elverdiğince gizli olmalıdır. Silah depoları bir ya da iki kişiden fazlası tarafından bilinmemeli, çeşitli yerlere dağıtılmış durumda olmalıdır.

Silahlar, daima onları kullanmak zorunda olanların eline son anda verilmelidir"; çünkü talim yapanlara karşı uygulanan bir baskı hareketi, yalnızca bunların hapse atılmasına neden olmakla kalmaz, elde edilmesi o kadar zor olan silahların tümünden kaybedilmene yolaçar ki bu, halk güçlerinin razı olmaması gereken bir kayıptır.

Güçlerin arkadan gelecek zorlu mücadeleye hazırlanmasına büyük önem verilmelidir: sert bir disiplin, yüksek bir moral düzeyi, ne övünmelere, ne aldaticı hayallere, ne de kolay bir zafer umuduna yer verilerek, gerçekleştirilecek görevin tam bir biçimde kavranması, esastır. Çünkü mücadele uzun ve amansız olacaktır. Birlik, tersliklerle karşılaşacak, felaketlerle burun buruna gelecek ve ancak moral düzeyi, disiplini ve son zafere olan inancı, şefinin olağanüstü nitelikleri sayesinde kurtulabilecektir. Bu, on iki adamın bir ordunun çekirdeğini oluşturabildiği, çünkü, bu koşulları yerine getirdikleri ve yöneticilerinin Fidel Castro adını taşıdığı, bizim Küba deneyimizdir.

İdeolojik ve moral hazırlığın yanısıra, titiz bir beden eğitimi de zorunludur. Elbette ki, gerillalar, harekatta bulunmak için dağlık bir bölge seçeceklerdir; arazi nasıl olursa olsun, hantal ve yorgun

adamları içine alamayan gerilla için yürüyüş temel unsurdur. Etkili bir eğitim her seferinde uzaklığı artırarak, adamları oldukları yere yığılacak hale getirerek, bütün gayreti hız ekseninde etrafında toplayarak yaptırılan yorucu gece ve gündüz yürüyüşlerinden oluşur. Hız ve dayanıklılık, başlangıçtaki gerilla grubunun temel fiziksel özellikleridir. Aynı zamanda, politik yöneliş, harita okuma, sabotaj tekniği gibi teorik bilgiler de kazandırılır. Olanaklar elveriyorsa, herşeyden önce nişan tahtası ve savaş tüfeğiyle, mermileri kullanma biçimi üzerinde ısrarla durularak pekçok atış talimi yaptırılır.

Gerilla şunu dinsel bir kural gibi kafasına yerleştirmelidir: cephaneye tutumlu kullanılmalıdır. Sonuncusuna varıncaya kadar her mermiyi değerlendirmeyi bilmelidir. Bütün bu dersler uygulanırsa, gerilla güçleri kolaylıkla amaçlarına ulaşabilirler.

II. KAZANILAN İKTİDARIN SAVUNULMASI

Eski rejimi destekleyen ordu tam olarak dağıtılmadıkça, zafer elbette ki, kesinleşmiş olamaz. Üstelik, bu rejimi koruyacak her türlü kurum sistematik biçimde ortadan kaldırılmalıdır. Fakat, bir gerilla el kitabından başka birşey olmayan bu kitapta, yeni rejime karşı saldırı halinde ulusal savunma görevlerini incelemekle yetineceğiz.

Herşeyden önce dünya kamuoyuyla karşı karşıya gelinir: Amerika Birleşik Devletleri ve tekellerin diğer vatanlarının «tarafsız» basın ajanlarının «büyük basını», sert ve sistematik saldırılara başlar. Bu nedenle eski ordu yapısının en ufak bir izi bile kalmamalıdır. Militarizm, mekanik itaat, askeri görev ve eski ahlak anlayışları bir hamlede kökünden koparılıp atılmaz, savaş deneyimi kazanmış fakat çoğu kez genel kültürü hemen hemen hiç olmayan galiplerle, yenik fakat askeri bilgileri nedeniyle kibirli, var gücüyle kültürsüz gerillalardan nefret eden düşmanın birarada yaşaması daha da olanaksızdır.

Geçmişleriyle bütün bağlarını koparan askerlerin, mutlak bir işbirliği ruhuyla yeni sisteme katıldığı tek tek olaylar vardır. Bunlar, halkın davasına olan bağlılığıyla, yeni halk ordusunun yapılışını gerçekleştirmek için gerekli bilgilerini bağdaştırdıklarından iki kat yararlıdırlar. Bütün görevlerin yeni ordu tarafından ele alınmasıyla eski ordunun dağıtılması ve parçalanmasının arkasından, yeni ordunun derhal yeniden örgütlenmesi zorunludur. Bireyselleşmiş, hemen hemen tamamı hiçbir planlama olmaksızın her bir şefin inisiyatifine bırakılmış eski gerilla yapısı değiştirilebilir; fakat, halk ordusuna organik yapısı kazandırılarak yani, gerilla ordusuna kendisini rahat hissedeceği ölçüde bir örgütlenme kazandırılarak gerillanın hareket görüşlerinden başlanarak yeniden örgütlenmesi çok önemlidir. Ordunun eski disiplin ve askeri örgütlenme çerçevesi içine sokulacağı ileri sürülerek bizim ilk ay içinde düştüğümüz hataya benzer bir yanlış yapılmamalıdır. Bu, tam bir düzensizliğe yolaçacak önemli ayrılıklara neden olabilir.

Bu andan başlayarak, her silahlı gruba büyük bir inisiyatif tanıyan ortak mücadelenin çerçevesi içinde büyük bir manevra serbestliğine alışık halk ordusunun yürütmek zorunda olacağı yeni savunma savaşına hazırlanmalıdır. Bu ordu, iki acil sorunla karşı karşıya bulunacaktır: Önce, zafer dalgası

içinde, son anda devrimci saflara katılan iyi kötü binlerce devrimci, orduya gireceklerdir. Bunları gerilla hayatının güç deneylerinden geçirmeli ve devrimci oluşumları için hızlı ve yoğun dersler vermelidir. Halkın ordusuna zorunlu olan ideolojik birliği kazandıran devrimci oluşum, kısa süre için olduğu gibi uzun bir süre için de ulusal güvenliğin temelidir. Öteki sorun ise, yeni yapıya uymanın güçlüğü yüzünden ortaya çıkar.

Derhal kurulan özel bir askeri birlik, bütün silahlı birimler içinde, devrimin yeni gerçeklerini açıklamalıdır: Asker, işçi ve köylülere, bütün devrimci olguların haklılık ve doğruluğu, devrimin özlemleri, ne için savaşıldığı, zaferi göremeyen bütün yoldaşların ne için öldükleri anlatılmalıdır. Buna paralel olarak, hızlı biçimde verilen ilk bilgiler, devrimci orduyu dereceli olarak sağlam bir ideolojik oluşumun, tam bir savaş yeteneğinin mükemmel teknik aracına dönüştürmek için bilgisizliği yenmeyi sağlayacaktır.

Bu üç nitelik zamanla, yavaş yavaş kazanılır. Daha sonra tecrübeli savaşçıların özel dersler sayesinde profesyonel askerler olabilmeleri ve kendilerinin de gönüllü ya da zorunlu olarak göreve çağrılan halkın eğitimini sağlayabilmeleri için askeri aygıt geliştirilmelidir. Bunlar, ulusal özelliklere bağlıdır, genel kurallar konulamaz.

Bu noktada ve bunu izleyecek olan sözlerimizde, şimdiki aşamada, yani\1959 sonuyla 1960 başlarında, bir yabancı işgali tehlikesinin somutlaşması durumunda, Direniş Ordusu yönetiminin, Küba'nın izleyeceği politika konusundaki görüşünü anlatmak istiyoruz: Düşmanımız bilinmekte, gücü ölçülmekte, korkusuzca beklenmektedir. Artık, herkesin yararına, geçmişteki kendi deneyimiz üzerine teori kurmayacak, tersine, ulusal savunmamız için başkalarının deneyleri üzerine temellenmeye çalışacağız.

Küba'nın durumunu ele almak, Amerika'nın gerçeklerinin ortaya çıkardığı koşullarla ilgili varsayımımızı açıklamak, bu gerçeklerin birbirine uygunluğunu göstermek sözkonusu olduğundan, sonsöz olarak, Küba'nın durumunun, bugününün ve geleceğinin bir tahlilini veriyoruz.

III. KÜBA'NIN ŞİMDİKİ ve GELECEKTEKİ DURUMUNUN TAHLİLİ

Küba halkının uzun silahlı mücadelesinin sonucunda diktatörün kaçıışı üzerinden bir yıl geçti bile. Toplumsal, ekonomik ve politik alanlarda hükümetin gerçekleştirdikleri muazzamdır. Kuşkusuz, bir tahlil yapmak, her terime tam değerini vermek, halka Küba Devrimimizin kesin boyutlarını göstermek gereklidir. Çünkü, temelde tarımsal olmakla birlikte, bu devrim, işçilerin, orta sınıfların katılmasını ve bugünse sanayicilerin desteğini sağladı. Halkın sarsılmaz kararı ve onu harekete getiren amaçlar, devrime kıta çapında, hatta dünya ölçüsünde bir önem kazandırdı.

Burada, ne kadar özet halinde olursa olsun, hepsi de inkar edilmez biçimde halkın yararına olan, onaylanan bütün yasaların sentezini yapmak sözkonusu değildir. Bizi ilkinden sonuncusuna ilerici ve zorunlu bir yürüyüşle götüren mantıki zincirleşimi göstererek, devletin Küba halkının ihtiyaçlarına gösterdiği dikkati kanıtlayarak, bu yasalar içinden bazıları üzerinde durmamız yetecektir.

Hükümet, herşeyden önce, hızlı bir tempo ile kira yasası, elektrik ve telefon ücretlerinde düşüş kararnameleleri çıkartarak asalak sınıfların umutlarını suya düşürmeye önem vermiştir. Fidel Castro'nun ve bu devrimi yapanların eski tarzda politikacılardan ya da parmak ucunda oynatması kolay budalalardan başka birşey olmadıklarını, yalnız başkalarından ayrı olmak için sakal bıraktıklarını sananlar, Küba halkının içinde daha derin bir takım olayların olup bittiğini, üstünlük haklarının kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu anladılar. Komünist kelimesi, yönetici çevrelerin, galip gerillaların etrafında dolaşmaya ve tersine anti-komünist deyimini, haksız ayrıcalıklarından yoksun edilenleri birleştirmeye başladı.

Ekilmemiş topraklar, kredili satışlar üzerine çıkarılan yasalar tefeci sermayelerde huzursuzluk yarattı. Fakat gericilik, henüz ufak tefek çarpışmalardan fazlasına kalkışmıyordu, herşey olasıydı, çünkü, «bu deli çocuk», bu Fidel Castro, bir Dubois ya da Porter'den akıl alırsa, doğru, «demokratik» yola yöneltilebilirdi. Henüz, geleceğe güvenle bakılabilirdi.

Tarım reformu yasası ağır bir darbe oldu. Etkilenenlerin çoğu, durumu açık seçik gördüler. Onlardan önce, gericilerin sözcüsü Gaston Baquero olacakları kesinlikle anladı ve İspanyol diktatörlüğünün daha sakin sularına doğru çekildi gitti. Henüz bazıları «yasa, alt tarafı yasadır» diye düşünüyor, başka hükümetlerin halk için kuramsal bakımdan iyi, daha başka yasaları ilan ettiğini, fakat bunların yürürlüğe konmasının başka birşey olduğunu öne sürüyorlardı. Ve varlığı yalnızca kısa ismi INRA (Ulusal Tarım Reformu Enstitüsü) ile bilinen bu gürültücü patırtıcı, anlaşılmaz çocuk, başlangıçta, gerillaların kültürsüz zihinlerinin alamayacağı toplumsal doktrinler ve saygıdeğer kamu maliyesi teorilerinin tanrı vergisi biliminin yüksek duvarlarından başlayarak biraz nahoş ve duygulandırıcı babaca davranışlarla kabul edildi. Fakat INRA traktör ya da tank gibi ilerledi, çünkü aynı zamanda hem traktör hem de tanktır"; yolu üzerindeki latifundiya engellerini yıktı, yeni toprak mülkiyeti toplumsal ilişkilerini yarattı. Bu Küba tarım reformu, Amerika için önemli bir kısım özellikleri biraraya getiriyordu. Latifundiyaların ortadan kaldırılmasından (Küba koşullarında) başka her türlü toprak rantlarının ödenmesini zorunlu kılan bütün sözleşmeleri yürürlükten kaldırdığından, büyük tarım üretimimizde, özellikle kahve ve tütün plantasyonlarında süregelen kölelik ilişkilerini yokettiğinden anti-feodaldı. Fakat, bu reform, aynı zamanda ayrı ayrı yaşayan ya da ortaklaşa çalışmak için toplu halde bulunan köylülerin topraklarını namusluca işletmelerini ve alacaklıdan, toprak sahibinden korkmadan üretmelerini engelleyen tekellerin baskısını yıktığından kapitalist düzen içersinde yapılıyordu. Daha başlangıçta, köylülerle tarım işçilerine toprak gibi kalifiye personel ve malzemeyle gerekli teknik yardımı ve INRA devlet bankaları, «Halk mağazaları birliği» sayesinde mali destek de sağlıyordu. «Halk Mağazaları Birliği» batı bölgesinde çok gelişmiş ve ürüne tam değerini ödeyen devlet mağazalarının, eski tefecilerin yerini aldığı diğer bölgelerde de gelişmektedir.

Amerika'daki diğer üç toprak reformundan (Meksika, Guatemala ve Bolivya'da) kendisini ayıran belirleyici özellikleri arasından en önemlisi hiçbir şekilde ödün verilmeksizin sonuna kadar götürülmesi iradesidir. Bu toprak reformu halkın hukukundan başka hiçbirşeye boyun eğmez, hiçbir sınıfa, hiçbir milliyete karşı değildir: yasa, United Fruit Company ve King Ranch ile yerli latifundiyalara karşı aynı ağırlıkta uygulanır.

Bu koşullarda, ülkenin pirinç, yağ çıkarılan bitkiler, pamuk gibi üretimi hızla gelişiyor ve planlama sürecinin merkezi halini alıyorlar. Fakat, ulus henüz tatmin olmuş değildir, bütün zenginliklerini geri alacaktır. Tekeller arası mücadelelerin merkezi, hırslarının kaynağı olan zengin toprak altı servetleri,

petrol yasasıyla geri alındı. Devrimin getirdiği bütün yasalar gibi bu yasa da yan çizilemeyecek ihtiyaçlara, özgür ekonomisine egemen, mutlu ve zengin olmak, daima daha yüksek bir gelişme düzeyine yükselmek isteyen, artık oyalanamayacak bir halkın acil isteklerine cevap verir. Yalnız bununla bile, kıta için, petrolcü tekelleri korkutan bir örnektir. Küba, petrolcü tekelleri doğrudan doğruya ve esaslı olarak güç duruma düşürmemektedir, çünkü, iç ihtiyaçları karşılamayı başarmak haklı olarak umudedildiği halde, bu ülkenin bu değerli yakıtın merkezlerinden biri olarak kabul edilmesi için hiçbir sebep yoktur. Fakat, yasaının örneğiyle, çoğu bu tekellerin yemi olan, diğerleri ise rakip tröstlerin iştahlarını tatmin etmek için iç savaflara itilen kardeş Amerikan halklarına bunun yapılabileceğini göstermiştir. Böylece büyük tekeller endişeli bakışlarını Küba' ya çevirdiler: Karaiblerin bu küçük adasında, yalnız M. Foster Dulles'un mirasçılarına bıraktığı güçlü bağışı, yani United Fruit Co.'yu tasfiye etmek cesaretini göstermekle kalmamışlar, Küba Halk Devrimi, Rockefeller ve Royal Dutch grubunun imparatorluğuna da darbe indirmişti.

Madenlerle ilgili olanı gibi, bu yasa da, kuvvet gösterileriyle, havadan istilayla, çeşitli cezalarla kendine başegdireceğini iddia edenlere halkın cevabıdır. Kimileri, maden yasasının tarım reformu yasası kadar önemli olduğunu kabul ediyor. Genel biçimde, maden yasasının ülkenin ekonomisinde bu denli önem kazandığını düşünmüyoruz. Fakat, yeni bir olay karşımıza çıkıyor: madenimizi dışarıya satan şirketlerin ödemek zorunda olduğu %25 vergiler (başka şeyleri şimdilik bir yana bırakalım) yalnız Küba'nın refahına katkıda bulunmakla kalmıyor, Kanadalı tekelleri, nikelimizin bugünkü işletmecilerine karşı savaşlarında üstün duruma getiriyor. Böylece, latifundiyaları ortadan kaldıran Küba Devrimi, tekellerin ve yabancı araçların kazançlarını sınırlıyor, maden tröstlerinin tekelci statülerini yıkma cesaretini kendinde bularak Amerika'da yeni bir politika ortaya atıyor. Bu, tekellerin en büyük vatanlarından birinin komşularının dikkatine bir çağrı ve aynı zamanda tüm Amerika'da geniş bir yankı anlamına gelir. Küba devrimi, haberalma örgütlerinin bütün engellerini yıkıyor, daha iyi bir hayata susayan Latin Amerikan kitleleri arasında gerçeğini toz serpintisi gibi yayıyor. Küba, yeni milliyetin sembolü, Fidel Castro ise kurtuluşun sembolüdür.

114.000 km²'lik ve 6,5 milyon nüfusa sahip bu küçük ada, ciddi eksikliklerin, kahraman, muzaffer ve tehlikeli öncü rolünün ona bırakılmasına yolaçtığı Amerika'da, sömürgecilere karşı mücadelenin yönetimini üstleniyor. Yabancı tekellere karşı bazen çok şiddetli bir mücadeleyle, düşe kalka ulusal kapitalizmlerini geliştirmeye çalışan, hükümetlerinin gücü mücadeleyi iyiye götürmeye yetmeyen sömürge Amerika'nın ekonomik bakımdan daha zayıf ulusları, yavaş yavaş özgürlüğün yeni şampiyonu önünde saygı duyuyorlar. Çünkü, bu mücadele basit, güçlüklerden ve tehlikelerden uzak bir iş değildir, Amerika'da bizim karşı karşıya bulunduğumuz tecrid koşullarında kazanmak için bütün halkın desteğini, pek çok idealizm, fedakarlık ruhu gerektirir. Şimdiden başlayarak küçük ülkeler bu mücadeleyi yürütmeye çalışıyorlar: Guatemala, quetzal'in, kafese konursa ölen kuşun ülkesi, sömürgecilerin doğrudan doğruya saldırısı sonucu düşen kızıl derili Tecum Uman'ın ülkesi Guatemala. Küba devrimi için değerli bilgileri, yani ordunun varlığını ortadan kaldırma, tarım reformu ve en büyük zenginliklerin ve en büyük dramların kaynağı olan madenlerin millileştirilmesinden oluşan üçlü örneği vermeye başladığı sırada, savaşın korkunç sertliği karşısında yenilen, Amerikan bağımsızlığının ilk şehidi Morillo'nun Boliviya' sı.

Küba, geçmişin deneylerini, güçlük ve başarısızlıklarını biliyor, fakat yeni bir çağın şafağında olduğunu da biliyor. Asya'da olduğu gibi Afrika'da da sömürgecilerin kaleleri ulusal savaşlar ve halk savaşlarının atılımıyla süpürülüp yerle bir edildi. Bu halklar arasındaki birlik artık dinden,

geleneklerden, istek ve niyetlerden, ırk benzerliği ya da farklılıklarından ileri gelmemektedir, bu birlik, ekonomik ve toplumsal koşulların aynı olmasıyla, aynı ilerleme isteğiyle perçinlenmektedir, Asya ve Afrika, Bandoeng'de birbirlerine ellerini uzattılar, buraya, Havana'ya ise Küba aracılığıyla, Latin ve Kızılderili Amerika'ya ellerini uzatmaya geliyorlar.

Ayrıca, büyük sömürgeci güçler mücadele eden halklar önünde, çekilip gittiler. Belçika ve Hollanda, iki imparatorluk karikatürüdürler; Almanya ve İtalya sömürgelerini yitirmişlerdir. Fransa, şimdiden kaybettiği bir savaşın hırçınlığı içinde çırpıyor, kurnaz İngiltere, ekonomik bağları sürdürmekle birlikte siyasi iktidarı tasfiye ediyor.

Kuzey Amerikan kapitalizmi, bağımsız bir hayatın başladığı ülkelerde eski sömürgeci kapitalizmlerden bazılarının yerini alıyor, fakat bunun geçici olduğunu ve mali spekülasyonlar için bu alanda gerçek bir yayılma olamayacağını da biliyor. Birleşik Devletler hâlâ ahtapot gibi kan emebilir, fakat vantuzlarını eskisi kadar yapıştıramazlar. Kartalın pençeleri törpülenmiştir. Sömürgecilik dünyanın her köşesinde ölmüş ya da doğal bir ölümle ölmek noktasındadır.

Amerika'da durum başkadır, İngiliz aslanı obur ağzını Amerikamızdan çekeli, genç ve sevimli yankee kapitalistleri İngiliz klüplerinin «demokratik» biçimlerini kuralı, yirmi cumhuriyetin herbirinde egemenliklerini kabul ettireli uzun zaman geçti.

Bu ülkeler, kuzey Amerikan tekelinin sömürgeci etki alanı, «evinin arka bahçesi», yaşamasının nedeni ve geçim aracıdır. Küba gibi bütün Latin Amerikan halkları nelere kadir olduklarını gösterse, tekeller titrer, yeni bir politik ve ekonomik duruma kendini uydurmak, kârlarından kısıntı yapmak zorunda kalırlar.

Fakat tekeller kârlarının azaldığını görmekten hiç hoşlanmaz ve Küba örneği -ulusal ve uluslararası yararlılığın bu «kötü örneği»- Latin Amerika ülkeleri arasında yayılmaktadır. Bir halkın kurtuluş çığı attığı her seferinde Küba suçlanır ve gerçekten de bazı bakımlardan Küba suçludur; çünkü ünlü yenilmez ordulara karşı silahlı halk savaşı yolunu, gerilla savaşı yolunu, tek kelimeyle yüceliğin yolunu gösteren odur.

Küba örneği kötü, çok kötü bir örnektir! Bu kötü örnek tehlikelere karşı ve geleceğe doğru yürüyerek ayakta durdukça tekeller rahat uyuyamaz. Sözcüleri, «onu yoketmek gerekir» derler; Mecliste temsilci kılığına girmiş tekellerin hizmetkarları «bu 'komünist' kalesine müdahale gerekir» derler. Tröstlerin en hilekar savunucuları, «Küba'nın durumu bize çok endişe veriyor» diye fısıldarlar, fakat biz onların ne demek istediklerini biliriz: «Onu yıkmak gerekir.»

Bu ortaya konduktan sonra, bu kötü örneği yıkmak için saldırı olanakları nelerdir? Bunlardan biri salt ekonomiktir: Küba Ulusal Bankası dahil, Kübalı olan herşey için bankaların ve Kuzey Amerikalı tüccarların kredilerini kısıtlamak. Ortaklar sayesinde, tüm batı Avrupa ülkelerine yayılan bir kısıtlama. Fakat, tek başına bu yeterli değildir.

Kredi açılmasının reddedilmesi, ülkenin ekonomisine, önce çok ağır bir darbe indirir, fakat ülke günü birlik yaşamaya alıştığı anda, herşey yoluna girer ve ticaret dengesi yükselir. Baskı sürdürülmelidir. Şeker kotası sahneye çıkar: evet, hayır, evet, hayır. Çarçabuk, tekel ajanslarının hesap makinaları Küba kotasının düşürmesinin çok tehlikeli, ortadan kaldırılmasının ise olanaksız olduğu sonucunu çıkarırlar. Niçin çok tehlikeli? Çünkü, bunun yaratacağı politik yanılığın dışında, bu durum on-onbeş üretici ülkenin iştahını kamçılacak ve herbiri kendini daha çok haklara sahip sayarak aralarında derin bir huzursuzluk yaratacaklardır. Vazgeçilmesi ise olanaksızdır, çünkü Küba ABD'nin en iyi ve

en ucuz şeker üreticisidir, doğrudan doğruya şeker üretimiyle ticaretine bağlı kârların % 60'ı bu ülkeden sağlanır. Üstelik de, ticaret dengesi ABD'nin lehinedir. Satmayan, satın da alamaz ve bir anlaşmayı bozmak kötü örnek olmak demektir. Fakat herşey bununla bitmez: Kuzey Amerika'nın pazar fiyatından üç centavo fazla ödemesi ve bunu sözümona bir hediye gibi sunması, aslında şekerini düşük fiyata üretmede gösterdiği yetersizlikten ileri gelir. Ücretlerin yüksek düzeyi ve toprağın düşük üretkenliği, büyük gücün Küba'daki fiyata şeker üretmesini engeller"; bir ürüne Ödedikleri yüksek fiyatın arkasına sığınarak yalnız Küba'ya değil, bütün kân olanlara masrafi ağır anlaşmaları zorla kabul ettirmeye çalışırlar. Bu nedenle, Küba kotasını kaldırmak olanaksızdır.

Tekellerin, üretimde darlık yaratmak için şeker kamışı tarlalarını bombardıman etme olasılığı iddiaları üzerinde ciddi olarak durmayacağız. Bu, daha çok devrimci hükümet içinde korku tohumları saçmak için uydurulmuş bir çareye benzer (fakat parayla tutulmuş Amerikan askerinin parçalanmış cesedi Küba evlerini kanla lekelemekle kalmıyor, bütün bir politikayı da lekeliyor, ya Direniş Ordusuna yönelik silah patlamalarına ne demeli?) (La Coubre yük gemisindeki patlamadan sözediliyor.).

Küba ekonomisine darbe indirilebilecek başka zayıf noktalar, örneğin pamuk gibi ham maddelerin alımı da vardır. Bununla birlikte dünyada pamuğun aşın üretiminin olduğunu, bu çeşit bir güçlük çıkarmanın etkisinin geçici olacağını bilmez değillerdir. Ya yakıt? Yakıttan yoksun edilmek bir ülkeyi felce uğratabilir, Küba ise çok az petrol üretir; buhar kazanlarını beslemek için biraz katranı ve araçlarını yürütebilecek az miktarda alkolü var. Ayrıca, dünyada petrol çok. Mısır, Sovyetler Birliği satabilir, hatta yakında Irak da petrol satabilecektir. O halde, yalnız bir tek ekonomi stratejisi uygulamakla yetinilemez.

Bu ekonomik türden saldırı olanaklarının yanına, bir cep «gücü»nün, örneğin Saint-Domingue'in müdahalesini ekleyebilirlerse biraz can sıkıcı olur, fakat sonunda, Birleşmiş Milletler işe karışır ve bundan da somutta birşey çıkmaz.

Rastlantı eseri imiş gibi, OEA (Amerika Devletleri Örgütü)'nin izlediği yeni yollar, müdahale konusunda tehlikeli bir örnektir. Trujillist diktatörlük bahanesi arkasına saklanan tekeller başka saldırılar da hazırlıyorlar. Bu işte, Venezuela demokrasisi, bizi Trujillo'ya karşı müdahale ilkesine karşı çıkmak gibi elem verici, sıkıntılı bir duruma soktu. Kıtanın korsanlarına iyi bir hizmet doğrusu!

Yeni olanaklar arasında, tekellerin öfkesinin hedefi halini alan şu «genç deli»nin, Fidel Castro'nun fiziksel varlığını ortadan kaldırmak da vardır. Diğer iki tehlikeli «uluslararası ajan»a karşı da tedbir almak elbette ki gereklidir. Biri Raul Castro, ötekisiyse bu satırların yazarıdır, bunların yok edilmesi lazımdır. Eğer aynı anda yapılan üçlü bir eylem gerçekleştirilebilir ya da hiç değilse yönetici başa ulaşılabilir ve tatmin edici sonuçlar alınır, bu gericilik için arzu edilen bir çözüm ve bir kazanç olur. (Fakat, tekeli baylar ve onların içteki uşakları baylar, böyle bir cinayet karşısında. Devrimin şeflerine karşı suikaste doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak kalkışanları ezmesine kimsenin, hiçbirşeyin engel olamayacağı, gücü herşeye yeten halkı unutmayınız.)

Guatemala örneğinin diğer bir yönü, Küba'ya silah sağlayanlara baskı yapıp ülkemizi komünist ülkelerden silah satılmaya zorlamak ve yapılan suçlamaların daha da şiddetlenmesine yolaçmaktır. Fakat hükümetimizdekilerden birinin söylediği gibi: «Bize komünist olduğumuz bahanesiyle saldırabilirler, fakat bizi yokedemezler, çünkü budala değiliz.»

Böylece, tekeller için doğrudan saldırı zorunluluğu kesinkes belirir (birçok olanaklar, bütün ayrıntılarıyla tartışılmış ve IBM hesap makinelerinde incelenmiştir). Fakat, aklımıza İspanya örneğini uygulayacakları geliyor: başlangıçta, kuşkusuz, deniz ve hava güçleriyle iyice desteklenen, paralı askerlerden oluşan gönüllülerin yardımı koştığı sürgünleri bahane edeceklerdir. Yine bu adamlarından, kardeşlerimizden bazılarını ve çok sayıda paralı askeri kıyılarımızda ölmeye gönderip, bununla, tekellerin mutlu vatanlarını, bu «yıkıcı», kardeş kanı döken savaşa müdahale etmek istemediklerini, yalnızca Amerika'nın bu parçasının göklerini ve denizlerini zırhlı gemileriyle, kruvazörleriyle, torpido botlarıyla, denizaltılarıyla, uçak gemileri ve uçaklarıyla kontrol altında, bulundurmaya yeteceklerini açıklamaya zorlayacak bir durum yaratmayı amaçlayan Saint-Domingue gibi bir ülkenin doğrudan saldırısı da olabilir. Kıtadaki barışın bu kıskanç gardiyanlarının Küba'ya faydalı olabilecek hiçbir geminin geçmesine izin vermemesi ve «sağlam» uyanıklıklarının, Trujillo'nun bahtsız ülkesinin taraftan olanlardan çoğu hatta hepsi tarafından yıkıldığını görmeleri de olanaksız değildir. Aynı şekilde, «prestij sahibi bir Amerika devletleri örgütü aracılığıyla «komünizmin» adamızda çıkardığı bu «çılğınca savaşa» bir son vererek ya da doğrudan doğruya örgüt adına barış getirerek, yeni bir Kore örneği yaratıp kendilerine bağımlı olanların çıkarlarını koruyabilirler.

Belki de ilk darbeleri, bize değil, kıtadaki son desteğimizi ortadan kaldırmak için Venezuela anayasal hükümetine indirirler. Böyle olursa, sömürgeciliğe karşı savaşın merkezinin Küba olmayıp Bolivar'ın büyük yurdu olması sözkonusudur. Venezuela halkı, özgürlüklerini savunmak için, kesin bir savaş verdiklerini, bozgunun en karanlık bir zorbalık yönetimi, zaferinse, boyunduruk altındaki kardeş cumhuriyetlerin şimdiki durumu olan tekeli mezarlıklarının sessizliğini halk savaşlarının alevinin parçalayabileceği Amerikamızın geleceği olduğunu bilenlerin coşkusuyla ayaklanacaktır.

Düşmanın zafere erişmesi olasılığına karşı pekçok neden ileri sürülebilir; fakat bunlardan ikisi en önemlileridir: bir dış sebep, 1960 yılındayız, bu az gelişmiş, özgür halkların yılıdır. Bu yıl, baskı araçları ve zenginliklerin sahipleri tarafından yönetilmekten başka bir geleceği olmayan milyonlarca insanın seslerinin, sonunda, her zaman için kendini dinleteceği yıldır. Yine bu yıl -bu, daha da güçlü bir iç sebeptir- Kübalıların altı milyonluk bir ordusunun, toprağını ve devrimini savunmak için tek bir insan gibi silaha sarılacağı yıldır. Savaş alanında, Direniş Ordusu, ülkenin her köşesinde savaşan silahlı halkın bir parçasından başka bir şey olmayacaktır. Şehirlerde, işçiler fabrikalarının önünde ölüm saçacak, kırlarda köylüler her ağacın, devrimin onlara bağışladığı yeni sabanların bıraktığı her izin arkasından istilacıların üzerine ölüm yağdıracaktır.

Bütün dünyada, uluslararası dayanışma, saldırıya karşı çıkan yüz milyonlarca insanın göğsüyle barikat yapacaktır. Tekeller kurtlanıp kemirilmiş temel direklerinin nasıl sarsılacağını, basın ajanslarınca hazırlanan yalanlarının ördüğü örümcek ağının nasıl bir üflemeyle süpürülüp gittiğini göreceklerdir. Fakat, uluslararası halk öfkesini hesaba katmadıklarını varsayalım, burada, içte ne olup bitecektir?

Göze çarpan ilk unsur ağır silahları olmayan hava ve deniz güçleri çok zayıf olan, kolayca yara alabilecek olan adanın durumu bilindiğine göre, gerilla kavramının ulusal savunma mücadelesine uygulanmasıdır. Kara birimlerimiz, Küba devriminin çocuklarının bu şanlı yıllarında göstermeye yeterli oldukları bir coşku ve şevkle, kararlılıkla savaşacaklardır. Fakat en kötü durumda, savaş cephesinde ordumuzun parçalanmasından sonra, savaşçı birimler halinde mücadeleyi sürdürmeye

hazırız. Başka bir deyişle, bizim güçlerimizi yıkabilecek büyük bir düşman gücü yığılması karşısında, ordumuz derhal, çok hareketli, kol düzeninde, şeflerinin otoritesi sınırsız, merkez komutanlığının ülkenin herhangi bir noktasından gerekli emirleri verdiği ve genel stratejiyi saptadığı gerilla ordusuna dönüşecektir. Halkın bu örgütlü öncüsünün, yani Direniş Ordusu'nun son savunma yeri dağlar olacak, büyük artçı ordu, yani tüm halk, kasabaların her evinde, her yol üzerinde, ulusal toprağın her parçasında savaşmaya devam edecektir.

Piyade birimlerimizin ağır silahı olmadığından eylemleri tanksavar savunma ve hava saldırılarına karşı savunma üzerinde yoğunlaşacaktır. Çok sayıda mayın, bazukalar ya da tanksavar el bombalan, çok hareketli uçaksavar toplar: yalnızca bunlar, biraz güçlü olan silahlardır; bazı havan topları da unutulmamalıdır. Otomatik silahlı piyadeler cephanelerinin değerini bilecek, buna büyük özen göstereceklerdir. Ordumuzun her birimine, fişek doldurmak için özel yardımcılar eşlik edecek, bunlar en güvenilmez durumlarda bile cephaneyi koruyacaklardır.

Büyük bir yabancı gücün, ya da gizlice olsun, açıkça olsun bu büyük güç tarafından desteklenen herhangi bir küçük gücün paralı askerlerinin eseri olan bu tür bir işgalin ilk anlarında hava güçlerimiz büyük bir olasılıkla ağır hasar görecektir. O halde, ulusal hava gücü tahrip edilecek, geride çalışabilir durumda kalan uçaklar, keşif ya da ulaşım uçakları, herşeyden önce helikopterler olacaktır.

Deniz gücünün yapısı da bu hareketli stratejiye göre yeniden uygulanacaktır: küçük filikaların yüzeyi daha dardır ve hareketlilikleri fazladır. Daha öncekilerde olduğu gibi bu durumda da düşmanın umutsuzluğu, savaşabilecek sağlam birşeye rastlamamaktan doğacaktır. Görünürde, yumuşak, hareketli, içine nüfuz edilmez, geri çekilen ve her yönden darbe indirmekle birlikte sağlam bir cephe oluşturmayan bir kitleden başka birşey olmayacaktır.

Bir cephe çatışmasında yenilse bile, halkın ordusunu bozguna uğratmak kolay değildir. Halkın iki önemli unsuru, köylüler ve işçiler ondan yanadır. Şimdiden, köylüler Pinar del Rio çevresinde dolaşan bir çeteyi durdurarak etkili olduklarını kanıtladılar. Bunlar yerinde eğitilecek fakat takım şefleri ve üstleri şimdi nasılsa öyle, yani askeri üslerde yetiştirilecektir. Buradan, sayıları kadar kırsal mücadele merkezi oluşturmak üzere' ülkeyi bölümlere ayıran otuz tarım geliştirme bölgesine dağılacaklardır. Köylüler, topraklarını, toplumsal kazançlarını, yeni evlerini, kanallarını, su bentlerini, bağımsızlıklarını, kısaca yaşama haklarını savunacaklardır.

Derhal, düşmanın ilerlemesine karşı kesin bir direnme gösterecekler, fakat bu çok güçlü görünmeyecek, dağılacaklar ve her köylü gündüz sakin bir çiftçi, gece ise düşman güçlerini korkutan faal bir gerilla olacaktır. Aynı süreç işçiler için de tekrarlanacak; içlerinden en iyileri, sonradan arkadaşlarının komutanlığını üstlenmek ve onlara savunma kavramlarını öğretmeyi yükümlenmek üzere eğitilecektir. Kuşkusuz, her toplumsal kategori farklı görevler alacaktır: köylü, klasik gerilla savaşı yürütecektir: iyi atış yapmayı, arazinin engebelerinden yararlanmayı, hiçbir zaman cepheden savaşmadan kaybolmayı öğrenmelidir. Modern şehrin oluşturduğu muazzam kalenin içinde bulunmak şansına sahip olan fakat hareketliliği olmayan işçi, sokaklarda barikat kurmayı, içten duvarlar delinerek açılan gedikler yardımıyla birbiriyle bağlantılı her ev topluluğundan kale gibi yararlanmayı, «Molotof kokteyli» denilen müthiş silahı kullanmayı, modern şehrin evlerinin oluşturduğu sayısız mazgallardan ateş etmeyi öğrenmelidir.

Ulusal Polis'in ve şehirlerin savunulmasıyla yükümlü kuvvetlerin desteğindeki işçi kitlesi, çok

yıpratılacak bir silahlı güç oluşturacaktır. Şehirlerdeki savaş kolaylık ve esneklik bakımından kırsal mücadeleye benzemez. Bu halk savaşında pek çoğu -yada pek çoğumuz- düşecektir. Düşman, halk artık onlardan korkmamayı ve zayıf noktalarını öğrendiğinde hızla yokedilecek olan tanklar kullanacaktır, fakat yine de bundan önce, yığınlarca kurban verilecektir.

İşçi ve köylü örgütleriyle başka örgütler birleşecektir: Ön planda, direniş ordusunun koordine ettiği ve yönettiği, öğrenci gençlik içinde en iyilerini bağrında toplayan öğrenci milisleri, savaşa katılan genel gençlik örgütleri, kadının varlığıyla önemli katkıları olan kadın örgütleri. Kadınlar, savaş arkadaşları için çok büyük önemi olan yardımcı hizmetlerde çalışırlar: yemek pişirmek, yaralılara bakmak, can çekişenlerin son kez rahat etmesini sağlamak gibi. Silah arkadaşlarına, devrimin güç anlarında onları asla yalnız bırakmayacaklarını kanıtlayacaklardır. Bütün bunlar geniş bir kitle Örgütlenmesi çalışmasının, kitlelerin sabırla, tam anlamıyla eğitilmesinin sonucudur. Bu eğitim ilk bilgiler üzerine kuruludur, fakat devrimin gerçeklerinin mantıklı ve doğru açıklanması etrafında merkezlenir. Devrimci yasalar incelenmeli, açıklanmalı, her kurulda, devrimin sorumlularının biraraya geldiği her yerde, her toplantıda ele alınmalıdır. Kitleleri yönlendirmek için, sürekli olarak okumak, şeflerin söylevlerini incelemek ve tartışmak gereklidir, özellikle bizler için tartışılmaz şefin söylevleri önemlidir. Kırdaki ilk başkanımızın her zaman verdiği harikulade halk derslerini izlemek üzere radyoların ya da televizyonların başında toplanılmalıdır.

Halkın politikayla, yani halkın artık yasa, kararname ve karar halini almış olan kendi en aziz isteklerinin ifadesiyle olan ilişkisi, sürekli olmalıdır. Karşı devrimin her türlü belirtisine karşı, devrimci uyanıklık sürekli olmalıdır. Devrimci kitlelerin içinde kendi davranışlarına karşı uyanıklık, devrimci olmayan ya da ilgisiz olanlarınkine karşı olduğundan daha katı ve kesin olmalıdır. Devrimin oportünizmin tehlikeli yoluna girmesini görmek pahasına, mevki ne olursa olsun, görüşleri ne olursa olsun, bir devrimci, dürüstlük ve ahlaka karşı işlediği ağır suçlardan dolayı bağışlanamaz, çünkü o bir devrimcidir. Cezası hafifletilebilir, daha önceki yararlılıkları da göz önüne alınabilir, fakat suç daima cezalandırılmalıdır.

Çalışmaya karşı büyük bir saygı kültü, özellikle ortak amaçlarla ortak çalışmaya karşı saygı geliştirilmelidir. Yollar, köprüler, rıhtımlar, arklar yapan, bu eylemleriyle devrime olan sevgilerini kanıtlayan okullu grupların gönüllü müfrezeleri, büyük bir teşvik görmelidir.

Halkla uyum içinde bulunan, içinde kendisini yaratan işçi ve köylülerin içtenlikle kaynaştığı, üstelik savaşın bütün özel tekniğini bilen, en kötü olasılıklara karşı psikolojik bakımdan hazır olan bir ordu yenilmezdir, ölümsüz Camilo Cienfuegos'umuzun şu doğru cümlesi: «ordu üniformalı halktır» sözü ordu içinde cisimleştikçe ve haklı çıktıkça daha da yenilmez olacaktır. Bütün bunlar sayesinde, tekellerin Küba «kötü örneğini» ortadan kaldırmak zorunluluğuyla karşı karşıya bulunmalarına rağmen, geleceğimiz her zamankinden daha aydınlıktır.

1960

Ernesto Che Guevara